לציונות–לסוציאליזם–לאחוַת עמים

על המשמר

שנה מ"ג, כ"א באדר ב' תשמ"ו, 1 באפריל 1986 / שנה מ"ג מס' 13003 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

מיום ו' — המתנחלים לא יתפללו בחלק המוסלמי במערת־המכפלה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

משרד הביטחון הודיע למתנחלים בקרית־ארבע, כי מיום שישי הקרוב לא יורשו עוד להתפלל במסגד המוסלמי במערת המכפלה. בימי החורף הירשו למתנחלים להיכנס בימי שישי למסגד „בגלל הרוחות המנשבות בחוץ".

אבל כעת, עם השתפרות מזג־האוויר, הופסק הנוהג הזה. לכתבנו נודע, כי בין המתנחלים שוררת אי־שביעות רצון מן ההחלטה ועוד לא ברור אם יישמעו לה.

בקולות הקואליציה אושר התקציב ל־86/87 בסך 30 מיליארד ש"ח

האופוזיציה החרימה חלק מהישיבה במחאה על זלזול הממשלה בדיונים

מודעי נעדר מהדיון, שפירא כמעט לא נראה, מושב ראש־הממשלה היה ריק (המריא בבוקר לארה"ב) ● שמאי (ליכוד) הצביע נגד, קיסר ונמיר לא השתתפו בהצבעה ● צבן: התקציב החדש ישחוק השכר, יגדיל האבטלה ויגרום להתמוטטות מפעלים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ברוב קולות גדול מאוד של ח"כי הקואליציה, נגד קולות האופוזיציה ויעקב שמאי

(סוף בעמוד 16)

מודעי, מציץ בשעונו, ממהר מישיבת ראשי הבונד אל ההצבעה בכנסת (צילום: רחמים ישראלי)

עובדי „סו"ב־מתכת": הופכים אותנו ליתומים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

100 עובדי „סולל־בונה מתכת" בבאר־שבע, ייהפכו לקואופרטיב עצמאי, לאחר שיפוטרו מחברת האם „סולל־בונה" — זהו נוסח ההצעה

(סוף בעמוד 16)

רבין במועדון הכתבים הזרים:

המנסה להשיג מו"מ בתוך חודש — לא ישיג דבר

מאת כתב „אסושיאייטד פרס" בתל־אביב

„אני מאמין, כי הדרישה עם ירדן לא יפתח מהר, וכל הטריקים והתכסיסים של משרד החוץ האמריקני, של הישראלים ושל אנשי יחסי ציבור לא יועילו" — אמר אתמול שר הביטחון, יצחק רבין, בנאומו במפגש השנתי של מועדון

(סוף בעמוד 16)

תביעות נגד „אלסינט" ו„סאיטקס" הוגשו בארה"ב

מאת חנה איש הורוביץ, כתבתנו בניו־יורק

ניו־יורק. — נגד חברות „אלסינט" ו„סאיטקס" הוגשו בארה"ב תביעות משפטיות מטעם כמה מבעלי המניות שלהם. התובעים טוענים שהחברות המציאו והתעשקו [illegible] ...

התביעה נגד „אלסינט" הוגשה בבית המשפט בניו־יורק לפני חודשים. התביעה נגד „סאיטקס" הוגשה בשבוע שעבר ...

[illegible]

שתי החברות הישראליות מיוצגות על־ידי משרד עורכי־הדין ... בניו־יורק.

תסיסה פנימית בסוריה

מאת עודי מתנויתי, כתבנו לענייני המזרח

[illegible]

„הגנה" מאנאטולי שצ'ראנסקי

[illegible]

... רוחו של קלחם החופש לא תישבר.

מגמה בצה"ל לבלום את הקידום המהיר של קצינים בכוחות היבשה

מאת אלפם פישמן, כתבנו הצבאי

על־פי הוראת הרמטכ"ל, החל בשנת העבודה הקרובה לא ישרת קצין בתפקיד מפקד גדוד פחות משנה וחצי. הוראה זו של הרמטכ"ל משתלבת במגמה — שהטמעתה החלה כבר בשנת העבודה הנלפת — לבלום את הקידום המהיר מדי של קצינים בכוחות היבשה ולתת דגש־יתר להכשרות הצבאיות הישירות. כעבר רווחה מסורת — בעיקר ביחידות השריון — של מעבר מהיר מתפקיד לתפקיד. ואולם,

(סוף בעמוד 16)

קיים חשש לסילוק גופתו של הרב ברמן, ע"י החרדים, מהר־הזיתים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„קיים חשש רציני להוצאת גופתו של הרב הרפורמי מאיר ברמן ולהעברתה למקום אחר על־ידי גורמים חרדיים. ממאה שערים" — הזהיר אתמול יו"ר חמד"ת — ועד ציבורי לחופש מדע, דת ותרבות — פרופ' הלל שובל.

כזכור, בנו החרדים סביב קברו של הרב ברמן חומה בגובה של 10 טפחים, שנהרסה מיד עם גילויה על־ידי „החברה קדישא". חקירת המשטרה לא העלתה דבר, לבד מטענתה של בונת המצבה מחברת רוזנה, שטען שהחומה נועדה למנוע את סחיפת הקרקע במקום. אלא שהאיש התקשה להסביר למה נמנע מבנייתה של חומה דומה מסביב לקברים האחרים שבהר הזיתים.

אתמול הופץ במאה שערים כרוז, המציין במפורש, כי חיותה זו החלטת הבד"צ החרדי, התובע להקים לרפורמים בתי־קברות נפרדים ולמנוע בכך את קבורתם עם יהודים כשרים, ואת חסיכתה של עיר הקודש לאחת מערי הגולה.

בכרוז מודים חברי הבד"צ, כי צולמו על־ידי בנו של הרב ברמן שהפתיעם ליד הקבר. אולם, המשטרה הודיעה, כי לא תוכל לפעול נגד הבד"צ של מאה שערים ללא תגבורת ובינתיים לא נעשה דבר כדי למנוע את הוצאת גופת הרב מן הקבר.

במברק לשר־המשטרה וליועץ המשפטי לממשלה, מוחה יו"ר חמד"ת על מחדל המשטרה באומרו, כי אין להשלים עם כך שטריטוריה אשר תנושבת מאוימים על שלום הציבור, תהיה חסינה בפני שלטון החוק.

קבוצת חרדים שצולמה ע"י בנו של הרב הרפורמי מאיר ברמן ז"ל בבית הקברות בהר הזיתים, ביום שנתגלתה חומת הלבנים מסביב לקבר. (צילום: סטיב ברמן)

„המדינה שכחה שירוחם קיימת; צריך לזעזע את הממשלה"

אמרו תושבי העיירה המושבתת וראשי ערי הפיתוח שבאו להזדהות עימם

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

„אם בן־גוריון היה רואה מה עשו לחזון הנגב, הוא היה מתהפך בקברו". כך אמר אתמול ראש המועצה המקומית ירוחם, ברוך אלמקייס, באסיפה שהיתה בעיירה עם פתיחת השביתה הכללית בה.

אתמול הושבתה ירוחם כליל, לאות מחאה על הזנחתה המתמשכת של העיירה. כמה מאות מתושבי העיירה התכנסו ברחבה שמול המתנ"ס לאסיפת מחאה. התושבים נשאו כרזות בהן נאמר: „לחם זה לא רק שם של סרט", „אל תכיישו את עתידנו", ו„בשביל מובטל האבטלה היא מאה אחוז".

רק 5 חברי כנסת הגיעו להזדהות עם אנשי העיירה המושבתת: צ'ארלי ביטון, ז'אק אמיר, יצחק פרץ, רן כהן ויעקב שמאי.

גדעון בן־ישראל, ראש אגף האירגון בהסתדרות, אמר: „המאבק כאן מסמל את מאבקן של כל ערי הפיתוח. הממשלה משקיעה במשפחה ביהודה ושומרון 18,000 דולר, בעוד שבמשפחה בירוחם — 3500 דולר".

לעשות משהו דראסטי

ח"כ ז'אק אמיר מדימונה אמר, שההשבתה בירוחם היא רק סימפטום למתרחש בערי הפיתוח. שביתות שקטות אינן מצליחות. צריך לעשות דבר דרסטי, שיביא את ממשלת ישראל להבין, שהיא אשר גרמה לאנשי הנגב לבזבז עשרות שנים של התישבות והתגברות על המדבר ועתה אין תוחלת לעמלם. הנוער נוטש אותנו, כי אין לו מקומות עבודה. שביתת הזדהות של שעה לא תעזור. צריך להשבית את כל הנגב ליממה, לסגור כבישים, להשבית מפעלים ובתי־ספר ולזעזע את ממשלת ישראל.

ראש המועצה המקומית מעלות תרשיחא, שלמה בוחבוט, שבא להזדהות עם השובתים, אמר: „אתם יכולים לצעוק פה עד מחר. לאף אחד במדינה לא אכפת. המדינה שכחה שירוחם קיימת. איפה כל הח"כים? איפה כל השרים? אתם יודעים שיש ישראל אחרת, שיש אנשים שמסתובבים בדיזנגוף ולא יודעים מה זה ירוחם?"

בירוחם יש כיום כ־500 מובטלים, שהם 25 אחוזים מכוח העבודה בישוב. אתמול הושבתו מוסדות החינוך בעיר, השירותים השונים, מוסדות הציבור ומפעלי התעשייה.

בירוחם מתכוננים לשביתה כללית, עד לשינוי משמעותי בסדרי העדיפויות של הממשלה כלפי העיירה.

תוקף ההסכמים הקיבוציים והסכם תוספת היוקר פג היום

קשיים במו"מ בין המעסיקים הפרטיים להסתדרות על הסכם תוספת יוקר חדש

מאת כתבנו לענייני עבודה

תוקפם של ההסכמים הקיבוציים במשק ושל הסכם תוספת היוקר פג היום. ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים עדיין לא הגיעו להסכם תוספת יוקר חדש.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הביע תקווה, כי עד סוף השבוע יתבררו הסיכויים להגיע להסכם תוספת יוקר חדש. באין הסכמים חדשים ממשיך המשק להתנהל על פי הקיימים.

הברפלד, שדיבר בפני חברי הוועדה המרכזת, אמר, שהדילמה בפניה ניצבת כיום ההסתדרות הוא כיצד לקבוע מדיניות מקצועית שתענה על בעיות רווחות של ציבור העובדים מבלי לערער את יסודות התוכנית הכלכלית.

הוועדה אישרה את העקרונות שעל פיהם תקבע המדיניות המקצועית של ההסתדרות לשנה שנתיים הבאות: הסכם מסגרת שיאפשר חופש פעולה ותימרון מסויימים לאיגודים מקצועיים לתקן בעיות המעיקות, פתרון בעיית השכר התחילי הנמוך ועוד.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, אמר, כי ההסתדרות צריכה להיאבק על חלוקת המיסוי ולא על רמת המיסוי, משום שהקטנה של תקציב המדינה בעת הזאת פירושה פגיעה בשירותים החברתיים לאוכלוסיה. לדבריו, על ההסתדרות להכין בהקדם מודל שיציג את המצב הכלכלי־חברתי במשק ואת סדר העדיפויות הראוי.

רעיה רטיג הרגישה את חובתם של האיגודים המקצועיים לדאוג לגימלאים. לדבריה חייבים למצוא מדד אובייקטיבי שאליו תוצמד הגימלה, ללא תלות בהסכמי העבודה.

קשיים במו"מ

המו"מ בין ההסתדרות למעסיקים הפרטיים להשגת הסכם תוספת יוקר חדש, המתקיים בצוות מצומצם, נתקל במספר קשיים. הצוות יתכנס שוב בסוף השבוע בנסיון לגשר על הפערים.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי אין הוא רואה שום סיבה לכך שהמו"מ לא יסתיים תוך הסכמה על תשלום תוספת יוקר על אימת שהמדד מצטבר לכדי חמישה אחוזים ועריכת בדיקה מידי שלושה חודשים.

חבר הוועדה המרכזת אפרים דילוני, נציג ההסתדרות בצוות המצומצם, אמר אמש, כי נוהה שהות לא ארוכה לבחון את ההסדר החדש ולהמשיך במו"מ להכנת הסכמי שכר.

הצדדים חלוקים ביניהם על רוך ובסיס בדיקת השחיקה. ההסתדרות מבקשת להשאיר מיתוח הן לתוספת היוקר והן להסכמי השכר. נקודה שנייה היא אחוז המיצוי: המעסיקים דבקים בגמול הדרגתי לפיו אחוז המיצוי יהיה פחות מ־80 אחוז, דבר שההסתדרות מתנגדת לו, כמו כן עומדת ההסתדרות על כך שהשכר התחילי יועלה, ולכך מתנגדים המעסיקים הפרטיים.

מזג־האוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 8 עד 16, רמת הגולן 7 עד 15, נהריה 12 עד 19, צפת 7 עד 14, טבריה 12 עד 21, נצרת 9 עד 18, עפולה 11 עד 19, שומרון 9 עד 17, תל־אביב 12 עד 20, נמל תעופה בן־גוריון 11 עד 21, יריחו 14 עד 26, עזה 12 עד 21, באר־שבע 10 עד 23, אילת 16 עד 27. (עתים)

„דברי מודעי על המספנות — אידיוטיזם ברמה מתקדמת"

אמר ח"כ יאיר צבן, שהיה אתמול אורח הדור הצעיר של מפ"ם בחיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„מי שאמר על מודעי (שהצהיר ברדיו, כאשר ביקר במספנות ישראל, כי בהחלטו על סגירתן חשב שמדובר במספנה גדולה ולא במספנה של ממש), כי הוא אידיוט מושלם, טעה טעות מרה. לא מתוך אידיוטיזם הוחלט על סגירתה של המספנה, אלא על רקע מדיניות, הרואה באבטלה ובהתמוטטות מפעלים אמצעים להבראה כלכלית. אבל אם מישהו יאמר שזה אידיוטיזם ברמה די מתקדמת (לומר דבר כזה ברדיו, כמי שאמר מודעי), לא אתווכח איתו" — אמר אתמול ח"כ יאיר צבן, בסניף מפ"ם בחיפה.

ח"כ צבן היה אתמול אורח הדור הצעיר של מפ"ם ונפגש עם 50 מעובדי „אתא" המפוטרים. הוא חידש אתמול את פנייתו למבקר המדינה לבדוק את פרשת „אתא" ואת מעורבותם של גורמים מרכזיים בענף הטקסטיל, שנעזרו בעצמת הפוליטית במגמה למנוע הצלת המפעל. בשעתו, האשים ח"כ צבן את אותם גורמים, כי הם מתכוונים לעוט על גופת התשלובת, כשוו תמות. אתמול אמר, כי רכישת מחפרות „אתא" בקריתא, כפי שנעשתה על־ידי „פולגת", „כיתן" ו„דלתא", כדי להימנע מתשלום גבוה ההתחרות, הינה ההוכחה הטובה ביותר למזימות שנרקמו סביב „אתא".

פעם נוספת קרא צבן לממשלה לברוק את התקשרויותיה עם המיליונר שאול אייזנברג וחברותיו, נוכח חלקו המכריע של אייזנברג בהתמוטטות „אתא".

לכתבנו אמר צבן, כי הוא יפנה את מבקר המדינה לפרוטוקולים, העשויים לשפוך אור על מעורבות חברות טקסטיל בנפילת „אתא".

בפגישה עם פועלי התשלובת המפוטרים, שמע צבן על בעיותיהם הבוערות והבטיח לנסות לסייע להם במציאת פתרון, אתמול הוברר, כי עובדת שעלתה ארצה לפני כ־15 שנה פנתה לצבן בבקשה, שיפעל למען תקבל פנסיה מוקדמת. חסרים לה 9 ימים בלבד להשלמת 15 שנות ותק, והמוסדות אינם מוכנים לבוא לקראתה בנקודה זו.

בפגישה עם פעילי סניף מפ"ם בחיפה, אמר צבן, כי הממשלה התוותה לעצמה קו־פעולה, שלפיו יש ללכת „באסח" על משכורות השכירים במשק, ולהניף מעל ראשי השכירים את חרב האבטלה. „בצ'ילה, כדי לשחוק את המשכורות בפחות, נאלצו קודם כל להכניס את מנהיגי הפועלים לבית־הסוהר", אמר צבן.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

התאגדות לתרבות גופנית „הפועל"

הוועידה ה־9 של „הפועל"

מושב ג'

ביום רביעי 2 באפריל 1986 בשעה 9.00 בבוקר באולם „ביתנו", רח' ירושלים 29 חיפה

★ ברכות: אריה גוראל – ראש עירית חיפה

יעקב ישי – יו"ר האגף לנוער וספורט בהסתדרות

משה ורטמן – מזכיר מועצת פועלי חיפה

יצחק אופק – מזכ"ל „הפועל"

★ הענקת העיטור „לאיש כפועלך"

★ דיונים

★ סיכומים והחלטות

נא לדייק!

הערה: בטעות השתרבבה בחלק מההזמנות כתובת שגויה של אולם „ביתנו" בחיפה.

שר־החקלאות, יעקב צור, יורד ממטוס „אל־על" עם 20 עולים מדרום־אפריקה שהגיעו עימו (צילום: יצחק אלחרר / „סקופ 80")

מנכ"ל „אורט" מציע 15 שנות לימוד במקום 12

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

לקראת שנת אלפיים, חייבת מדינת ישראל להנהיג מערכת חינוך בת 15 שנות לימוד, במקום 12 — אמר אתמול מנכ"ל „אורט" ישראל גורלניק, במסיבת עיתונאים שנערכה בבית אגרון בירושלים.

גורלניק הציע לשלטונות צה"ל ולמשרד החינוך לאשר דחיית גיוס בשנתיים לכל אלה שיבקשו ללמוד במיכללות לקראת תואר ראשון. ב„אורט" בלבד ניתן להכפיל את מספר דחויי־השירות ולהגיע ל־2,000–2,500 בוגרי יג־יד, שיהיו בעלי מקצוע מיומנים יותר ויוכלו להביא תועלת מירבית לצה"ל. לדעתו, לא ניתן לבסיס צמיחה כלכלית על עילית קטנה, ויש לחתור להכפלת מספר הלומדים בישראל לקראת תואר ראשון.

אתמול נפתח „שבוע אורט". ברשת זאת לומדים 60,000 תלמידים ב־106 בתי־ספר ועובדים בהם כ־5,000 איש. מדי שנה מסיימים 15,000 בוגרים. עד כה סיימו את לימודיהם ברשת „אורט" 200,000 צעירים.

גורלניק מסר, כי תקציב „אורט" השנה הוא 53 מיליון דולר, והממשלה מממנת 80 אחוז ממנו. מדי שנה נדרשים כשלושה מיליון דולר להצטיידות ולבניית מעבדות ב„אורט". שיעור הבנות במקצועות הטכנולוגיים ב„אורט" הוא 20 אחוזים, ומספרן גדל בהתמדה.

פרס ק. צטניק הוענק למשוררים פיצובסקי ומזאי

מאת כתב „על המשמר"

פרס ק. צטניק הוענק אתמול למשוררים ידי פיצובסקי מפולין ואנדראש מזאי מהונגריה, בטקס שנערך במשכן הנשיא בירושלים, בהשתתפות מנכ"ל משרד החינוך, אנשי קרן ק. צטניק, סופרים ואנשי ציבור.

לאחר דברי פתיחה של יושבת ראש אגודת הסופרים, שולמית לפיד, והקראות של חנה מרון מיצירותיו של ק. צטניק, הוא יחיאל דינור, הוקראו הנמקות השופטים ונשאו נאומי ברכה. את תשובת המשורר הפולני הביאה בשמו רעייתו, שרבריה תורגמו לעברית.

את יצירתו של מזאי העריך המשורר המתרגם איתמר יעוז־קסט. לתמהונם של הנוכחים, לא ניתנה רשות התשובה לאנדרש מזאי, שבא לקבלת הפרס. המארגנים נימקו זאת בחוסר זמן מפאת התארכות הדיברים.

על־פי התוכנית, עמד הנשיא לחתום את הטקס בדבריו, אך הוא נאלץ להקדים את נאומו בגלל התחייבויות קודמות ועזב את הטקס במהלכו, תוך התנצלות.

ראש הממשלה, שמעון פרס, שלח לזוכים בפרס מיברק שבו הוא מדגיש את החשיבות של לימוד השואה והנצחתה.

פרס ק. צטניק מוענק מדי שנתיים, ומטרתו להקים יד ושם לאלמונים שהובלו למשרפות. הפרס מוענק לכל אדם, ללא הבדל דת ולאום, בעבור יצירה ספרותית מובחרת ומקורית בנושאי השואה ותקומת ישראל. גובה הפרס הוא 1,000 דולר לכל אחד מהחתנים.

נבון בעד עוד חברים במוסדות רשות השידור

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הודיע אתמול, כי הוא תומך בהצעת החוק שהגישו שלושה מחברי הכנסת להגדלת מספר החברים במוסדות רשות השידור, כדי שיהיה ייצוג אמיתי יותר של הגורמים הציבוריים השונים בניהול הרשות.

הצעת החוק הוגשה ליו"ר הכנסת ולמזכיר הממשלה על־ידי חברי הכנסת רפי אדרי, עוזי ברעם ודוד ליבאי. השלושה אומרים בהצעתם: „במהלך השנה האחרונה היינו עדים לסידרה של עימותים ויכוחים במוסדות הרשות עצמם, לבין הנהלת הרשות. אולת הייד שהתגלתה בתהליך קבלת ההחלטות ועצם הניהול גרמו חיכוכים רבים עם הדרג הביצועי, וכל אלה גרמו לסבל רב לאורחי המדינה הזכאים. בעבור האגרה שהם משלמים, למערכת מישודרים תקינה, באיכות מקצועית ולהמת תוכניות נאותה".

לפי ההצעה, יגדל מספר חברי מליאת רשות השידור מ־31 ל־41 ומספר חברי הוועד המנהל יגדל מ־7 ל־11. לדעת שלושת חברי הכנסת, עשוי השינוי המוצע להבטיח ייצוג הוגן ואמיתי יותר של הגורמים הציבוריים השונים המעורבים בניהולה של הרשות, ובכך גם יאפשר, לדעתם, את הריגיעה הדרושה לתיקון המעוות.

אזכרה לארבעת חללי שרונה — מחר בנחלת־יצחק

מאת כתב „על המשמר"

לפני 40 שנה, ביום כ"א באדר תש"ו (22 בפברואר 1946), ביצעו כוחות ההגנה את אחת מפעולות המרי הראשונות — הנועזות — נגד המשטר הבריטי בארץ: ההתקפה על תחנת המשטרה הבריטית בשרונה (כיום — הקריה).

מחר ב־4 אחה"צ תיערך בבית־העלמין בנחלת־יצחק אזכרה לארבעת הנופלים, שרובצו הארבעה בת"א, במקום שבו נפלו, נקרא על שמם. הארבעה, עמירם בלינקוב, שרגא הר, אהרון ידידיה ואריה קפלמן, אנשי יחידות הח"ש והפלמ"ח, היו דמויות ידועות בין הנוער אז. אחד מהם, עמירם בלינקוב, היה מבכירי הכדורסלנים לפני קום המדינה.

באזכרה, שבה ישא דברים נחמיה ברוש (בורשטיין), שהיה סגן מפקד מחוז ת"א של ההגנה, ישתתפו חבריהם לפעולה, אנשי יחידותיהם ובני המשפחה, חברי ההגנה, ובעיקר חברים שהשתייכו ליחידות אלה, מוזמנים להשתתף.

המשטרה ממליצה לסגור את תיק החקירה נגד השר שרון

מדובר בתלונה של ערבי שטען כי שרון היכה אותו ● ההחלטה — מחוסר ראיות ● לא הוכחה טענת המכות ● התיק יועבר למפכ"ל המשטרה

מאת יורם לוין, כתב עתי"ם

המשטרה ממליצה לסגור מחוסר ראיות את תיק החקירה נגד השר שרון, שנפתח בעקבות תלונה של ערבי שטען כי השר היכה אותו בעת שחדר יחד עם חבר בטעות לשטח חוותו של השר.

מן החקירה עולה, כי טענותיו של המתלונן מפוקפקות וכי ברור כי הוא זה שהסיג גבול. אך למרות זאת גם נגדו ייסגר התיק מחוסר עניין.

כתב עתי"ם מזכיר, כי חקירת המשטרה נפתחה לפני מספר שבועות, בעקבות פנייתו של המתלונן בחודש יוני 1985 למשרדי סיעת ר"צ, שם סיפר, כי הוכה ע"י השר שרון. חברי הכנסת שריד וכהן פנו בעניין אל היועץ המשפטי לממשלה ועוזרתו הפנתה אותם למשטרה.

דעות חלוקות

האירוע עצמו קרה בחודש אוקטובר 1984. חקירת המשטרה העלתה, כי המתלונן, פייסל יונס וחברו, חדרו לשטח חוותו של השר ליד קיבוץ גבים שבדרום ללא רשות. שוטטו בכלי רכב בשטח החווה וגם ירו שם בניסיון לצוד.

למשמע היריות יצאו אליהם השר שרון ואיש שב"כ, והשניים פירקו את המתלונן וחברו מכלי הנשק. באשר לטענתו המרכזית של יונס, כי השר שרון היכה אותו, קבעה המשטרה, כי הדעות בעניין זה חלוקות. השר שרון ואיש הביטחון הכחישו את העניין. החוקרים ציינו, כי המתלונן לא המציא תעודה רפואית שיכולה להעיד כי אכן ספג מכות, כפי שטען, ולהוכחת דבריו הוא רק הציג לחוקרים משקפיים שבורים.

הנשק הוחזר

בעקבות האירוע, כך מתברר עוד מן החקירה, היפנה אותם שרון למשטרת שדרות, כדי ששם יימסר להם הנשק בחזרה. בהתערבות בן מיעוטים נוסף, שלא אותר, החזיר להם השר את הנשק מיד. במשטרת שדרות אין אישום על תלונתו של יונס נגד שרון, אך גם בעניין זה — כך נודע לכתב עתי"ם — לא ברור אם השניים אכן הגיעו למשטרה להגיש את התלונה, והתגלו סתירות בעדויותיהם.

במשטרה מדגישים את פרק הזמן הארוך שעבר בין האירוע להגשת התלונה למשרדי ר"צ — 10 חודשים.

בעקבות החקירה, ממליצה כאמור המשטרה לסגור את התיק מחוסר ראיות וכן את התיק נגד יונס על הסגת־גבול, מחוסר עניין לציבור.

המלצות החקירה הועברו לעיונו של מפכ"ל המשטרה.

שמיר ליוהנס ראו: נאומי אסד מחייבים אותנו להיות זהירים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

"לישראל אין כל רצון להגיע להסלמה בגבול עם סוריה, אך הנאומים של הנשיא אסד וכמויות הנשק המגיעות לסוריה מבריה"מ, מחייבים אותנו להיות זהירים מאד ולעקוב אחר ההתפתחויות בסוריה".

זאת אמר אתמול שר־החוץ, יצחק שמיר, בפגישתו עם ראש־ממשלת צפון ריין־וסטפליה (מערב גרמניה) יוהנס ראו, שהוא גם מועמד המפלגה הסוציאל־דמוקרטית לכהונת הקנצלר.

בתגובה על דברי ראו, כי באירופה מתקבל רושם, שיש התמתנות בעמדות אש"ף, אמר שמיר, כי בעולם הנאור אכן רוצים לראות שינויים בעמדת אש"ף, אך אין הדבר כך. באחרונה אנו רואים מגמה של יאסר ערפאת להתקרב לסוריה, אמר שמיר.

בהתייחסו לכישלון המגעים בין המלך חוסיין ויאסר ערפאת, אמר שמיר, כי הדבר נגרם עקב לחץ שבריה"מ הפעילה על אש"ף.

ראש ממשלת צפון־ריין־וסטפליה, יוהנס ראו, מועמדה של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית המערב־גרמנית, לכהונת קנצלר בבחירות שתערכנה בתחילת 1987, נפגש אתמול בכנסת עם חבר־הכנסת אלעזר גרנות וחייקה גרוסמן ממפ"ם. (רחמים ישראלי)

בגלל קדאפי — הורים בארה"ב חוששים לשלוח ילדיהם לישראל

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

שליחי התנועות הקיבוציות ואנשי מחלקת הנוער והחלוץ בארצות הברית וקנדה מתמודדים בימים אלה עם בעייה מסוג חדש.

ציבור גדול של הורים חושש לאפשר לילדיהם להשתתף בתכניות הקיץ של הסוכנות היהודית, בשל גל הטרור הפוקד את האיזור. החשש מהטרור התגבר במיוחד מאז התקרית בין לוב לצי השישי במפרץ סידרה לפני שבוע ובעקבות קריאתו של הנשיא רונלד רייגן לבני עמו להישאר בארצם השנה, מחשש הטרור נגד ארה"ב.

מסע הסברה

לכתבנו נמסר, כי שליחי הקיבוץ־הארצי בארה"ב ובקנדה, פתחו במסע הסברה נרחב, בעצרות־נוער, בבתי־הספר ובחוגי־בית, במגמה לשכנע את הציבור כי תוכניות הקיץ והסמינרים בישראל הם בטוחים.

מחלקת הנוער והחלוץ של הסוכנות היהודית, הביאה החודש, על חשבונה, קבוצת עיתונאים הכותבים לעיתונים היהודיים בארה"ב וקנדה לביקור בישראל.

7000 צעירים

לעיתונאים נערכו סיורים במתקני הפעילות, בקיבוצי הצפון ובמוקדים שם אמורים להתקיים מפעלי הקיץ.

דוכי מלמן, חבר קיבוץ מרחביה, המופקד על תוכניות הקיץ מטעם הקיבוץ הארצי, מסר, כי אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, אמורים להשתתף במפעלי הקיץ 7000 צעירים, מתוכם 1300 בקיבוצי השומר־הצעיר.

הדיון על גורל מנועי בית־שמש נדחה ליום א'

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הדיון במנועי בית־שמש, שעמד להתקיים היום בוועדת השרים לענייני כלכלה, יידחה עד ליום ראשון הקרוב. על כך סוכם אתמול בכנסת בין השרים מודעי, יעקבי ורביץ.

דחיית הדיון נובעת מהצורך להכין בזמן הצעות אופרטיביות לסיכום, והשרים מניחים כי יוכלו לסכם נושא זה ביום ראשון הקרוב.

המפד"ל תומכת בשעון־קיץ

מאת כתבנו לענייני מפלגות

מזכ"ל המפד"ל, ח"כ זבולון המר, אמר אתמול, כי מפלגתו מצדדת בהפעלת שעון־קיץ. לדבריו, הניסיון של השנים הקודמות מלמד, כי הפעלת השעון אינה פוגעת בצרכים של הציבור הדתי ולכן אין כל סיבה להימנע מהפעלתו גם השנה, במיוחד בהתחשב ביתרונות הכלכליים של הפעלת שעון־קיץ.

שר־התקשורת, אמנון רובינשטיין, פנה אתמול להסתדרות עובדי המדינה ולחטיבת עובדי משרד התקשורת, בהצעה להנהיג שעון קיץ בכל שירותי הדואר וסניפי הדואר ומשרדי הדואר, החל מ־27 באפריל 1986.

הסתדרות עובדי המדינה ונציגי החטיבה נענו ליוזמה זו, ומכיוון שכך, תוקדם שעת פתיחת סניפי הדואר בשעה אחת, החל מאותו מועד.

בגלל מות הנער תושבת פעילות מיטווח סנג'ין

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, הורה להפסיק מיד כל פעילות במיטווח צה"ל בסנג'ין, סמוך למושב בוסתן הגליל.

במיטווח זה נהרג לפני שבוע נער מקומי. בעקבות האירוע, סערו הרוחות במושב בוסתן הגליל וצה"ל שלח למקום קצין בכיר על־מנת לשמוע את טענות התושבים ולמצוא פתרון הולם. הרמטכ"ל הודיע, כי המיטווח יושבת עד להשלמת כל סידורי הביטחון במקום.

ועדה צה"לית בראשותו של אלוף דוד מימון, שנתמנתה באוגוסט 85', תגיש החודש למטכ"ל שורת המלצות לשינוי נוהל אחזקת ואבטחת נשק.

גם שר הביטחון, יצחק רבין, פנה באחרונה לצה"ל ודרש להחמיר בשמירת כל הפקודות בנושא זה.

צלצול מהיר

פנחס גרוב, יו"ר ועד עובדי "אתא"

לא ייתכן שאלה שהם בעד צמיחה היום היו בעד הרס אתמול

איך הרגשת כששמעת על מיליוני הדולרים שקיבלה "סולל בונה" המיועדים להצלת "סולל בונה"?

— אני רוצה לומר לך, שלכל אדם יש זכות לעבוד ולא לקבל כסף בחינם. אבל, כשאני רואה איך זה הלך עם "סולל בונה" אני שואל: למה לקבוצת פועלים אחת במדינת־ישראל יש חסינות על פני קבוצה אחרת? ואני לא יכול שלא להסתכל בקנאה על "סולל בונה" בשעה ש"אתא" נפלה ולא היה לה מציל.

על מי אתה כועס?

— קודם כל על ראש־הממשלה. כשאני רואה את ההתחסדות שלו איך שהוא אמר לשר־האוצר: שנית בעניין "אתא". ממש נגוע "הרצחת וגם ירשת?" ליקחו מפעל, שהייתה לו תשתית כלכלית ופשוט לא רצו להציל אותו למרות שהסכום שנדרש לעם כך — 20 מיליון דולר — היה קטן בהרבה מן הסכום שנדרש להצלת "סולל בונה". ואני כבר לא מדבר על ישראל קיסר ורפי אדרי וכל יפי־הנפש — איך שהם הופיעו אתמול. "אתא" היא דוגמה לכך, כל מה שהשגנו מבחינה פועלית נהרס. והיום, כל מפעל פרטי מוריד ושוחק את השכר בלי שההסתדרות מפעילה את כוחה כמו שהייתה צריכה לעשות.

כמה מפועלי "אתא" הצליחו להסתדר בעבודה אחרת?

— מעט מאוד. רוב הפועלים לא עובדים. ואני רוצה לומר לך שפועלי ישראל לא ישכחו למפלגת העבודה את מה שעשתה, וכשיגיעו הבחירות ויבואו לחזור אחרינו — אנחנו נזכור.

ואיך אתה מרגיש?

— אני מקבל טיפול רפואי ומשתקם אחרי התקף־לב שקיבלתי בגלל המאבק על "אתא". אבל — עוד לא אמרתי את המילה האחרונה. לא ייתכן שאלה שהם בעד צמיחה היום, היו בעד הרס אתמול. וכשיגיעו הבחירות אצא אל העם ואזכיר לו את מה שעשו ל"אתא".

אתי רונאל

ועדת חקירה לבדיקת מות החייל מנצרת

מאת כתב "על המשמר" בנצרת

צה"ל מינה ועדת חקירה שתבדוק את נסיבות מותו של החייל הנוצרי, ראיק ג'בראן בן 21 מנצרת, ותוצאות החקירה יימסרו למשפחה.

זאת אמר אתמול מפקדו של החייל לבני משפחתו. לאחר מסע ההלוויה, הלווייתו של החייל יצאה בשעה 3 אחה"צ מבית המשפחה בנצרת. חבריו נשאו את הארון העטוף בדגל הלאום ואנשי כמורה הלכו בראש המלווים. מפקדו [illegible] לים מיחידתו השתתפו [illegible] בהלוויה.

המנוח התנדב לשרת [illegible] לפני כשנה ולפני כחצי שנה [illegible] עקבותיו. בני משפחתו [illegible] נשפט בבית־דין צבאי ל־14 [illegible] בגלל עריקות וברח מהצבא. [illegible] תקופה מסוימת חזר ליחידתו [illegible] ושוטרים צבאיים הגיעו ליחידה [illegible] מנת לעצרו. הוא ברח ובאו [illegible] עקבותיו.

שלשום נמצאו שרידי [illegible] שזוהתה עלפי הדיסקית.

הדו"ח בעניין חטיפת החיילים הוגש לרמטכ"ל

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

במטה הכללי של צה"ל ייערך בקרוב תחקיר מסכם לאירוע חטיפת שני חיילי צה"ל במחסום בית יהון לפני למעלה מחודש.

האלוף יוסי פלד, שמונה על־ידי הרמטכ"ל לחקור את השתלשלות העניינים במהלך התקרית, הגיש השבוע את הדו"ח בעניין זה לידי הרמטכ"ל.

לצה"ל לא ידוע דבר על סיכויי ועל מצבם הבריאותי של שני החיילים, יוסף פינק ורחמים אל שייך.

מקור צבאי בכיר מסר אתמול, כי למרות הפירסומים השונים בימים האחרונים, לא בא שום איש במגעים או במו"מ עם [illegible] בנושא החטופים.

צה"ל יחדל להשתמש במבנים החשופים לאש

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

עד סוף חודש ספטמבר 1986, יוסרו בצה"ל מאות מבנים שאותרו כבלתי־חסינים נגד דליקות.

מאות המבנים אותרו ביחידות צה"ל בכל חלקי הארץ, בעקבות סקר מבנים שביצע אגף האפסנאות לאחר אירוע הדליקה הקטלנית בבסיס צה"ל במבוא שילה בשומרון.

צה"ל רכש והתקין עד כה [illegible] גלאי־אש אוטומטיים, שהותקנו ב[illegible] יחידות של צה"ל. בקרוב ייערכו ויותקנו 3000 גלאי־אש נוספים.

בצה"ל מנהלים מעקב שוטף אחר המלצות הוועדה בראשותו של אלוף עמרם מצנע, שהגישה דו"ח והמלצות בנושא הדליקות. [illegible] הכריזו בצה"ל על פרק "בטיחות אש" כעל נושא חובה בכל הקורסים של צה"ל ברמות השונות.

אנו משתתפים באבל חברנו
פאול סטיבנס ובני משפחתו
במות האב
ג'ון אלן סטיבנס
בלונדון
קיבוץ בית־אלפא

"על המשמר" עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121. טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

נחשפו התארגנויות לפיגועים בכפרים ערביים בצפון הארץ

מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס: סחרו בנשק, השליכו בקבוקי תבערה, קרעו קווי טלפון ● אין ספק לגבי זהותו של דמיאניוק ● 800 נחקרו בפרשת הקרקעות ● כל עצור הנאשם בעבירה חמורה יהיה כבול גם ברגליו

נשיא המדינה, חיים הרצוג, היה אתמול אורח המשמר האזרחי בירושלים (צילום: י.פ.פ.א.)

המשטרה חשפה בתקופה האחרונה מספר התארגנויות בכפרים ערביים בצפון הארץ, שחבריהן ביצעו או תיכננו פיגועים, סחרו בנשק ואמצעי לחימה, שרובם נגנבו מצה"ל, זרקו בקבוקי תבערה, וכן גרמו לחבלות קרות, כגון קריעת קווי טלפון ונזקים שונים. במחוז הצפוני פועל צוות מיוחד לחקירת הנושא.

דברים אלה מסר אתמול מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, בפגישה עם תא כתבי המשטרה בירושלים.

קראוס מסר, כי בחלק ממקרי הפגיעה שאירעו בשנים האחרונות יש פענוח, חלה באחרונה התקדמות וצפויה באותן חקירות התפתחות.

עוד אמר המפכ"ל:

● בעניין חקירת דמיאניוק: לפי החומר הקיים, אין ספק למשטרה בזיהויו של האיש כ"איוואן האיום". עיקר עבודתו של היחידה המשטרתית מתמקדת בנושא [illegible] של החשוד וברענון עדויות [illegible] שנמסרו בעבר למשרד [illegible] בידי המשטרה 13 [illegible] 8 מהן של עדים החיים [illegible] בידי המשטרה עוד כמה [illegible] של אנשים שנפטרו.

● בפרשת הקרקעות: עד היום הוגשו למשטרה 309 תלונות, 800 נחקרו, מהם נעצרו 50. 64 תיקי חקירה הועברו לפרקליטות [illegible] כתבי אישום ועפ"י התחזית [illegible] 80 כתבי אישום. 10 [illegible] כבר הסתיימו. צוות החקירה הפועל במסגרת היחידה לחקירת פשעים במטה הארצי עדיין [illegible].

● החקירה נגד מוסדות דת: היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי תחל בקרוב בחקירה גלויה נגד [illegible] מוסדות חינוך תורניים, [illegible] ישיבות גדולות. בחשד [illegible] כספים במירמה ממשרדי [illegible] העבודה והרווחה והפנים. לא מן הנמנע כי יהיו בקרוב [illegible].

● בריחות ממעצרים: המפכ"ל [illegible] את יחידות המשטרה, כי כל עצור הנאשם בעבירה חמורה יהיה כבול גם ברגליו בעת שהוא מוצא [illegible] ועד להחזרתו. כן נערך עתה [illegible] בכל חדרי המעצר בתחנות [illegible] כדי לבדוק שהם בנויים [illegible] כדי למנוע אפשרות שעצירים [illegible] לפרק קירות ולהימלט, כפי [illegible] לפני כמה שבועות בערד.

● שכר השוטרים: משרד האוצר [illegible] אפשרות להגיש בג"ץ נגד [illegible] בית הדין הארצי לעבודה, [illegible] לשלם את הפרשי השכר [illegible] לשוטרים בגין השוואת [illegible] לצה"ל רטרואקטיבית. בעניין [illegible] אמר המפכ"ל, כי פנייה לבג"ץ [illegible] עוול לשוטרים ואפילו פגיעה [illegible]. משום שהשוטרים פנו [illegible] וניצלו בכך את הדרך [illegible] שלהם להילחם על [illegible].

(עתי"ם)

צרפת עשויה להוציא מיד משקיפיה מביירות

ביירות. — יתכן שצרפת תוציא בתוך 72 שעות את משקיפיה מביירות — מסר אתמול מקור מקורב למיליציה השיעית "אמל".

המשקיפים הצרפתיים אמורים לפקח על הפסקת האש בביירות.

אפשרות פינויים הועלתה אתמול בישיבה של הוועדה המרובעת, שבה חברים נציגי שלוש המיליציות העיקריות ונציג צבא לבנון. בישיבה אתמול השתתף יועץ שגרירות צרפת בביירות, מרסל לוויל.

מקור דיפלומטי צרפתי אמר, כי שגריר צרפת בביירות, כריסטיאן גרף, מקיים קשרים עם השלטונות והצדדים השונים בלבנון כדי לברר פינוי אפשרי של המשקיפים. כיום מוצבים 45 משקיפים צרפתיים לאורך קו־התיחום בין מזרח ביירות הנוצרית למערבה המוסלמית. (ע"צ)

המחנות ב"חירות" לא הצליחו להשיג הסכמה

לא יתאפשר כנראה קיומו של מושב שני של הוועידה בימים הקרובים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

במו"מ שהתקיים אתמול בין נציגי שלושת המחנות ב"חירות" לא הצליחו הצדדים להגיע להסכמה.

הצעתו של ח"כ יגאל כהן־אורגד (מחנה שמיר־ארנס) לקיים מושב ועידה שידון בשני נושאים בלבד — בחירתו של יו"ר תנועת החירות ואישור הסכם האיחוד עם הליברלים — נדחתה על־ידי נציגי לוי ושרון. הם דרשו כי מושב הוועידה ידון גם בבחירת מוסדות המפלגה ובהרכבם.

אי־הסכמה בדיונים אתמול לא תאפשר, ככל הנראה, קיום מושב שני של ועידת "חירות" בימים הקרובים, כפי שרצו ראשי התנועה, אשר ביקשו להקדים את מושב הוועידה לפני ועידת מפלגת העבודה המתכנסת בשבוע הבא.

בוועדה המכינה של מפלגת העבודה

אושרה הצעת בר־זוהר לבטל הרוטציה ולהקדים בחירות

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

הוועדה המכינה של מפלגת העבודה אישרה הצעתו של ד"ר מיכאל בר־זוהר לביטול הרוטאציה ולהקדמת הבחירות לכנסת.

ההצעה תובא לוועידה כהצעה לסדר והיא תועלה ביום הדיונים האחרון של הוועידה.

נודע, כי מיכאל בר־זוהר הגיש בקשה כי ההצבעה על הצעתו תהיה חשאית. עדיין לא ברור אם אכן תתקיים בעניין זה הצבעה חשאית.

בכנסת

מפ"ם הגישה שוב הצעת החוק נגד גזענות

סיעת מפ"ם חזרה אתמול והניחה על שולחן הכנסת את הצעת החוק שלה נגד גזענות ואפליה. ההצעה הונחה נוכח תרגילי ההשהייה של הימין והדתיים, המונעים הגשת הצעת חוק לאיסור הסתה גזענית למליאת הכנסת לקריאה השנייה והשלישית.

הצעת החוק קובעת, כי לא תאושר רשימת מועמדים לכנסת או לרשות מקומית, אם במצעה נכללו דברים אשר מהווים הסתה לשנאה ולאפליה. כל פירסום הקורא לשנאה ולאפליה כלפי אדם או קבוצת אנשים, בשל השתייכותם או אי־השתייכותם לגזע לאום דת או עדה — יש לראותם כהסתה לשנאה ולאפליה. לפי הצעת חוק זאת העובר על הוראות החוק, דינו מאסר שנתיים או קנס של 100,000 שקלים. היועץ המשפטי לממשלה יגיש תביעה נגד כל מי שהפר איסור על פי החוק.

בדברי ההסבר אומרת סיעת מפ"ם, כי אחת התופעות הבולטות בישראל עתה היא פירסומי "כך" הקוראים, בין היתר, לגרש ערבים מישראל או קוראים לתיירים לא לקנות בחנויות של ערבים. אלה תופעות שוליות בחברה הישראלית, אך יש למנוע התפשטותן. ידועים מקרים שבהם נעשתה אפליה על רקע גזעי, לאומי דתי ועדתי, ואנשים לא התקבלו לעבודה. ספר החוקים הישראלי — אומרת מפ"ם — אינו כולל חוק האוסר פעולות גזעניות ואפליה בין אדם לאדם.

שילנסקי: נפגעו ממצאי ארכיאולוגיה בחצר בית המקדש

יו"ר ועדת הפנים, דב שילנסקי, אמר אתמול, כי נעשתה פגיעה בממצאים ארכיאולוגיים בחצר בית המקדש, והדבר מנוגד לחוק הארכיאולוגיה ולחוק המקומות הקדושים. מוועדת הפנים נמסר, כי ד"ר א. קאופמן מצא שנהרסו או כוסו בעפר 55 ממצאים ארכיאולוגיים, שחלק מהם היווה יסודות של המקדש הראשון וחלק של המקדש השני. מן הוועדה נמסר, כי לדברי ד"ר קאופמן, נבנו 6 במות תפילה מאז איחוד ירושלים. נסללו כבישים חדשים ורוצף שטח גדול. לאחת הבמות הוצמדה אנדרטה לחללי סברה ושתילה — מחנות הפליטים בביירות.

על דברי רב שילנסקי השיב סגן מהנדס עיריית ירושלים, יואל מרינוב, כי גם בירושלים המערבית לא מקפידה העירייה להוציא היתרים לשם ריצוף משטחים וסלילת שבילים פנימיים. עם זאת, הוסיף כי משפטנים בודקים את חוקיות העבודות שנעשו בהר הבית.

בליכוד מתחו ביקורת על הכניעה למערך

ח"כי הליכוד מתחו אתמול ביקורת על כניעת שריהם לשרי המערך, שעה שנתנו יד להחלטת הממשלה בדבר הענקת סיוע לסולל־בונה ולקופת־חולים. ואולם, הביקורת לא תשפיע על ההצבעה — טוענה יו"ר סיעת הליכוד, שרה דורון.

בתום דיון בהנהלת סיעת הליכוד אמרה דורון, שאין מנוס מתמיכה בתקציב. אולם ח"כי הליכוד ירימו ידם באי־רצון בתחושת אין־ברירה. "נסיגה מן התוכנית הכלכלית, הענקת פרס לגופים כושלים" כך הגדירו ח"כים את החלטות הממשלה.

אריאל ויינשטיין אמר: "מי שמפסיד מעט — ממשיך להפסיד. מי שמפסיד הרבה — מרוויח".

הלוואה עומדת במקום הטבות?

ועדת העליה והקליטה של הכנסת ממליצה לפני הממשלה כי תנהיג השיטה לפיה תינתן לעולה הלוואה עומדת למספר שנים במקום שיטת ההטבות, באמצעות פטורי מס, הנהוגה כיום.

במהלך הניסיון ייערך מעקב, ובסופו יוכרע כיצד יטופל הנושא בעתיד. לדעת ועדת העליה, גורמת שיטת מתן פטורי המס לעולים לסרבול ביורוקרטי ולסחר־מכר בזכויות עולים, פיתוי לעשיית רווחים קלים ומירוץ נגד השעון כדי שלא לעבור את תקופת שלוש השנים בהן זכאי העולה להטבות. נציגי התאחדויות העולים התנגדו לשינוי השיטה הנוכחית. לדבריהם, הסירבול הביורוקרטי קיים לגבי מוצרים הנרכשים בארץ ולא ביחס לשחרור ליפטים מחו"ל.

כן ממליצה הוועדה לבטל את מערכת הפטורים לתושבים חוזרים למעט פטורים למוצרים שוטפים קטנים.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
רסיטל
פנחס צוקרמן, כנר
לין הארל, צ'לן
מארק נייקרוג, פסנתרן
בהשתתפות:
חיים טאוב, כנר
דניאל בנימיני, ויולן
בתכנית מיצירות באך, סטרווינסקי ובראהמס
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום חמישי, 24 באפריל 1986, 8.30 בערב
כרטיסים ניתן לרכוש:
בתל־אביב בקופת התזמורת, היכל התרבות, מדי יום בשעות 10־1, 7־5, ביום שישי בשעות 10־1 בלבד. וב"קסטל" רחוב אבן גבירול 153, טל' 444725(03).
בחיפה במשרד התזמורת, בית הקרנות, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 10־2, ביום שישי בשעות 10־1 וביום שלישי בשעות 4־7.
בירושלים במשרד "קלעים", רחוב שמאי 8, מדי יום בשעות 9־1, 4־7, ביום שישי 9־1 בלבד.
הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 106 או 107

עברנו לנתניה
רח' סמילנסקי 10 בפסג' אלון, טל. 053-44060
טרמולהט בע"מ

נמשכת השביתה הכללית בירוחם; יעקבי ושרון מבטיחים הטבות

אתמול הצטרפו לשביתה גם בעלי העסקים ● יעקבי הבטיח סיוע: פיתוח אתר נופש, הטבות לתעשייה, פתיחת מפעל כימיקלים ● מאות אנשים מרחבי הארץ הגיעו להזדהות עם השובתים ● ביקורת בעיירה על ראש המועצה ● מעלות תשבות היום לאות הזדהות

מאת שלי יחימוביץ ויהודה צור כתבי „על המשמר"

השביתה הכללית בירוחם נכנסת היום ליומה השלישי. כל מוסדות הציבור והשירותים בעיר מושבתים, למעט מערכת החינוך. בבתי־הספר מקבלים הילדים הסברים אודות המתרחש בעיירה. אתמול הצטרפו גם בעלי העסקים לשביתה, וכל בתי־העסק נסגרו.

השרים גד יעקבי ואריאל שרון הגיעו אתמול לירוחם. שר־הכלכלה הגיע כדי להשתתף בישיבת מועצת ירוחם, לפי בקשת ראש־הממשלה. השר הבטיח להעלות על סדר יומה של הממשלה את בעיותיה של ירוחם.

הוא אמר, כי לירוחם יינתן סיוע בכמה תחומים: פיתוח האגם והפיכתו לאתר נופש, סלילת ארבעה קילומטרים של הכביש המסוכן המוליך לעיירה, מתן הטבות מיוחדות להקמת מפעל תעשייתי גדול נוסף אחד לפחות, פתיחת מפעלי כימיקלים לאנשי ירוחם על־ידי הסדרי הסעות והקמת מרכז להכשרה מקצועית.

גד יעקבי אמר גם, כי יעלה מחדש את נושא העברת מינהלת הפוספטים מתל־אביב לירוחם. בפעם הקודמת בה התקיימה בממשלה הצבעה בנושא זה, נפלה הצעה בגלל התנגדות שרי המערך.

השר אריאל שרון אמר, כי ידאג לקליטת עובדים במפעלי ים־המלח, וכי משרדו יעניק תנאים מועדפים ליזמים. לפני שנה הניח השר שרון בטקס חגיגי את אבן־הפינה למפעל הבירה בעיירה. מאז הנחת אבן הפינה לא נעשה כל צעד להקמת המפעל, ותושבים מירוחם מחו על כך.

שרון אמר לקהל, כי היזם של מפעל הבירה „עבד עליו בעיניים".

מאות אנשים הגיעו מכל רחבי הארץ להזדהות עם השובתים אתמול. ביניהם, נציגי שכונות מבת־ים, ראשון־לציון, עכו, מעלות, ירושלים וכל יישובי הנגב. גם ראשי הערים בנגב הגיעו לירוחם.

חה"כ אמירה סרטני, ממפ"ם, אמרה כי לא די בכך ששרים יבואו להזדהות, וכי יש להתחיל בעשייה. „שרי המערך והליכוד צריכים להתחיל לתת את הדעת על ירוחם", אמרה סרטני.

המאבק בירוחם לווה גם במחלוקות פנימיות. קבוצת צעירים מתושבי העיירה העמידה אתמול דוכן החתמה על עצומה הקוראת לראש המועצה, ברוך אלמקייס, להתפטר מתפקידו, בגלל הניהול הכושל של העיירה. הם קראו לברוך אלמקייס למכור מיד את מכונית האופל רקורד החדישה שלו. 180 איש חתמו אתמול על העצומה.

מעלות תשבות לאות הזדהות

בעיירה מעלות תתקיים היום עצרת הזדהות עם העיירה ירוחם השובתת. כמו כן הוחלט, שכל מערכת החינוך תושבת לשעה אחת. המפעלים במקום החליטו גם להצטרף לשביתת הזדהות ויפסיקו את עבודתם למשך שעה, מ־10 עד 11 בבוקר.

במעלות ישנם היום קרוב ל־180 מובטלים, ומצב התעסוקה בעיירה מחייב, לדעת ראשי המקום, טיפול מהיר. „זו הסיבה להבנה שאנו מגלים עם השביתה של ירוחם", אמרו ראשי מעלות.

מועצת פועלי כרמיאל משגרת היום משלחת הזדהות לירוחם.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, מסר אתמול שהשבוע נסגרה מתפרה של „אתא" שנותרה במקום, לאחר שמפעל האם נסגר ולמעלה מ־120 עובדים הצטרפו למעגל המובטלים בעיר. לדבריו בשבועות האחרונים נסגרו כמה מקומות עבודה אחרים.

מטה הפעולה המשותף להסתדרות ולראשי ערי הפיתוח החליט אתמול לקיים מחר בכל ערי הפיתוח, בין השעות 12־10, פעולות מחאה והזדהות שונות עם מאבקה של ירוחם למען תעסוקה ועתיד לצעירייה.

מונה כונס נכסים ל„חוף הכרמל" בשל חובות לבנקים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בחיפה מינה אתמול כונס נכסים לחברה „חוף הכרמל בע"מ" ונעתר לבקשת בנק המעולים ובנק המזרחי, להם חייבת החברה כ־3.6 מיליוני דולרים — נכון לשנת 79'.

לכתבנו נודע, כי בימים אלה מתקיימים מגעים בין גורם בכיר בעיריית חיפה לבין משקיע שווייצי, המבקש להישאר בעילום שם בשלב זה, בדבר רכישת השטח, שהוא קטע החוף היחיד בארץ השייך לגורם פרטי והקמת כפר נופש תיירותי בו. בבקשה שהוגשה אתמול, ויש בה כדי לסכל את המגעים בין עיריית חיפה למשקיע הזר, טענו שני הבנקים, כי חברת „חוף הכרמל בע"מ" חבה להם כ־3.6 מיליוני דולרים במקור, והחוב תופח בקצב של 80 אלף דולר נוספים מדי חודש.

לטענתם, יש בידיהם אגרות־חוב ללא סכום נקוב המקנות להם זכות למינוי כונס הנכסים.

ייצוג בולט לפולין וספרד בפסטיבל ישראל

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

פסטיבל ישראל, ירושלים 1986 יוצא לדרך: הוא ייפתח ב־[illegible] ויינעל ב־15.6. במשך שלושה שבועות יועלו בו 50 מופעים ב־102 הצגות. מכירת הכרטיסים תתחיל ביום א' הקרוב.

פרטים אלה מסרו אתמול במסיבת עיתונאים בירושלים מנכ"ל הפסטיבל, ישי עמרמי, והמנהל האמנותי, עודד קוטלר.

תיאטרון יפני מציג את „מדיאה" בסגנון הקאבוקי – בין המשתתפים בפסטיבל ישראל.

פיגרו פה, פיגרו שם

במסגרת הפסטיבל תהיה הפקה ישראלית של האופרה „נישואי פיגרו" מאת מוצרט, בביצוע בימתי מלא. המבצעים יהיו התיאטרון הקאמרי, התזמורת הקאמרית ומקהלת „רינת". בלט באזל יופיע עם הבלט הקלאסי „ג'יזל", ואילו הבלט המלכותי של הסדלרס וולס יופיע עם „אגם הברבורים". בכנסיית הדורמיציון אפשר יהיה לשמוע את „יוהנס פסיון" מאת יוהן סבסטיאן באך וכן ליטורגיקה עממית ארגנטינית עם גדול אמני הצ'רנגו (מנדולינה עממית) של דרום אמריקה — חיימה טורז.

אנסמבל למוסיקה עתיקה מניו־יורק יציג דרמה מוסיקלית מן המאה ה־12 — „דניאל בגוב האריות". בתחום המוסיקה הקאמרית צפויות הופעות של רביעיית גוארנרי, החלילן ז'אן פייר רמפל, רביעיית נאווכו מאיטליה, נגן הקרן הגרמני הרמן באומן ועוד.

הפילהרמונית תופיע עם המנצח הגרמני הגדול קלאוס טנשטדט והכנר האמריקני צ'רליאנג לין בקונצרטו לכינור מאת בטהובן. תזמורת ירושלים עם גארי ברתיני תבצע את התשיעית של בטהובן.

„פלישות" מספרד ופולין

בתחום התיאטרון צפויות „פלישות" של להקות מספרד, פולין וגרמניה. הפסטיבל יציין מלאת 50 שנה להירצחו של לורקה בהעלאת הפקות ספרותיות שונות, בהן יועלו „ירמה", „חתונת הדמים" ו„בלדה ללוחם שוורים".

מפולין יגיעו להקת הפולקלור הייצוגית „מזובשה" ותיאטרון נובי מפוזנאן שיציג את „סופה של אירופה". הבימאי הפולני יוסף שיינה יביים בהבימה את „רפליקה" עם תפאורות מיוחדות שיובאו מפולין. כן תופיע תזמורת קאמרית פולנית.

מגרמניה יגיע המחזאי פרנץ כסאבר קרויץ, והפסטיבל יציג שלושה מחזות שלו. משיקאגו יגיע תיאטרון יפני, שיציג את המחזה היווני העתיק „מדיאה" בסגנון הקאבוקי. כוכב „הברלינר אנסמבל" בברלין־המזרחית, תיאטרונו של ברכט־אקהרד שאל יציג שתי תוכניות ברכטיות.

בתחום המחול תהיה הופעה בולטת של ביל ט. ג'ונס וארני זיין ולהקתם מארה"ב. תופיע להקת המחול הקיבוצית, אנסמבל יהודית, להקת המחול הייצוגית של הפועל „תנועטרון". כן תיערך חגיגת פנטומימה עם כל המיומנים בתחום זה בישראל.

עיסקות חבילה עד פסח

תקציב הפסטיבל יהיה השנה 770 אלף דולר, והוא יוצא לדרך ללא גרעונות. מחירי הכרטיסים נעים בין 18 ל־55 שקלים. הממוצע: כ־30 ש"ח למופע. בשבועיים הראשונים של המכירה, עד ערב פסח, ניתן יהיה לרכוש רק חבילות של 4 כרטיסים, במחיר 3. זוהי הוזלה בשיעור של 33 אחוזים.

מחול המועד עד ערב הפסטיבל ניתן יהיה לרכוש גם כרטיסים בודדים, בצד החבילות, בהנחה של 15 אחוזים.

כרטיסים אפשר לרכוש בדואר: במשרד קלעים בירושלים ובמכוּר הדרן בת"א. מרכזי מידע יוקמו בת"א, ירושלים וחיפה.

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים

(הוראת שעה) (מחיר החזקת זקנים במעונות מרכז משען)

התשמ"ו — 1986

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו — 1985 אנו מצווים לאמור:

מחיר מרבי 1. המחיר המרבי להחזקת זקנים בבתי אבות של „מרכז משען" יהיה כמפורט להלן:

	דמי כניסה — ש"ח	דמי החזקה לחודש — ש"ח
א. באגף קולקטיבי		
רגיל	2,590	328
ליחיד בחדר	5,570	362
לזוג	6,260	553
מחלקת תשושים	2,590	650
ב. באגף אינדיבידואלי		
ליחיד בחדר ללא הסקה	8,640	90
ליחיד בחדר עם הסקה	10,020	110
לזוג בחדר ללא הסקה	10,020	117
לזוג בחדר עם הסקה	11,420	140

תחילה 2. תחילתו של צו זה ביום כ"א אדר ב' התשמ"ו – 1.4.86

משה קצב
שר העבודה והרווחה

יצחק מודעי
שר האוצר

1. סח' התשמ"ו עמ' 2.

חקלאי, „דשנים" מכריזה על מבצע הנחות למוצרים בעונתם.

לחודש אפריל 1986:

המוצר	שעור ההנחה
אוראן 28% חנקן	9%
אמון חנקתי 21% חנקן	9%
„טוב" — תמיסות מורכבות לטפטוף	9%

ובמחיר מיוחד:
פוליאון 0-30-9 304.12 ש"ח לטון

ב־18.3.86 הוזלו המוצרים:

המוצר	שעור ההוזלה
אמוניה	8%
אמוניה מימות	8%
אוריאה	8%
תמיסת אוריאה	8%

הזמנות: מדור המשלוחים טל. 04־748261, 04־748253
ייעוץ: המחלקה החקלאית
טל. 04־748254־5

דשנים וחמרים כימיים בע"מ

סלט תקציבי מר

הוא לא בעסק, עד ספטמבר

מאת פ. סבר

מה השווי הכלכלי האמיתי של „היוזמה הענק" הממשלתית ל„סולל־בונה", קופת־חולים, הכותנה וענף הבנייה? כדי לענות על כך, צריך להבחין בין תנאי האשראי השוררים בשוק החופשי, לבין האשראי שעליו הוחלט בממשלה, ולחשב את ההפרש כולו בערכיו הכלכליים. אך מדידה כזו היא בלתי־אפשרית, כי אין בארץ שוק הון חופשי, ולמעשה אין שוק הון בכלל. הריבית הנקבעת מדי פעם בבנקים משקפת כל כולה את מדיניות הממשלה בנקודת זמן מסויימת, בשם הריבית שבה יחויבו החובות המחודשים של „סולל־בונה" (או קופת־חולים) משקפת רק את מדיניות הממשלה בנקודת זמן אחרת. ואחר־כך, אגב, הרבה יותר קרובה לבחירות.

לפי החישוב שלי, יכלו הגופים הנ"ל במצוקה בכל מקרה להמיר את חובותיהם הכבדים במימון יותר נוח. נניח, שהיו נאלצים לשלם ריבית שנתית ריאלית של 20 אחוז; ונניח, שהממשלה תסכים להעניק להם אשראי חילופי בריבית שנתית ריאלית של 7 אחוזים. פירוש הדבר מענק תקציבי „אדירה" של כשלושים עד ארבעים מיליון דולר בשנת התקציב הקרובה, ומענק רב־שנתית שערכה הנוכחי עשוי להגיע ל־180 עד 200 מיליון דולר (מתוך 325 המיליונים שאושרו).

מענק בלתי־נסבלת. אכן, כ־0.5 אחוז מסך ההוצאה המקומית שבתקציב.

הטענה כאילו סכום האשראי שאושר (אותם 315 מיליון הדולר, אם קראתי נכון את המספרים) מגדיל את ההוצאה הממשלתית או את הגרעון, היא שטות. מתן אשראי איננו גרעון. מתן אשראי וקבלת אשראי על־ידי ממשלה הם דרכים למימון הגרעון, ולא יוצרים את הגרעון עצמו. הגרעון נובע מן הפעילות הריאלית של הממשלה, וממנה בלבד. המימון משפיע מעט, אם בכלל, על המשק, הציבור חכם ורציונאלי, ויודע כי הגרעון הריאלי בלבד הוא החשוב והקובע. לכל היותר אפשר לצרף לגרעון — וגם על כך בוודאי יתווכחו הכלכלנים — את סיבסוד הריבית השנתית השוטפת.

הטראסק הגדול, במבט חוזר, מתגלה כרעש קטן מאוד, רעשן. נכון, שניתנו כמה פתרונות־של־הנשמה לגופים כלכ־ליים וסוציאליים גדולים. נכון, שפתרונות אלו יאפשרו לאותם הגופים לעבור את הקיץ בשלום.

ואחרי הקיץ, אגב, תבוא הרוטאציה.

עוד לא היה לליכוד שר אוצר כה חכם כמודעי — חכם בפוליטיקה. מודעי הסכים שיאנסו אותו ל„פתוח ברזים", כשהוא תופס פוזה של אחד הנעלב עד עמקי נשמתו המודעית מן הכניעה לאינטרסים סקטוריאליים צרים, כאילו קופת־חולים זה לא עסק של כל המדינה, וגם חברת הבנייה הגדולה בארץ איננה הדאגה של משרד האוצר. אבל הוא דאג, מלבד למסע־הפירסום שובר־הלבבות באמצעי התיקשורת, גם להדגיש כי:

● האשראי הזה בא כולו על חשבון הצמיחה;
● האשראי הזה מערער את תוכנית היציבות;
● האשראי הזה נסחט ממנו.

כלומר, כמו שאומרים הילדים, הוא לא בעסק. זה כלפי חוץ. כלפי פנים אני סומך על מודעי שידאג לכך, שהאשראי החדש יינתן טיפין־טיפין, כך שההנשמה תימשך עד סוף הקיץ, עד הרוטאציה.

מודעי זכה איפוא גם באהדת המקצוענים וגם באהדת חברי מפלגתו־שלו שיצאה מחוזקת מעוד סיבוב מול המערך. אם הוא לא רץ לראשות הממשלה, אף אחד לא רץ.

מודעי – פוזה של נעלב (צילום: ישראל סמיונסקי)

איך, איך הלכה לה הצמיחה...

מאת לוי מורב

זה איך הלכה לה הצמיחה. הנה כבר היה לנו בית. במעט הצלחנו לתפוס כך כך את המנעולת החמקמקה והיא שוב חמקה לה לבלי שוב. בגלל ההחלטות האיומות האלה של הממשלה מיום ראשון.

„ארץ" יחד עם שר האוצר יצחק מודעי בוכה על החלב היקר שנשפך. „כספי הזרמנו את הצמיחה" אמר שר האוצר וניגב דמעה שולגה בקצה עינו. „הלכה צמיחה", קונן אתמול מאמר המערכת של „הארץ" וגרף את חוטמו הדולף. בתקציב 86' הוטמן סכום של 450 מיליון דולר לצמיחה, כלומר למתן הלוואות פיתוח, כך בעיתונו.

ואנחנו לתומנו חשבנו שהתכנית „מחפשים את המטמון" משודרת בקול־ישראל. בתקציב 86' לא הוטמן שום סכום להלוואות פיתוח. אין הלוואות פיתוח. גם לא ב־85', גם לא ב־84', וראי שלא ב־87'. מי שרוצה הלוואה שילך לשוק האפור ושם יקבל הלוואה דולרית ב־18% בתוספת 4% ערבות של הבנק לפיתוח התעשייה. הגיע הזמן להחליף את שמו של הבנק לפיתוח שוק האשראי האפור. מכיוון שלא היה שום מטמון, אז, לא הכינו שום צמיחה, ובמקום בו לא הכינו צמיחה, לא יכולה היתה זאת ללכת. מי שלא נולד לא יכול למות.

החלטת הממשלה לעזור לסולל־בונה, לקופת־חולים למגדלי הכותנה ולקבלנים הפרטיים היא קודם כל החלטה למנוע קשיים של הבנקים. אם הממשלה לא היתה נותנת לקופת חולים את מה שהחליטה לתת, החובות של קופת־חולים היו הופכים לחובות אבודים, הקופה היתה מתמוטטת ואז הממשלה היתה נאלצת לדאוג למבוטחי הקופה, למשכורות לרופאים ולאחיות, לרכישת התרופות, לתשלום לספקים ועוד. חסד עשתה הממשלה עם עצמה ולא עם אף אחד אחר, כאשר מנעה התמוטטות קופת־חולים. וגם כאן 25 מיליון דולר מענק מידי לא באו ממטמון סודי שהסתירו פקידי האוצר אלא מהרזרבות שבתקציב.

למגדלי הכותנה עשתה הממשלה קונ־ברסיה וההטבה הגלומה בה היא זעומה ביותר. גם ההטבה הממשית לסולל־בונה היא הרבה יותר נמוכה מהיקף ההסתבכות של הקונצרן הגדול. ואלמלא היה זה עצוב כל־כך, מותר היה לפרוץ בצחוק בריא ומשחרר. והכל בשם הצמיחה האומללה: סולל־בונה תקבל 80 מיליון דולר תמורת פיטוריהם של 3,200 איש, קופת חולים תקבל 135 מיליון דולר תמורת פיטורין של 1,700 איש ואשה. 4,900 עובדים. המפרנסים 4,900 משפחות, תוספת מדהימה של יותר מ־20% למספר המובטלים ושמעון פרס יו"ר מפלגת העבודה מסביר ש„הצעדים יצילו את המשק". ושר האוצר מודאג מן „ההזרמה שחיסלה לו את הצמיחה" בבת עינו ומחמל נפשו. כי אם היו „חוסכים" את ה־215 מיליון דולר הללו, הרי המצב היה הרבה יותר פשוט. קופת־חולים היתה נופלת על 22,000 עובדיה. סולל־בונה היה מתמוטט על 14,000 מפרנסיו. אבל היו לנו היום עוד 215 מיליון דולר!!! סכום עתק, שהיה מספיק לנו לחרש את הצמיחה, היה מאפשר לנו להשקיע ביצירת מקומות עבודה לעשרות אלפי המובטלים, שהיה מביא לנו את העצמאות הכלכלית הנכספת.

מצילים את המשק על־ידי פיטורי עובדים. ועוד מטילים עליהם את האשם בגדיעת הניצן הרך של הצמיחה שפרח סוף סוף והוציא ציץ בזכות הטיפול המסור והאוהב של מודעי ופרס. לא מספיק שזורקים 4,900 עובדים לכלבים, עוד באים אליהם ואל חבריהם בטענות שבגללם לא תהיה צמיחה. בגללם ובגלל קופת־חולים, וסולל בונה ושאר מפעלי חברת העובדים והקיבוצים המגדלים כותנה למשל! שהם האויב האמיתי של הצמיחה, שהם הנטל על כתפי המערכת הפיננסית, שהיא כידוע מביאה לנו את הדולרים.

לא הכותנה ולא החברה לעבודות־חוץ של סולל־בונה ולא תדיראן של כור ולא חישולי כרמל ולא התעשייה הקיבוצית והיצוא החקלאי — אלה הם נטל. הם מכבידים על ניהול המשק. מי שצריך לשיר לו שירי הלל אלה הם כמובן המלווים בריבית גבוהה. הם בעולם לא מבקשים את עזרת המדינה, ואם חלילה קורה להם משהו (כמו למניות הבנקים) אז אף אחד לא עושה להם חשבון. על זה לא מתווכחים.

700 מיליון דולר פרעה ממשלת ישראל במניות הבנקאיות של הקשישים. 100 מפעלים חדישים ו־10,000 מקומות עבודה חדשים ניתן היה לייצר בכסף הזה והרבה דולרים אפשר היה להביא. דולרים אמיתיים, כאלה הבאים מיצוא אמיתי של סחורות ושירותים ולא דולרים הבאים כתוצאה משנור וחלוקה. אבל על ההזרמה הממשלתית עקב מניות הבנקים אף אחד לא איים בחיסול הצמיחה. אף אחד לא זעק שההזרמה הזאת תערער את המשק ותפגע ביציבות השבירה שהושגה אחרי מאמץ, כל כך קשה.

כי מניות, בורסה, ריבית, פיננסים, הון ורווחי הון הם מושגים קדושים המוגנים על־ידי שתי המפלגות הגדולות. גם הליכוד וגם המערך לא יתנו לפגוע בציפור הנפש שלהן. רק העבודה, השכירים, שרותי הבריאות, החינוך, הרווחה, הקשישים, החקלאות, הבניין והתעשייה, רק אלה הם הפקר. לאלה מותר לקרוא בשמות. להאשים אותם באשמות שונות. בהרס המשק. את אלה מכנים נטל. עולם ציוני הפוך — הכרסור, הברוקר נושך הנשך הם גיבורי היום, משאת נפשה של האומה. היצרנים, המתפרנסים מעמלם, מעבודתם, מיצירתם הם הפרטיזנים של ההון, שחור הוא לבן, שלום היא מלחמה. שמעון פרס יו"ר מפלגת העבודה הוא ראש הממשלה ויצחק מודעי מנהיג הליברלים שבליכוד הוא שר האוצר שלו.

פרס הבטיח, פרס יקיים?

מאת חיים מרגלית

החלטת הממשלה, לתת למגדלי הכותנה הלוואה בסך 30 מיליון דולר, צמודה למדד המחירים לצרכן ובריבית של 3 אחוזים, הוכתה בתדהמה את ראשי הענף. הם היו בטוחים כי הממשלה תקבל את הצעת שר החקלאות, אריק נחמקין, שההלוואה לכותנאים תעמוד על 42 מיליון דולר, צמודה וללא ריבית ל־5 שנים ובתנייה שבשנה בה ענף הכותנה לא יהיה רווחי, תוותר הממשלה על ההחזר אותה שנה.

פרס הבטיח לנו כי החלטת הממשלה איננה סוף פסוק, אמר יוסף דלומי, מנכ"ל מועצת הכותנה, הוא הוסיף כי פרס הבטיח, שמיד לאחר ביקורו בארה"ב יתקיים דיון מחודש, מתוך כוונה ללכת לקראת מגדלי הכותנה. לדברי דלומי, פרס הבטיח גם לשר החקלאות, ח"כ אברהם כץ־עוז, לאחר ששמע כי כץ־עוז מאיים להתפטר אם פרס יתכחש להבטחותיו. ראשי ענף הכותנה סבורים כי יש דרך לפתור את הבעיה. הדבר חשוב, כי בימים אלה זורעים את שדות הכותנה. הכדור עכשיו הוא בידי ראש הממשלה: אם יעמוד בהבטחתו, ייזרעו רוב השטחים. כבר היום ברור ששטחי הכותנה יקטנו בכ־20 אחוז לעומת השנה שעברה.

דעה שונה הושמעה במרכז החקלאי. שם חושבים כי מודעי מהתל בראש הממשלה, ובמיוחד בשר החקלאות. בידי האוצר סכומי כסף אדירים, שבאו לו מהירידה הגדולה במחירי הדלק. אם לפני חודש דובר על חיסכון של כ־500 אלף דולר בתקציב המדינה, עקב הנפילה במחירי הדלק, עתה כבר ברור כי הסכום יעמוד על מיליארד דולר ויותר. וזה אינו הכל. יש ירידה ממשית במחירי כל חומרי הגלם, ירידה במחירי הסחורות (קומודיטיס) וירידה בשערי הריבית בארה"ב. כל אלה מתנות בלתי־צפויות שירדו משמיים, וחזקה על מודעי ושמיר שידעו לנצל אותן לאחר הרוטאציה.

במרכז החקלאי אין בטחון שפרס ימלא הבטחותיו, שהרי הוא שאמר, בפגישה עם ראשי חברת־העובדים, שהמשק ההסתדרותי עושה לו צרות. במרכז החקלאי חוששים כי מאחורי החלטת הממשלה, על 30 מיליון דולר למגדלי הכותנה, קיימת הכוונה של האוצר להפוך סכום זה לחלק מן הקונברסיה בסך 70 מיליון דולר שהובטחה לכל החקלאים. העברת סכום זה למגדלי הכותנה, שהם ברובם המכריע בקיבוצים, יכולה להביא למתיחות בין תנועת המושבים לתנועות הקיבוציות. ואין ספק שמצב כזה הוא כשמן בעצמות מודעי, המחפש תירוצים במחנה הליכוד. מה שמפתיע ומפליא אותם הוא, חוסר האיכפתיות של ראשי מפלגת העבודה, שאינם תופסים את תרגילי מודעי.

ראשי ענף הכותנה מחכים לפרס שימלא הבטחותיו. לו יהי.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית לעמודי הפנים: עמית אנטר

שוד קולקטיבי

מאת צבי טימור

התעללות הממשלה באוכלוסייה הקשישה עוברת כל גבול. המסע נגד הזקנים מקורו באגף התקציבים. אי־אפשר לייחס את המסע נגד ה־קשישים רק לגילם הצעיר של הממונים על הנושא באגף התקציבים, אלא לאווירה האנטי־חברתית השוררת באגף זה ותפיסת אנשיו, לפיה כל הוצאה לצרכי האוכלוסייה היא סובסידיה שיש לבטלה.

בניגוד לדעת מינהל הכנסות המדינה הוטלו על האוכלוסייה המבוגרת ארבע גזירות המצטרפות להתקפת־מחץ נגד אוכלוסייה זו. על פי ההחלטות:

● תבוטל רבע נקודת זיכוי, שניתנה עד כה לזוגות ללא ילדים קטנים. זוגות כאלה הם בדרך כלל הזוגות שילדיהם התבגרו. כלומר הכבדת מס הכנסה על פי הגיל.

● הקטנת הפטור במיסוי קיצבאות זיקנה מ־35 אחוזים ל־20 אחוזים מהווה למעשה מס על מס. הפטור על הכנסה זו ניתן עד כה, כי לפחות שליש מהקיצבה נובעת מהפרשת העובד מהכנסותיו לאחר המס. כלומר, על ההפרשה לקופת הפנסיה כבר שולם מס בעבר. כיום יוטל שוב מס על החלק הזה, בשעה שהסכום מוחזר בצורת קיצבה.

● הקטנת תוספת הוותק בביטוח הלאומי. בעבר מי שדחה את קבלת הקיצבה במספר שנים מעל לגיל הזכאות קיבל תוספת שנתית מסויימת. בהתחשב בהקטנת תוחלת החיים לא היה בתוספת האחוזים פיצוי מספיק בגין דחיית קבלת הקיצבה. כיום הוקטנה תוספת הוותק.

שודדי הקשישים אינם יכולים להתחרות בשוד הממוסד שמבצע האוצר בגימלאים

● שחיקת הפנסיה באמצעות שחיקת השכר. השכר נשחק בכ־20 אחוזים, לכן היוצאים לפנסיה סובלים משחיקת השכר. המצב הגרוע ביותר הוא של עובדי המדינה. אצלם היתה השחיקה הגבוהה ביותר. חלק מהפיצוי בגין שחיקת השכר ניתן על־ידי הקטנת המס. אולם הפנסיונרים בעלי ההכנסה הנמוכה לא נהנו מפיצוי באמצעות הקטנת המס כי לא שילמו מס.

בעלי ההכנסות הנמוכות בקרב השכירים קיבלו פיצוי של 5.35 אחוזים באמצעות ביטול התשלום לביטוח לאומי. הפנסיונרים לא זכו גם לכך כי הם אינם משלמים ביטוח לאומי.

● הפנסיונרים הפסידו כבר בעת יציאתם לפנסיה כשליש משכרם, שניתן להם באמצעות החזר הוצאות ורכב. שליש נוסף פחת כי גובה הפנסיה הוא בדרך כלל רק 50־70 אחוז מהשכר. הפנסיונרים לא נהנים גם מתוספות השכר באמצעות עליות בדרוג, ולכן הם נשארים צמודים לדרגות זוטרות. לדוגמה: בדירוגים מקצועיים דרגה 9 היה שיא הדרגה. כיום הסולם נפתח ובדירוג יש כבר 14 דרגות. אך הבכיר שפרש בדרגה 9 ממשיך להיות צמוד לדרגה זו.

● באחרונה נוצר פער של 30 אחוז בין פנסיות עובדי המדינה, הצמודים לשכר עובדי המדינה, לבין פנסיות של מבטחים הצמודים למדד. הפירוט לעיל מוכיח, כי אגף התקציבים באוצר והממשלה עברו את הגבול. שודדי הקשישים באופן פרטני אינם יכולים להתחרות בשוד הגדול שמבצע כלפיהם האוצר באופן קולקטיבי.

יום האדמה והשס[illegible]

„הרשימה המתקדמת לשלום" נוחלת כישלון חרוץ בנסיון לקרוא לשביתה כללית ול"א נענו. ההנהגות ברחוב הערבי והציבור היהודי נגד „יום האדמה" [illegible] יחד והכריעו את הקיצוניות

מאת קאסם זייד

הציבור הערבי בישראל גילה רגש אחריות ובגרות פוליטית ב„יום האדמה" העשירי. בפני הציבור הערבי ניצבה השאלה הגדולה: האם לבחור בדרך האחדות או להיענות לקריאה הבדלנית של „המקדמת" לקיים שביתה ב„יום האדמה". הציבור הערבי החליט שלא להשאיר מקום לספקות ולסימני שאלה. הוא אמר „הן" לאחדות ו„לא" מוחלט לבדלנות.

הציבור הערבי הוכיח הלכה למעשה, שאי־אפשר להוליכו שולל אחרי סיסמאות קיצוניות. הוא הביע אמון מוחלט בוועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות והוועד להגנת האדמות, שהם אכן הנציגים האמיתיים שלו.

כל מי שנכח בעצרות „יום האדמה" שהתקיימו מטעם הוועד להגנת האדמות והוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות הבחין בנקל בכך, שעצרות אלה הפכו למעין הפגנת אחדות של כל כוחות השמאל ברחוב הערבי.

לזכותם של מארגני העצרות „אמר, שהפעם ראו בכוחות הדמוקרטיים היהודים, לרבות מפ"ם ור"צ, שותפים אפקטיביים ולא סתם לקישוט או גלגל חמישי.

בפירסומים שקדמו ל„יום האדמה" ובמודעות שפורסמו בעיתונות רק"ח לפני „יום האדמה", הוכלטה השתתפותם של נציגי מפ"ם ור"צ בעצרות. גם בפירסום שלאחר „יום האדמה" הובאו דברי הנואמים ממפ"ם ור"צ בהבלטה. יתרה מזו, כשנציג „בני הכפר" בעצרת המונית בדיר חנא תקף את המפלגות הציוניות, דבריו הופסקו על־ידי מנחה העצרת, רג'א אלחטיב, ראש מועצת דיר חנא, ואיש רק"ח.

הדבר מלמד על כך, שמארגני „יום האדמה" רואים במפלגות השמאל הציוני שותפים שווים, שאסור בשום אופן לנגחן ולשים אותן בכפיפה אחת עם מפלגות ציוניות אחרות שאינן מגלות רגישות ותהודה לעניינים של האורחים הערביים.

ניתן לסכם ולומר, שהשיתוף היהודי־ערבי היה הפעם אחד מסימני ההיכר שאיפיינו את „יום האדמה" והיה נר לרגלי המארגנים.

השאלה הקארדינאלית המרכזית היתה ונשארה: מה הביא את הציבור שלא להיגרר אחרי הקריאה לשבות ב„יום האדמה"? הציבור הערבי לא השתכנע בצורך בקיום השביתה, שמא יאבד את אמינותו בציבוריות הישראלית ויביא למתיחות מיותרת איתה.

הדיבורים של „המתקדמת", שלנוכח מריניות האפליה והגזענות חובתו של הציבור הערבי לשבות לא עלו יפה, ולא שיכנעו איש. הציבור הערבי לא נענה לקריאות „המתקדמת" ואף העניש אותה וראה בקריאתה קריאת־תיגר נגד מוסדות הציבור הערביים הזוכים לאמונו של הציבור הערבי.

עלה התאנה של „המתקדמת"

למחרת „יום האדמה" שאלו רבים מדוע נהגה „הרשימה המתקדמת לשלום" כפי שנהגה והימרה על עתידה הפוליטי. יש הגורסים כי הדבר נועד לחיפוי על סכסוכים ומריבות פנימיות. הכישלון בלט לעין ב„יום האדמה" עצמו, כאשר אנשי התנועה ביטלו ברגע האחרון עצרת שהיתה אמורה להתקיים מטעמה בכפר עראבה שבגליל והסתפקו בקיום עצרת אחת בטייבה.

מכל הארץ הגיעו לא יותר מ־300 איש. חלק מראשי „המתקדמת", שחשו בעצמם בכישלון, התוודו כי „אנו בושים ונכלמים ממה שעשינו. דווקא היינו צריכים להיות האחרונים שנותנים יד לפילוג השורות". מזכיר סניף „המתקדמת" בטייבה, חוסני חג' יחיא, עצמו החרים יחד עם חברי הסניף, את העצרת מטעם תנועתו ואמר: „אני מרגיש עצמי מושפל מהאטימות ומההתנשאות שהפגינו כלפינו ראשי התנועה".

חג' יחיא טוען, כי ראשי „המתקדמת" לא שיתפו את סניף טייבה שהיה צריך להיות המארח של העצרת בהכרעות לקראת „יום האדמה". חג' יחיא מכנה את ראשי התנועה „קבוצת שתלטנים שיושבת במגדל השן שלה, ומנסה להכתיב לסניפים כיצד לנהוג". גם וליד חג' יחיא, שהיה המועמד השישי ברשימת „המתקדמת", נעדר במפגיע מהעצרת. ווליד רואה באי־הזמנתו לישיבת הוועד המרכזי של „המתקדמת" שהכריע על השביתה קרע גלוי בינו לבין הנהגת התנועה.

הימנעותם של הממונים על העניינים הערביים במשרד ראש הממשלה מלהצהיר הצהרות מתגרות באורחים הערביים ערב „יום האדמה". תרמה גם היא לרגיעה ולשקט. כל מי שזוכר את האזהרות העוינות של לשכת היועץ לעניינים ערבים בשנים שעברו ערב „יום האדמה", יסכים לכך. הופעתו העניינית של ד"ר יוסף גינת, עוזרו הבכיר של השר עזר וייצמן, באמצעי התקשורת בסיום אירועי „יום האדמה". באה לחזק את בעלי הקו הפרגמטי ברחוב הערבי. הודעתו כי אין לממשלה כל כוונה להפקיע אדמות ערביות נוספות תתרום לרגיעה ברחוב הערבי גם בעתיד. אין צל של ספק, שהתערבותו של וייצמן אצר שר הביטחון שלא לגדר את „שטח 9" תרמה את תרומתה.

ראש המועצות בסחנין, עראבה ודיר חנא, שבירכו על הישגו של השר וייצמן, עמלו רבות כדי לשכנע את תושבי כפריהם לא להיות מקור שיפגע ויטמטם את ההישג הגדול שהמתינו לו זמן רב. לעיקרו של דבר: הציבור הערבי אמר „כן" למתינות ולרציונאליות ו„לאו" מוחלט לקיצוניות ולבדלנות.

חובתה של הממשלה לחזק את הקו הרציונאלי השולט כיום ברחוב הערבי, כדי שיתחזק ויגבר על קולות הגורמים הקיצוניים.

דיאלוג בגריניץ'־וילג'

מאת חנה איש־הורוביץ, ניו־יורק

אורי אבנרי, עורך „העולם הזה" הציג עיסקת־חליפין לציבור האמריקני במסגרת ביקורו בארצות־הברית, יחד עם עורך העתון המזרח־ירושלמי „אל־פאג'ר" חנא סיניורה. „קחו מאיתנו בחזרה את כהנא, שנתתם לנו במתנה, ובמקומו אני מוכן לקבל את הנשיאים — המורחים — דוגלייה עם אשתו היפה ואת מרקוס עם אשתו אימלדה". היה זה אחד הרגעים המעטים של בדיחות־הדעת במפגש ציבורי נרגש ומתוח, שנערך ביום שני, ה־17 במארס, במועדון ה„וילג' גייט" בגריניץ' וילג' בניו־יורק.

אבנרי וסיניורה הגיעו לניו־יורק אחרי שביקרו בוושינגטון ובערים נוספות, ונפגשו עם סטודנטים, אישי ציבור, חברי קונגרס ואישי ממשל, במטרה לקדם את תהליך השלום בין ישראל לבין הפלשתינים. בוושינגטון הודיע סיניורה על מאמציו לכינוס ועידת שלום למזרח־התיכון ללא תנאים מוקדמים, בה ישתתפו אישים פלשתינים, כחברים במשלחת ערבית משותפת. הביקור אורגן על־ידי הוועד האמריקני לשלום ישראל־פלשתין, ונתמך על־ידי מספר גופים אחרים, ביניהם הארגון לזכויות־אדם לפלשתינים.

ה„וילג' גייט", המשמש בדרך כלל כמועדון ג'אז, היווה רקע מוזר למפגש שהתנהל בו: אורות מעומעמים, סרטי נייר ורודים וכסופים משתלשלים מהתקרה, דקלים של פלסטיק בפינות, ושלט ניאון המודיע כי הבאר פתוח. בעליו, ארט דה־לוגוף, העמיד אותו לרשות האירוע, והוא גם הנחה את הדיון. בקהל בני כל הגילים: צעירים בתסרוקות פאנק, סטודנטים, חלקם בעלי חזות יהודית או מזרחית מובהקת, „יופים" (Young urban professionnus) בלבוש מסודר וקפדני, מורים, מרצים באוני־ברסיטאות, אנשים בגיל העמידה וקשישים. הם ניהלו שיחות באנגלית, בעברית ובערבית. מאות אנשים שאיכפת להם. קופסאות קרטון שכתוב עליהן — „למימון המסע של אורי וחנא". מועברות בקהל. רבים תורמים, תרומות צנועות. איש מבוגר, שזקנו גזור במתכונת של קרל מרקס, מתיישב בקידמת האולם.

שלום וכבוד

אבנרי, סיניורה ודה־לוגוף יושבים ליד שולחן גדוש במיקרופונים. לפניהם כוסות מים, שמישהו מזרז למלא אותן, כל אימת שהן מתרוקנות. מתחת לשולחן, ליד רגלו של דה־לוגוף, מונחת גם כוס של יין, לחזק את הלב.

פותח סיניורה, הוא מספר, שבראשית השנה היה ערפאת מוכן לשאת ולתת עם ישראל, במסגרת של ועידה בינלאומית, וכי הוא אפילו הזכיר במפורש את השם „ישראל". ערפאת גם חיפש דרך לקבל את החלטות האו"ם 242 ו־338, אבל רק בתנאי הכרחי, שמציגים בני העם הפלשתיני. הפלשתינים גם אינם מסכימים למנהיגות אלטרנטיבית לאש"ף. „הפלשתינאים רוצים שלום, אבל הם רוצים גם כבוד: הם רוצים מקום, שיוכלו לקרוא לו בית".

סיניורה מסיים באומרו, שהצדדים קרובים לעשיית שלום והם זקוקים רק למישהו שיביא אותם זה אל זה. הוא הביע תקווה, שבחודשים הקרובים, לפני ביצוע הרוטאציה בישראל, עוד יעשו הצעדים, שיאפשרו התקדמות לקראת השלום.

סיניורה לא נבהל

אבנרי מקבל את המיקרופון. לדבריו, הוא וסיניורה מסמלים את העובדה, שאדם לאומי פלשתיני ואדם לאומי ישראלי יכולים לפעול ביחד למען השלום. אבנרי מספר, שבאחת האוניברסיטאות שהם ביקרו בהן בארצות־הברית, הפיצה קבוצה סטודנטים עלון בגנותו של סיניורה, בו נאמר, שגורלו יהיה כגורלו של אל־מאסרי. אבל סיניורה לא נבהל והמשיך בדרכו. הקהל מוחא כפיים. אבנרי מעלה את זכרם של „אוריכי" — חברי", ששילמו בחייהם על הנסיונות לחפש דרך להבנה פלשתינית־ישראלית — המאמי, סרטאווי, וקוואסמה. הוא מספר על היתורים שעשה שמעון פרס, על הסכמתו לוועידה בחסות בינלאומית ועל נכונותו, כי ישתתפו בוועידת שני אישים שייצגו את אש"ף — אך לא יהיו חברים בו — ואשר אחד מהם הוא חנא סיניורה.

לדעת אבנרי, רוב הפלשתינים אינם חושבים יותר על האמנה הפלשתינית, והם מסתפקים בפלשתין בגבולות 1967. אבל הם תובעים הכרה בזכויותיהם כעם; הם אינם יכולים לקבל את החלטות 242 ו־338, המתעלמות מזכויותיהם כמות שהן, משום שעבורם משמעות הדבר היא — כניעה מוחלטת. „ועל זה כל העניין: זאת בעייה פוליטית, רגשית ופסיכולוגית". חוסיין אולי התכוון למצוא מנהיגות פלשתינית חליפית, שתוומן להשתתף בוועידת השלום, אבל בא הרצח של אל־מאסרי וטפח על פניו.

אבנרי מפתח תיאוריה הבאה להסביר את המהפך שחל בדעתו של חוסיין, וכך הוא מספר: הפלשתינים בשכם. אינם חופשיים בדרך כלל להתבטא, מפני שהם נתונים תחת שלטון צבאי; אבל ביום הלוויה של אל־מאסרי החליט צה"ל לעמוד מן הצד, ובחוכמה החליט, כי הרוחות היו סוערות. ולכן הייתה שכם ביום זה חופשית להתבטא כרצונה. והיא הייתה מלאה דגלי פלשתין, „דגלי אש"ף, בלשונה של ישראל", אומר אבנרי. „ואף לא דגל ירדני אחד; אלפי תמונות של ערפאת, ואף לא תמונה אחת של חוסיין. זה היה מסר ברור לגבי האלטנטיבה הירדנית, וביום זה שינה המלך את סגנונו".

האם אמנם היתה שכם חופשית באותו יום להביע את משאלותיה באופן חופשי? אכן, צה"ל לא פיקח על הלוויה, אך מה על המרצחים הפנימיים שלהם? מי שחייו יקרים לו, לא היה מעז להניף דגל ירדני בלווייתו של אל מאסרי.

השמרת ישראל". צעקות מכבינ — [illegible] זה לא נכון!" ומהבמה מבקשים [illegible] אפשר. קטעי עיתונות.

אכזריות — בצד השני

צעירה שואלת: „אם הפלשתינאים [illegible] בשלום, מדוע הם אינם מענים את [illegible] הפלשתינית?" וסיניורה משיב: „בתנ"ך [illegible] שגם הגדה המזרחית היא של היהודים [illegible] במצע של הליכוד. אחרי שנעשה [illegible] על המצע שלנו". הצעירה [illegible] נוספים צועקים „בטלו את האמנה [illegible] תינית, הקוראת להשמדת ישראל!" [illegible] אומר, וחוזר ואומר. ביקול רם: „כבר [illegible] תשובה", וקורא להם לסדר. ואז קם [illegible] ואומר: „פי.אל.או. בולשיט" [illegible] צועק בזעם „הוציאו אותו מהאולם" [illegible] מתקשה להשליט על הרעש. ואז יוצא [illegible] בעצמו מהאולם כשהוא מחווה בתנועה [illegible] על הבמה ועל הקהל.

צעירה נועמת אומרת: „ישראל [illegible] מלבנון בעקבות פעולות איבה [illegible] התושבים; מדוע שלא ינקטו גם [illegible] באלימות?" אבנרי מסביר, שיש הבדל [illegible] בין שני העניינים: בעוד שמרבית [illegible] ביקשו לצאת מלבנון, „את ישראל [illegible] נעזוב וגם אתם לא תעזבו, וצריך [illegible] לדו־קיום". ולשואלת המאשימה את [illegible] בשורה של מעשי טבח והרג החל [illegible] ועד להפצצות בשנת 1982 בפצצות [illegible] אמריקנית, משיב אבנרי, שהוגן הוא [illegible] שמעשי טבח נעשו משני הצדדים, אלא [illegible] אחד רואה רק את אכזריותו של [illegible] את מעשיו הוא רואה כהגנה עצמית. [illegible] מוביל לשום מקום. בשם האלוהים, [illegible] כולנו — די".

— „מדוע רק בישראל התקיימו [illegible] למען השלום, והפלשתינים מעולם [illegible] בעד שלום? איפה תנועת „שלום [illegible] פלשתינית?" שואלים. אבנרי: „החברה [illegible] אלית היא דמוקרטית ומי שרוצה [illegible] רשאי להפגין. ואילו המדינות הערביות [illegible] כולן דיקטטוריות, והפלשתינים אינם [illegible] להפגין; בהן אפילו זכויות אזרח [illegible] במדינות־ערב. רק בארצות־הברית [illegible] להפגין. יאסר ערפאת כבר הביע את [illegible] כך. שרק בישראל הפנינו למען השלום [illegible] מוסיף אבנרי, הפלשתינים ראו את [illegible] הישראליות, וזאת אחת הסיבות לנכונות [illegible] חלק מהם לבוא לקראת ישראל.

ולקראת סיום, מתחממות הרוחות [illegible] כשצעירה שואלת: „איך ישראל יכולה [illegible] שלום. בעודנה מחזיקה בדרום־לבנון. [illegible] שחתמה על הסכם, כי תצא משם". [illegible] מלווים בצעקות מכל הכיוונים „עדיין [illegible] בדרום־לבנון! ישראל לעולם לא [illegible] שלום".

אבנרי אומר: „מצד לבנון לא [illegible] שאפשר לסמוך על חתימתו". ואילו [illegible] מוצא הזדמנות להמליץ: „אפשר [illegible] הסכמים לא עם קוויזלינגים. אלא עם [illegible] האמיתיים של העם!"

היה זה רגע רצוי לנעול את המיפגש. [illegible] מסכם בתקווה לשלום, וסיניורה [illegible] „אנו נאבקים כדי לממש את זכויותינו [illegible] מבקשים לנהל מאבק טוליטי; אך [illegible] נצליח בכך — ננהל מלחמה".

ציבור משכיל, ציבור שאיכפת לו, [illegible] המזדהה עם תנועות־שלום, בא להאזין [illegible] של ישראלי ופלשתיני. המספרים על [illegible] לשלום. אבל האירוע שיקף, שההידברות [illegible] הצדדים קשה מאוד, והשינאה עוד [illegible] ופורצת. לא נותר לנו אלא לקוות. [illegible] התיכון כבר מתחיל להתרקם הסיכוי [illegible] טובה יותר בין שני העמים.

ה„ווילג' גייט", מועדון ג'אז ניו־יורקי, היווה רקע מוזר למפגש שהתקיים בו: אורי אבנרי וחנא סיניורה נפגשים עם קהל אמריקני ומספרים על המאמצים לקדם את תהליך השלום

הצהרות קנטרניות

תמו הנאומים, התחילו שאלות מן הקהל, והאווירה התחממה. חלק מהשואלים, כרגיל במקומותינו — ושלא כנהוג בארצות־הברית — אינם שואלים, אלא משמיעים הצהרות ארוכות, קנטרניות ומרגיזות. אחרים מרימים את קולם, ומעברי האולם נשמעות צעקות שכנגד. דה־לוגוף, בקול עמוק, מנצל את מלוא עוצמתו של המיקרופון שבידו, נוזף במפריעים ומנסה להרגיע את הרוחות.

„מה אנחנו באמריקה יכולים לעשות לטובת העניין?" שואלת מורה יהודיה, את שני הנואמים. אבנרי משיב: „מיליונרים יהודים תומכים במאשיסטים בישראל, ואילו התמיכה בתנועות השלום קרובה לאפס. צריך לתמוך בתנועות השלום. צריך להקים לובי משותף של יהודים, ערבים, פלשתינים וישראלים הגרים בארה"ב — שיפעלו בוושינגטון למען השלום". וסיניורה מוסיף בעניין זה: „צריך לשנות את הסטראוטיפ הקיים באמריקה, שפלשתיני זה טרוריסט. צריך להביא לארצות־הברית מופעי תרבות של פלשתינים".

צעירה נרגשת שואלת במבטא מזרחי, „מה בכלל אפשר לעשות, כשישראל זזה ימינה ונעשית קיצונית יותר ויותר?" אבנרי משיב: „אכן, יש נאציזם יהודי, וביטוי זה אני מצטט מדברי בית־המשפט העליון בישראל. אבל רק הימין הקיצוני. אין זה נכון, שישראל נעה ימינה. המרכז אולי אפילו השמאל".

האווירה מתלקחת כשיהודי בגיל העמידה קורא: „אין זה נכון שערפאת רוצה בשלום. בעיתונות הערבית הוא מדבר יום יום על

עדותו של אחרון המוהיקנים

מאת יוסף שמי

זה לא מכבר נפתחה בוורשה תערוכת תמונות של „המוהיקנים האחרונים". המוהיקנים האחרונים בפולין הם היהודים. שמה של התערוכה — „האחרונים". השבועון הקאתולי, הקשור עם ראשי הכנסיה הפולנית הקריש לתערוכה מאמר ארוך ובו תיאור עבודת ההנצחה, שביצעו הצייר והצלם טומאש טומשבסקי ואשתו מלגוזאטה ניזאביטובסקה, שאספו במשך חמש שנים תמונות מחיי הקהילה שנכחדה.

הצילומים נעשו בסביבה השומרת עד היום על זיקה לדת וליהדות. הגיל הממוצע של האוכלוסיה הזו הוא 70 שנה. הצלם הצליח בדרך מקרה גם להנציח חגיגת בר־מצווה בקהילה שם כבר אין ילדים. כן הנציח את ההתקהלות לתפילה, שלא לדבר על טקס קבורה. כדבר יוצא מהכלל, מספר השבועון על משפחתו של סטאניסלב קראייבסקי ושקרא, אגב, נכדו של זווארסקי, מוותיקי המפלגה הקומוניסטית שגורשה בהרה"מ באשמת רינגל ובגידה, אשר חופש ומצא את שורשיו וחזר ליהדות ולדת.

התערוכה מורכבת מ־50 תמונות שנבחרו מבין 7,000 שנאספו באמצע חוץ חמש שנים. התערוכה מלווה במוסיקה רקע ובדברי הסבר, המיועדים לדור שנולד אחרי השואה.

חלק נכבד בתערוכה תופסת תמונות מבתי־קברות הרוסים על מצבותיהם הפוזרות.

ברורך מקרה נפתחה התערוכה בסמוך ל„פיצוץ" הוויכוח סביב סרטו של לנדסמן „השואה". תחילה הגישה הממשלה הפולנית מחאה רשמית לממשלת צרפת. אחר כך נמלכה בדעתה ורכשה את הסרט. ואף הקרינה קטעים נרחבים בטלוויזיה הממלכתית ובכתבי קולנוע, הנושא עורר פולמוס חריף. התוקפים את הסרט מאשימים את לנדסמן בהפצת סילופים והאשמות שווא. לטענתם, העם הפולני לא נתן יד למעשי הנאצים בכל הקשור לפתרון הסופי.

מאת אלכס פישמן

סוף עידן הזבנג וגמרנו

המכנה המשותף שבין הפעילות הצבאית האמריקנית במיפרץ סידרה לבין המלחמה הארוכה, רוויית הדמים, במפרץ הפרסי, הוא הלקח שמדינות המזרח־התיכון צריכות ללמוד והוא אם חשקה נפשן באיזו שהיא מלחמה נוספת. במפרץ סידרה חזינו בנשק מתוחכם וקטלני, המתביית לעבר מטרות נקודתיות, בהרבה מאוד אלקטרוניקה, בהרבה מאוד אלקטרואופטיקה, בהרבה מאוד מחשבים, בלוחמה אלקטרונית, השווים הרבה מאוד כסף. במפרץ הפרסי חזינו במסות של בני־אדם ומסות של אש. עשרות אלפים נהרגו בניבוש שטחים לא גדולים (כמו כיבוש חלקים מן האי פאו, שהסתיים באחרונה במחיר של שלושים אלף אבדות לשני הצדדים), ללא רווח מדיני ממשי או הכרעה. זו הבשורה למלחמה העתידית במזרח־התיכון, אם נתבונן היטב בנעשה משני עברי הגבול — גיזרת ישראל־ירדן, גיזרת ישראל־סוריה — נגלה כי שני הצדדים הקימו משני העברים מערכת מיכשולים שאין היום דוגמתה בשום מקום אחר על פני כדור־הארץ. המיכשול המוכר מלפני עשור שנים, בימי מלחמת יום הכיפורים, שינה את פניו. לפנינו מערכת מיכשולים מאסיבית ומתוחכמת בעומק של עשרות קילומטרים, שמוסיפים לה כל העת שיפורים ותוספות. המוח האנושי אינו נח לרגע, והוא ממשיך להזין באותה מערכת מיכשולים עוד מוקש מתוחכם, עוד גדר חדשה, עוד תעלה, עוד מחסות יתרונית.

היום לא קיים מצב כפי שהכרנו בעבר, של מכשול שנפרץ ולאחריו שועטים הטנקים לעבר הניצחון המזהיר. פיצוח מיכשול אחד, פרושו הצורך לפצח את המיכשול הבא ואת זה שלאחריו. ימי ה„בליץ־קריג" (מלחמת הבזק) עטורי התהילה, הסתיימו לגבי צבאות אירופה ב־1940. לגבי צה"ל, הם הסתיימו, בעצם, במלחמת ששת־הימים. את מלחמת ההתשה בה שועטים הטנקים על פני המרחבים לא נראה יותר, וודאי שלא ברמת־הגולן ולא בחזית הירדנית. הפעם מדובר על פיצוח עקשני של מיכשול, מיד לאחר שהנחת את רגלך על הגבול. הדברים נכונים גם לגבי הירדנים וגם לגבי הסורים. מסות של אש ומחוּאדם יפגשו זו את זו ותחל השחיקה ההדדית. מי שיעשה פחות טעויות ויגלה אורך נשימה גדול יותר — יצליח להשיג הישג קרקעי מוגבל במחיר דמים כבד.

במקביל, בחזיתות שהזכרנו, מחומשים הצבאות בנשק מזרחי ומערבי חדיש ומתוחכם. כבר במלחמת יום־הכיפורים קיבלה הזירה המזרח־תיכונית שעור ראשון, במקום שיתפוס אותו קליע חכם, שבראשו מורכב חיישן והוא מודרך או ע"י קרן מכ"מ או בידי אדם. קליע שיגיע היישר ובמדויק אל מטרתו. טילי הנ"ט וטילי הנ"מ שהתעופפו במסות ב־1973 — היו רק המנה הראשונה. מאז הצליח המוח האנושי לשפר את החימוש

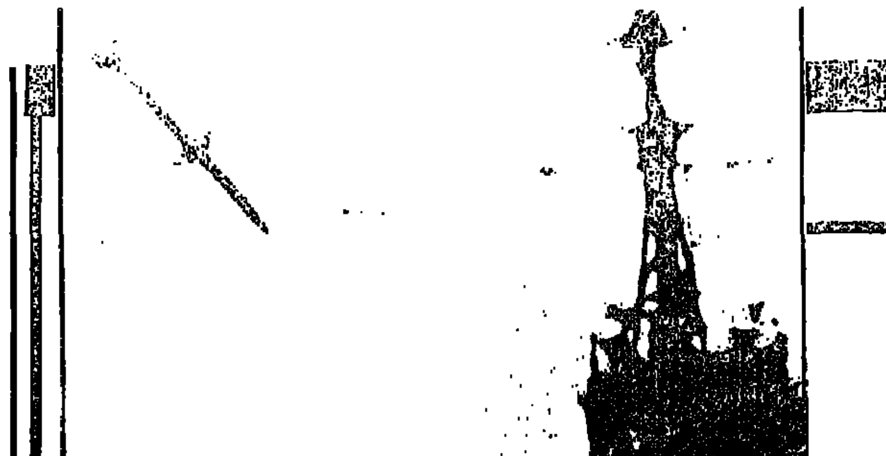
טיל „הארפ" אמריקני בפעולה. חלון ראווה למלחמת העתיד

המונחה המדויק.

לקח אחר ממפרץ סידרה שצריך המזרח־התיכון ללמוד הוא הכושר להילחם בלילה. היכולת ליצור מצב בו הצבאות נלחמים ברציפות יום ולילה כאשר ביצועיהם בלילה אינם נופלים מאלה שביום. האמריקנים במפרץ סידרה תיעתעו בלובים בלילה. כושר התיפקור האמריקני בלילה, בשל האמצעים המתוחכמים שברשותם, היה גבוה לאין־ערוך מזה של הלובים. הצבאות במזרח־התיכון טובים לאין־שיעור מן הצבא הלובי וברשותם האמצעים והציוד ללוחמת הלילה, כך שנוסף על אלפי קני הארטילריה, הטילים האישיים, טילי הנ"מ, טילי הקרקע־קרקע, טילי אוויר־אוויר, טילי אוויר־קרקע, טילי חופים, טילי ימיים, טילים נגד טילים ומפצצות עם סנסורים כאלה ועם סנסורים אחרים — יהיה האוויר בשדה הקרב העתידי רווי יותר מתכת, וסיכויי ההישרדות בשדה קרב זה יילכו ויפחתו. טיל שמחירו אלפי דולרים יהרוס ציוד לחימה שמחירו אלפי דולרים. זה המסר שצריך היה המזרח־התיכון ללמוד מן ההתכתשות בסידרה ומן הטבח במפרץ הפרסי, ולהסיק מסקנות שונות מאלה שאליהן הוא חותר עתה.

מהרסייך ומחרבייך...

אילן הלוי

השבוע ראה אור בסוריה ספר „ישראל מ... ועד טבח". הספר סוקר בארסיות תוך זיוף היסטורי ושפיכת ארס את מעשי הטבח של הציונים בערבים, והל מפרשת דיר יאסין ועד פרשת סברה ושתילה.

יוצא כשלעצמו לא מעניין במיוחד, אולם העניין טמון בשמו של מחבר הספר אילן הלוי. על כריכת הספר מוגדר הסופר כ„יהודי שסיים מסממכים נגד בני עמו ומתנער מהם ומעשיהם".

אילן הלוי הוא ישראלי שורשי, שעזב את ישראל לפני למעלה מעשר שנים ואומץ על־ידי אש"ף. היום הוא עובד במשרד אש"ף באיש. בעבר נתכוון אש"ף למנות את אילן הלוי כמנהל המשרד, אולם הרעיון נגנז.

● בור ללא תחתית

הסיוע הכלכלי והביטחוני שמעניקה היום ארה"ב למצרים גדול מכל הסיוע שמעניקה ארה"ב לכל מדינות אפריקה גם יחד. דברים אלו גילה פרנק קימבל, מנהל תכנית הסיוע האמריקני למצרים, בראיון ל„אלג'מהוריה" המצרי.

בשנת 1985 כלל הסיוע שמקבלת מצרים: סיוע של 1.3 מיליארד דולר כסיוע צבאי, 815 מיליון דולר — במזומן, ו־213 מיליון דולר מילוות לטווח ארוך לחיטה ולקמח. הלוואות אלו יוחזרו תוך 40 שנה. התשלום של רק בעוד עשר שנים. בעשר השנים הראשונות להחזרת ההלוואות תהיה הריבית של אחוזים ובשלושים השנה הבאות שלושה אחוזים. זהו גם היקף הסיוע לשנת 1986, אך יש גם סיוע נוסף עליו הוחלט באופן חד פעמי בסכום של 500 מיליון דולר, מחציתו ב־1985 ומחציתו ב־1986.

בנושא המילוות לסקטור הפרטי — מצרים קיבלה 67 מיליון דולר מארה"ב אותם הילוותה לסקטור הפרטי. הסקטור הפרטי מחזיר זאת לממשלה, אם כי מצרים אינה מחזירה זאת לארה"ב משום שזהו מענק. האם זרם זה של סיוע כלכלי וביטחוני אמריקני, הזורם לבור ללא תחתית המצרי יבטיח את יציבותו של המשטר הנוכחי או יבטיח בעתיד משטר פרו־אמריקני? ספק רב!

סיפורים קטנים מהחיים

חפצה נפשו של פקיד בכיר (ומאור) במשרד הביטחון בריפוי שיניים חינם. ובעצם, מדוע לא יזכה בריפוי כזה חינם אם לאנשי צבא הקבע ובני משפחותיהם מגיע, מרוע הוא, עובד מערכת הביטחון עשרות שנים — לא ייהנה מהטבה זו. הוא ומשפחתו?

הלך אותו פקיד בכיר, הפעיל את קשריו האישיים הענפים בתוך מערכת הביטחון והצליח להירשם כמטופל שווה זכויות, חינם אין כסף, במרפאת אנשי קבע בתל־השומר. בחלוף הזמן, ראה כי טוב והביא גם את רעייתו לטיפול חינם במרפאה.

כל העניין היה מתגלגל על מי מנוחות, לולא קצין רפואה ראשי תת־אלוף ד"ר משה רווה, שגילה בביקורת שיגרתית כי מן התקציב המקוצץ לטיפול שיניים באנשי צבא הקבע, נהנים גם סמל במילואים... ורעייתו. הסמל במילואים שהוא, במקרה, גם אותו עובד משרד הביטחון, הפסיק את הטיפולים והפרשייה הושתקה.

* * *

שנים רבות התרגלנו לראות על כבישי הארץ מכוניות נוסעים גדולות, לא סטנדרטיות, כמו מכוניות אמריקניות או שווריות גדולות, בעלות לוחיות־זיהוי צבאיות. המכוניות הללו שרכש הצבא בעבור נכי צה"ל הזכאים לרכב מיוחד, ואשר המשיכו את שירותם בצבא הקבע — עומדות להיעלם מן הכבישים.

בטרם נסביר על שום מה ולמה, נקדים כמה מילים לגבי אופן חלוקת כלי־הרכב לנכים. צה"ל נותן רכב מיוחד לשתי קטגוריות של נכים. קבוצה אחת אלה הם קצינים בשירות קבע, שבמהלך שירותם החלו סובלים מבעיות גב או בעיות דומות. אינם מוכרים רווקא כנכי צה"ל לצורך מענק רכב, אך צה"ל הלך לקראתם ורכש בעבורם את אותו רכב סטנדרטי המגיע לקצין בדרגתם, אלא שלצורך הנוחיות נוספו לרכב מספר אביזרים ייחודיים כמו תיבת הילוכים אוטומטית.

עם הקבוצה השניה נמנים אותם קצינים המוכרים כנכי צה"ל וזכאים לרכב צמוד ומיוחד מאגף השיקום של משרד הביטחון, עקב נכותם הקשה כדומה לכל נכה צה"ל הזכאי לרכב ומשוחרר משירות. לקבוצה זו נהג הצבא לרכוש מתקציבו, רכב מיוחד גדול, בטיחותי, עם אבזרים ייחודיים, בהתאם לאופי הנכות של הזכאי.

אך כעבור שנים התברר, כי היו מקרים, אמנם ספורים, כהם קצינים שזכו לאותו רכב צבאי מיוחד על חשבון צה"ל, ניצלו את זכאותם גם באגף השיקום של משרד הביטחון..

כאשר הובא הנושא לידיעת שלטונות הצבא, הסתבר כי מבחינה משפטית לא נמצא כל פסול במעשיהם של אותם קצינים. אי־לכך, החליט הצבא באחרונה להפסיק לרכוש רכב לאותם נכים קשים. מעתה ואילך הם יטופלו באגף השיקום בלבד ויזכו לרכב רק ממקור אחד. כך גם יוכל הצבא לחסוך כמה עשרות אלפי דולרים.

* * *

משרד הביטחון נענה לפנייתה של מועצת אריאל והמליץ על הקמתו באריאל של סניף „בנק אוצר החייל", אשר בו למשרד הביטחון מניות, וכוודאי אינטרס כלכלי.

עד כאן סיפור פשוט. אולם הפנייה של מועצת אריאל לזכות בסיוע ממשרד הביטחון, הגיעה לאחר ששני בנקים מסחריים גדולים שפעלו כעבר באריאל, סגרו את סניפיהם במקום כתוצאה מחוסר־כדאיות כלכלית או בלשון אחרת — חוסר ריווחיות. ל„בנק אוצר החייל" שאינו מן הבנקים הגדולים בישראל, יש מחויבות בראש ובראשונה ללקוחותיו המסורתיים והוותיקים, שבהם — בין השאר — משרתי צבא הקבע ומערכת הביטחון. הקמת הסניף באריאל, לאחר שבנקים מסחריים גדולים הגיעו למסקנה של חוסר ריווחיות הוא הימור כלכלי שיבוא על חשבון הלקוחות.

פנינו למשרד הביטחון שהיה שותף פעיל בשידור בין הבנק לבין המועצה המקומית ושאלנו: הכיצד? התשובה שקיבלנו היתה, כי „בנק אוצר החייל" ייכנס לפעילות באריאל לתקופה ניסיונית של חצי שנה. והיה אם לא יוכיח ריווחיות — ייסגר. יתרה מזו, כדי לחסוך בהוצאות, ישוכן הבנק במבנה טרומי ויעבדו בו רק שני פקידים. אני לא הייתי מפקיד את כספי בקופה המוגנת על־ידי קירות אסבסט...

מלת קוד · תעשיה ביטחונית וספרות צבאית

ספרים בקנה

בשני העשורים האחרונים התעשיה הצבאית בעולם הולכת ותופסת לעצמה מקום מרכזי בכלכלה העולמית, בשיקולי מקבלי החלטות מדיניות מחוורי הכספים שמגלגלת תעשיה זו ומקומות העבודה שהיא מספקת למיליונים על פני כדור הארץ הפכו אותה למרכיב דומיננטי במיינון.

תוצר הלוואי של התפתחות זו הם עשרות כתבי־עת מרכזיים בתחום הביטחון והצבא, המופיעים מדי יום בכל רחבי תבל ומשמשים לחם חוק על שולחנם של חוקרים וקברניטי מדיניות. לעשרות שכבר קנו להם אחיזה של קבע (בנוסף למאות ואלפי פרסומים קטנים ופחות פופולריים) נוספו השנה עוד שישה כתבי־עת חשובים.

הגל האדיר של הפרסומים בתחום הביטחוני קיבל תאוצה והחל בסוף שנות השבעים, כאשר תעשיות הביטחוניות הבינו כי עליהן למצוא נתיבים אל הקהל הרחב. כך יוכלו להשפיע על מקבלי ההחלטות ועל הצרכנים, קרי, הצבאות ומשרדי ההגנה. הגידול בהיקף התעשיה הצבאית מקבל, מייד ביטוי בגידול מספר כתבי־העת והפרסומים. במקביל הבינו גם מקבלי ההחלטות על פני כדור הארץ, כי הם חייבים ללמוד את התעשיות הביטחוניות, בשל השפעתן ההולכת וגדלה על חיי היום־יום. שני רצונות אלה נפגשו באותה ספרות תקופתית מקצועית, שבועונים, ירחונים מפוארים יותר או פחות, המציפים אותנו.

בין כתבי־העת (שכמערב — רובם פרטיים) והתעשיות נוצרה תלות והשפעה סמויה. כאשר תעשיות הנשק הן המממן העיקרי של כתבי־העת, בין אם באופן ישיר, בין אם דרך הפרסומת, וממילא יש להן גם השפעה על התכנים של החוברות והספרים.

גם העיתונות הרגילה — בשל האירועים השוטפים והמודעות לעוצמת תעשיות הביטחון — מפנה שטח גדל והולך לפרסומים בתחום הביטחוני־מקצועי. במערב יש היום 30־70 כתבי־עת צבאיים, המתמחים בהיבטים שונים של הביטחון, אליהם, כפי שציינו, נוספו ויתווספו השנה כתבי העת הבאים:

● DEFENCE AFFAIRS AND TECHNOLOGY — ירחון אמריקני הסוקר את ההתפתחויות הטכנולוגיות הן בתחום המחקר והפיתוח והן בתחום הייצור של אמצעי לחימה לסוגיהם — מיועד בעיקר לאנשי מקצוע בתעשיה.

● DEFENCE ANALYSIS — יצא בינואר 86 ע"י המו"ל הבריטי־אמריקני פרגמון. יעסוק בניתוחים מרעיים, פחות טכניים. יותר בתחום של מרעי המדיניה.

● JOURNAL OF SECURITY ADMINISTRATION — פרסום היוצא בלונדון פעמיים בשנה. הופיע כבר בעבר והופעתו הופסקה. פנה בעיקר למנהלים בתעשיה ולאנשי האקדמיה. כתב העת מנסה להתמודד עם בעיות ניהול של הבטחון — תקציבים, פרוייקטים וכדומה.

● DEFENCE AND TECHNOLOGY NULLEAR, BIOLOGICAL AND CHEMICAL — כתב־עת אמריקני שעדיין לא ראה אור. עיקר התמחותו תהיה בתחום העדכון בהתפתחויות על המלחמה הלא־קונבנציונלית ויהיה כתב־העת הראשון שמתמחה בתחום זה.

● BRITISH DEFECNCE — יצא בינואר 85'. כתב־עת זה שייך לתעשייה הצבאית הבריטית ומהווה דוגמה כיצד תעשיה מקדמת את עצמה. בניגוד לכתבי־העת שמוציאה התעשיה האווירית או הצבאית בישראל, המיועד לצורכי המפעל בלבד, ובניגוד לפעילות בתחום הפרסום על משרד הבטחון — כתב־עת זה הוא דוגמה איך יש לקדם אינטרסים ומכירות בדפוס.

● INTELLIGENCE AND NATIONAL SECURITY — רבעון שיצא בינואר 86 בלונדון ע"י המו"ל פראנק קאס, שמוציא כבר שני כתבי־עת צבאיים. עיקר עיסוקו של. רבעון זה הוא בהשפעות המודיעין על הבטחון הלאומי בעבר ובהווה ולקחים לעתיד.

ישראל, בה מצוייה תעשיה בטחונית מפותחת ביותר הנלחמת על שווקים, עניינה בכתבי־עת מיקצועיים באנגלית ובעברית. אין למעשה אף חוברת תעשייתית־מסחרית בשפה האנגלית שתמכור את המוצר הישראלי בחו"ל — למעט קטלוגים. יש בארץ כתבי־עת בטחוניים ספורים שעיסוקם בתחום הבטחון. שעצם קיומם היוצא מן הכלל מעיד על הכלל. העוני בחומר המפורסם בארץ בנושאי בטחון יוצר מצב, כו אין במה שבה באה לידי ביטוי העוצמה ההולכת וגדלה של התעשיה הבטחונית בישראל. במה שתוכל לספק מידע על העשיה בתחום זה בארץ והשפעתו על החברה והכלכלה, ותשמש מכשיר ביקורת חיצוני לתהליך זה.

רשות הקורא

שניים אוחזין בהגנת הדייר

גב' יוכי יהל מציגה עצמה כיו"ר ארגון הגנת הדייר בת"א („רשות הקורא", 20.2.86). בחירתה נעשתה ע"י מספר בורר של חברים שאינם ידועים לציבור הרחב של הדיירים בת"א. היא לא נבחרה ע"י אסיפה כללית כמתחייב מתקנון האגודה. והיו"ר הנכבדה והנהלתה לא השתתפו כמאבקם של הדיירים המוגנים נגר ביטול החוק — והיא וחבריה נעדרו במזיד מההפגנות שקיימנו מול הכנסת וליד משרד ראש הממשלה פעמים רבות.

בניגוד לטענתה, הארגון הארצי הינו גוף משפטי וחוקי, המאגר בתוכו אלפי חברים. הימנעותה מלהשתתף במוסדות הארגון הארצי תמוהה בעינינו ואינה מובנת לנו כלל. יכול להיות ויכוח, יכולה להיות אי־הסכמה, אבל הדבר אינו משחרר איש מהמשך המאבק המשותף על שמירת זכויות הדיירים המוגנים. במקום זאת בחרה הגב' יהל בדרך של השמצה והסתה נגד ראשי הארגון הארצי, דבר שבוודאי אינו משרת את האינטרסים של כלל הדיירים המוגנים. מקטעי העיתונות והפרסומים ברדיו ובטלוויזיה ניתן ללמוד על היקף המאבק שלנו, נוסף על אסיפות כלליות, המפגשים וימי העיון בהם לקחו חלק אלפי דיירים מוגנים. קירמנו את המודעות הציבורית במישור הממלכתי הרחב לעניינם של הדיירים בדמי־מפתח, דבר שתרם לביטול כל אותן ההצעות לרוקן את החוק מתוכנו.

במישור ההסתדרותי פעלנו לקירוב הארגון הארצי לוועדה לשמירת החוק שליד הוועד הפועל וזכינו בתמיכה חד־משמעית מהוועדה המרכזת בראשותו של המזכ"ל ישראל קיסר. גדעון בן־ישראל יו"ר אגף הארגון והמועצות ודוד כהן, יו"ר הוועד להגנת הדייר בהסתדרות. באחרונה העמידה ההסתדרות ללא כל תמורה, יועץ משפטי לרשות הדיירים שעשרות מהם פונים אליו יום־יום מכל חלקי הארץ.

תופעה הראויה לציון היא חברותם בארגון של בני המיעוטים — בעיקר בדרוז, מצוקת הדיור בסקטור הערבי קשה ביותר, בערים הגדולות. הצטרפותם של זוגות צעירים ערביים מחזקת את הארגון ע"י נטילת חלק בפעילותו.

מטה המאבק המשותף של ההנהלה הארצית עם ההסתדרות הכללית כינס ביום 4.2.86 כ־70 פעילים, כולל נציגי דיירי „עמידר" בשכונות המצוקה. בכינוס נתקבלו החלטות חשובות להמשך המאבק. ב־21.2.85 התקיימה אסיפה כללית. נבחרו הנהלה, יו"ר, ופרוטוקול האסיפה נרשם כחוק וחתום ע"י היועץ המשפטי.

ח' לטיף, טוביה ורדימון, מרדכי פלג — ארגון ארצי להגנת הדייר

*

החתומה מטה הינה יו"ר הארגון הרשום כחוק כעמותה והמאגר בתוכו אלפי חברים, המקבלים לאורך שנים וטרי יום ייעוץ כללי ומשפטי בארגונם. בשנה ותצי האחרונות, בעקבות הצעת חוק של משרד השיכון הפוגעת בדיירים המוגנים, עסקנו באינטנסיביות במאבק בהצעת חוק זאת — וכנגד המגמה לפגוע בחוק. מאבק זה נוהל בכל גוף הנוגע בנושא ובכלי התקשורת השונים. אנחנו מקווים שבזכות פעילותנו המקיפה והעניפה תרמנו לכך שעדיין החוק לא כורסם. יש לנו ראיות רבות לכך שחלק מפעילותם של המציגים עצמם כ„ארגון ארצי" גרמו נזק למאבק זה וזאת הסיבה שדרכם ופעולתם אינם מקובלים עלינו.

כ־21.2.85 אכן התקיימה בבניין הוועד הפועל אסיפת מחאה של דיירים מוגנים שנושאה היה הצעת החוק הנ"ל. אסיפה זו — שהיינו בין יוזמיה והשתתפנו בה — לא היתה אסיפת בחירות ובאותו מעמד לא נרשם שום פרוטוקול. עובדה היא, שלאסיפה זאת נתבקשנו למסור, ואומנם מסרנו רשימת שמות וכתובות של חברי הארגון שלנו — שאליהם נשלחו ההזמנות לאסיפה זאת. האולם היה מלא מפה לפה. ברשימת שמות זאת משתמש מאז אותו גוף הקורא לעצמו „ארגון ארצי".

עובדה נוספת היא, שאמון הדיירים המוגנים בגוף „הארצי" כאה לביטוי בכך שהם לא הצליחו מעולם לאסוף יותר מכמה עשרות אנשים, תמימים, שאינם בקיאים בנושא. ראייתם את אלה כ„אלפים" היא פרי דמיונו של מרדכי פלג. מכל הנ"ל ברור, שאותם ראשי „ארגון ארצי" הינם „גנרלים" ללא „חיילים" — המשתמשים בשמותיהם של חברי ארגון קיים. לא יכול להיות קיים ארגון ארצי המחרים את הארגון אליו משתייכים כ־80% מהדיירים המוגנים ושמרכזו בתל־אביב. לגבי חוקיותו של „הארגון הארצי" ישנם ספקות רבים שיתבררו בקרוב.

הפעילות המשותפת שלנו עם ההסתדרות מבורכת ואמיצה. לצערנו, באחרונה עומד בראש הוועדה ההסתדרותית לנושא זה דוד כהן, המחרים את הארגון אותו הוא אמור לייצג ונותן יד למינויים שאין בהם ממש ולהליכים שאין להם כיסוי חוקי. זאת כנראה הסיבה בגללה הוא לא נבחר שנית לוועדה המרכזת ולדעתנו זאת שערורייה שאיש זה עדיין ממשיך לעמוד בראשו של נושא כה חשוב כזה שהינו גורלי למאות אלפי אנשים. עם זה, שיתוף הפעולה שלנו עם ההסתדרות, שלא באמצעות דוד כהן, קיים ויוכזר גם הוא בעתיד הקרוב.

יוכי יהל

יו"ר ארגון הגנת הדייר בת"א

מאת שלי יחימוביץ'

לרבנים יש מה לדאוג

במקומות אסטראטגיים בבאר־שבע ניתלו לאחרונה מודעות ענק, שכותרתן: „איסור חמור". „נחרדנו ונזדעזנו לשמוע על קיומם של מפגשים בין בני נוער יהודים לבני נוער ערבים", נכתב שם. „מפגשים אלה הינם פתח להתבוללות וטמיעה והרי־אסון לעתידם של נפשות יקרות מישראל הנלכדים בפח יוקשים".

ועוד נאמר שם: „והרינו בזה להזהיר גדולים על קטנים בכח תורתנו הקדושה שאיסור מוחלט הוא להשתתף במפגשים מתועבים אלו. וחלילה מלקחת חלק בכל פעולה הקשורה בעירוב עם בני ניכר, ועל ההורים להוציא את ילדיהם. ולא לשלחם לבתי־ספר הנותנים יד למפגשים אלה".

על הכרוז חתומים רבנים רבים, ביניהם — הרב עובדיה יוסף, הרב גבריאל טולדינו, הרב מרדכי אליהו. יש, אגב, גם רב שנקרא רפול. שמו המלא הוא אברהם הררי רפול, והוא זקן רבני סוריה.

בבאר־שבע ובדרום יש, אכן, לרבנים הללו מה לדאוג. בעיר מתקיימים בשיטתיות ובשקט מפגשים רצופים בין תלמידים יהודים וערבים. כך מפגש שהיה לאחרונה בין כיתות ו' של בית־הספר „רגר" בבאר־שבע לבין כיתות ו' של בית־הספר היסודי בעיירה הבדואית לגיה, כך נטיעות ט"ו בשבט משותפות לילדי כסייפה ולילדי ערד, כך מפגש בין תיכוניסטים בדואים מתל־שבע לבין תיכוניסטים ממקיף ו' מבאר־שבע, כך תהלוכת פורים בעיר, בה השתתפו מאות תלמידים בדואים לבושים בתלבושות מסורתיות.

אין דבר משמח יותר מכרוזים נואשים, שלמולם עשייה שיטתית. ומרענן להיות בצד האחר, לא זה של הכרוזים.

יום האדמה:

בין חורה לרהט

יום אדמה שקט עבר שוב על כותרתינו בנגב. המיגזר הבדואי, כמו בשנים קודמות, היה אדיש. מנומנם ולא מעניין. יום האדמה הוא יומם של הפלשתינים, והבדואים — רובם, על כל פנים — אינם מגדירים עצמם ככאלה.

ביום האדמה בשנה שעברה, בעיירה הבדואית רהט, היו כמעט חילופי מהלומות על במת הנואמים בין רק"ח לבין „המתקדמת". היו גם כמה זעקות משולהבות וכמה שירים לאומניים. אלא שהסערה הזו לא נגעה בתושבי העיירה, שתרף ורמקולים שהאיצו בהם לבוא, למן שעות הבוקר המוקדמות — העדיפו להישאר בבית.

גם השנה ייצגו את התושבים המקומיים בעצרת ברהט כמה ילדים וזבי חוטם. המבוגרים העדיפו להמשיך בעבודתם. יותר מתוך חוסר עניין מאשר כאקט פוליטי. הפעם נחסכו המהלומות בין רק"ח ל„מתקדמת". פעילי „המתקדמת" הלכו לעצרת נפרדת, שאירגנה האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים ביישוב חורה.

היישובים השונים שבהם נערכו העצרות מייצגים יותר מכל את אופיים השונה. רהט — עיירה בדואית שעל חלק מתושביה נכפו המגורים בה, כשהם נאנסו לוותר על אדמותיהם ועל אורח חיים חקלאי. רק"ח, המארגנת עצרת כזו ביישוב המטופח והמתוגמל על־ידי השלטונות — מפגינה בכך ריחוק וניכור מהאוכלוסיה הבדואית. לא פלא, איפוא, שקהל המאות שנכח בעצרת, אשר לעין זרה אולי נראה מרשים, היה מורכב ברובו המכריע מסטודנטים ערבים, לא בדואים, שהובאו בהסעות מאורגנות מירושלים כדי למנוע פאשלות.

חורה — היישוב בו קיימה את העצרת האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדווים מייצגת את ההיפך משמייצגת רהט. יישוב רפוק, מוזנח, עני, בנוי פחונים. שלטונות מדינת ישראל מסרבים להכיר בחורה. אנשי חורה מסרבים להתפנות באלגנטיות לעיירות, הם, ברוב חוצפתם, רוצים להיות חקלאים. הרצון הזה נענה באצבע משולשת מצד המוסדות. מי שיושב בחורה, איפוא, הוא לוחם אמיתי. הישיבה שם עולה ביוקר.

האגודה הבדואית קיימה בחורה את העצרת שלה. העצרת של רק"ח ברהט כבר הפכה לעניין ממוסד. אבל את עניין חורה לא ידעה המשטרה איך לאכול. מה פתאום שתי עצרות?

המארגנים בחורה רצו לערוך תהלוכה מצומת שוקת ועד למקום העצרת. הבטיחו למשטרה מראש שהצועדים יילכו על שולי הכביש בלבד, שלא יהיו הפרות סדר, שמספר הצועדים לא יעלה על 100 איש.

במשטרה השיבו בשלילה. עורך־דין אמנון זכרוני פנה בשם האגודה הבדואית למשטרה. „זכורות לכולנו תהלוכות והפגנות הן של שלום־עכשיו והן של גוש־אמונים, כתנאים ובמגבלות פתוחים בהרבה מאלה שהטילו מרשי על עצמם מיוזמתם הם", כתב עורך־דין זכרוני. מפקד משטרת מרחב הנגב, ניצב משנה חיים בן איון, השיב למכתב. התשובה השלילית שניתנה לבדואים, כתב, היא סופית. האגודה הבדואית, בשיתוף עם האגודה לזכויות האזרח, עתרה לבג"ץ. הבג"ץ אמור היה להידון בבוקר יום־האדמה. במפתיע פנתה פרקליטות מחוז הדרום לנציגי הבדואים עוד לפני הדיון, והודיעה — אנו חוזרים בנו. תוכלו לצעוד. שיח עודה, משבט אבו סריחאן, חבר הנהלת האגודה, הוזמן אחר כבוד למשטרת ערד, שם הזהירו אותו לא דגל אש"ף, לא אבנים.

ההזהרות הללו היו מיותרות. רק 30 בדואים באו להשתתף בצעדה. הם צעדו כמו ילדים טובים בשולי הכביש, והניפו שלטים בגנות הסיירת הירוקה ובעד מתן אפשרות לבדואים להיות חקלאים. הכל בנימה מסויסת. היה שם אפילו שלט שדיבר על אחווה יהודית־ערבית. בעצרת עצמה, בחורה, השתתפו כ־80 איש. מספר קטן כשלעצמו, אולם בהתחשב בעובדה שכל ה־80 היו בדואים, ולא אורחים לרגע — הצליחה העצרת הזו יותר מזו של המתחרים ברהט.

המשטרה בנגב, על כל פנים, לא סבלה מיתר עומס עבודה ביום האדמה, וסביר להניח שלא תסבול מעומס כזה גם בימי האדמה הבאים. בדואים רבים לא ידעו שלשום מה הוא יום האדמה ועל מה החגיגות. ואם ידעו — היה זה ידע מעורפל. הציבור הבדואי, שפעם היה א־פוליטי לחלוטין, הוא רק פוליטי־למחצה בכפר ומראה ניצנים של מודעות לאומית. רק ניצנים. אם ימשיכו שלטונות מדינת ישראל לדכא ולנשל בשיטתיות את הציבור הזה — אולי נצליח לרשום לזכותנו הישג נכבד: הפיכת האוכלוסיה הבדואית האוהדת עדיין את מדינת ישראל, לאוכלוסיה עויינת.

לראות את ישראל — ולמות

קודם היתה מאלה מלבסקי, יהודיה אמריקנית שמצאה את מותה בעת ביקור בישראל, על רקע פלילי. הפרשה הזו, מן הסתם, לא הוסיפה לנו תיירים מארה"ב.

בשבועות האחרונים התארכה הרשימה: מרים שטרוקר, תיירת גרמניה, צעירה, מוכשרת, יפה ואוהבת אדם. נורתה בראשה בפרדס ברביבים, לאחר שסוטה התעלל בה התעללות מינית. בשבוע שעבר מתה מפצעיה.

מרים בת ה־20, בת לכומר לותראני, הגיעה ארצה בעקבות סיפוריו המלהיבים של האב, שביקר בארץ שלוש פעמים. בפעם הרביעית בא כדי לעמוד ליד מיטת בתו הגוססת בבית־החולים סורוקה. גם מרים וגם אביה, יורגן שטרוקר, היו חברים בארגון שסייע לישראל כדי לכפר על פשעי הנאצים.

אתמול הולצה גופתו של קורבן תיירות נוסף — צעיר מניו־זילנד, שלא בחוק, על המצרה, ונפל מצוק בגובה של 80 מטרים.

מדיווחיהן של סוכנויות הידיעות הזרות עולה מן הסתם תמונה של מדינה פראית, מלאה ברוצחים תאבי ממון, אנסים מסוכנים, וצוקים ומהמורות המסכנים תמידית את שלומו של ההולך בהם.

הטיפול שקיבלו המקרים הללו אומר כמובן ההיפך — החקירה היסודית וכתבי האישום בפרשת מלבסקי, הקמת צוותי חקירה מיוחדים העובדים ללא לאות בפרשת

מרים שטרוקר — בעקבות הסיפורים המלהיבים של אבא

מרים שטרוקר והטיפול המסור שקיבלה בבית־החולים סורוקה, כוחות ענק של צבא, משטרה ורשות שמורות הטבע, שעסקו במשך לילה שלם בחיפושים אחר הצעיר מניו־זילנד.

הכומר יורגן שטרוקר אמר לפני שבועיים, שיחסו האוהד לישראל לא השתנה. שמקרה כזה יכול להתרחש בכל מקום בעולם. כך אמר גם קונסול מערב־גרמניה בעת שביקר בסורוקה. אבל ספק אם הכומר יתן לבתו השנייה לבקר בישראל. וגשו לך ותתמודד עם שטף כזה של אירועים אנטי־תיירותיים.

מאת יצחק שור.

ערבי כללי, לא אישי

כיצד משתקפת דמותו של הערבי בתוכניות הלימודים ובספרי הלימוד לספרות בכיתות י־י"ב של בתי־הספר העל יסודיים היהודיים? שאלה זו נבדקה במחקר מקיף שערכו פרופ' ששון סומך, ד"ר שאול מישעל, ד"ר יוסה בנימיני ואירה גנסר. המחקר נערך בחסות הירחון ניו־אאוטלוק ובמימון קרן פורד, והקיף מידגם מייצג של 221 מורים לספרות, שהם כ־10 אחוזים מכלל המורים במקצוע זה באותן כיתות. המורים מהווים מידגם מייצג של עמיתיהם בחינוך הממלכתי והממלכתי־דתי, בקיבוצים ובמושבים, בערי הפיתוח ובערים הגדולות.

מה שמצא חן בעיני מאוד במחקר זה הוא בראש ובראשונה מה שאין בו. אין בו המלצה „מחייבת" את המורים ללמד סיפורים או קטעי ספרות העוסקים בערבים. גישתם העקרונית של המחברים היא, שאת המורים יש לצייד בחומרי לימוד מתאימים, בתרגומים טובים מערבית לעברית, במבואות, מדריכים למורה והשתלמויות.

היקף הטיפול בערבים ובדמות הערבי בספרות העברית ובספרות הערבית המתורגמת לעברית, אומרים החוקרים, מושפעים מגורמים אידיאולוגיים. מורים בזרם הממלכתי־דתי פוסחים על הנושא. ולעתים מגלים עויינות עד כדי הוצאת ספרים

עמיתיהם במגורים אחרים. אם משווים את הטיפול בנושא הערבי במסגרת הוראת

פתיחות גבוהה יותר לנושא הערבי [illegible] אחרים. קצת פחות מתחצית המורים [illegible]

היקף הטיפול בדמות הערבי בספרות מושפע מגורמים אידיאולוגיים. מורים בזרם הממלכתי־דתי פוסחים על הנושא ולעתים מגלים עויינות עד כדי הוצאת ספרים מספריות בתי־הספר. במוסדות להכשרת מורים כמעט מתעלמים מן הנושא - קובע מחקר בחסות „ניו־אאוטלוק" וקרן פורד

הספרות בין הערים הגדולות לבין העדים מסויימים מספריות בתי־הספר. המורים בקיבוצים נוטים לדון בנושא יותר מאשר הקטנות, הקיבוצים והמושבות, הרי שלאחרונים ישנה עדיפות. אבל במוסדות להכשרת מורים באוניברסיטות כמעט מתעלמים לחלוטין מן הנושא.

החוקרים מגלים, כי בניגוד לדעה הרווחת בישראל, מורים יוצאי אסיה־אפריקה מוכיחים

שהשתתפו במחקר מלמדים טקסטים [illegible] קים בדמות הערבי וביחסי יהודים־ערבים [illegible] „השבוי" ו„חירבת חיזעה" מאת ס. [illegible] „המאהב" מאת א.ב. יהושע, ו„הסוס" מאת [illegible] מיכאל. דמויות הערבים הן פאסיביות, [illegible] דמות כוללנית, לא אישית. אף כי רוב [illegible] מלמדים טקסטים בנושא זה בצורה [illegible] הרי שהחוקרים מעריכים שלטיפול [illegible] אפקט מצטבר.

עם זאת, הם מסתייגים מעט [illegible] השפעתו של בית־הספר בכלל, ושל [illegible] הספרות בפרט, על דעותיו של תלמיד [illegible] כדי שתהיה השפעה כלשהי [illegible] מקיף בנושא בשיעורי ההסטוריה [illegible] ולא רק במסגרת הוראת הספרות. [illegible] הבעיה המרכזית של נושא זה היא [illegible] תרגומים מתאימים מערבית לעברית. [illegible] רבים נמנעים מלהשתמש בטקסטים [illegible] אך משום שאינם יודעים על קיומם [illegible] שחסר להם מידע על התרבות [illegible] הערבית. ייתכן שאת הסיבה לכך יש [illegible] באיכותם הגרועה של כמה מן [illegible] שתורגמו. נכון הדבר, שרמתם [illegible] בינוניות, אך הן דמויות מתוך [illegible] והתרבות הערבית. החוקרים [illegible] את דאגתם נוכח המתרחש [illegible] הדתיים לספרות. המגזר הממלכתי־דתי [illegible] אדיש, אם לא עוין, לנושא הערבי. [illegible] העובדים במגזר זה אומרים שעליהם [illegible] קודם כל על היהודים ורק לאחר [illegible] יוכלו לטפל בנושא הערבי.

החוקרים אינם נרתעים מהצגת [illegible] ספרותיים אשר מציגים לוחמים פלשתינים [illegible] אם כך ייעשה — תוצג לפני [illegible] הישראלי תמונתו של השכן הקרוב [illegible] שלנו. בלי הכרה הדדית של התרבות [illegible] יהיה להמשיך ולדבר לאורך זמן על [illegible] לדמוקראטיה.

עד כאן רעיונותיו המרכזיים של [illegible] כאשר אני מפשפש בזכרוני אני [illegible] להיזכר במספר זעום של סיפורים [illegible] שתורגמו לעברית. לאחרונה ראה [illegible] בהוצאת ון־ליר קובץ סיפורים [illegible] זמננו, הנקרא „מקום על פני האדמה". [illegible] נערך בידי יוסף גבעוני ושרה סורני [illegible] בו סיפוריהם של סופרים מצרים [illegible] גם פלשתינים, סורי, סודאני ולבנוני. [illegible] לי גם שני הכרכים של „בית [illegible] נג'יב מחפוז, בתרגומו של סמי מיכאל, [illegible] ראה אור בספריית הפועלים ועתה [illegible] לכרך השלישי של הטרילוגיה. אף [illegible] ישנה „אחרית דבר" מאת ששון סומך, [illegible] שלמורה אין זה מספיק. מן הדין [illegible] לתוכניות לימודים יתחיל להכין „מדריך [illegible] למורים לספרות, הכוללים מבואות [illegible] וניתוחים ספרותיים של היצירות [illegible] ללמדן. אף כי אני מסכים לקביעה [illegible] כי המבחר הקיים הינו דל, הרי [illegible] כמה מיצירותיו החשובות של גדול [illegible] הערביים בדורנו — נג'יב מחפוז, [illegible] דיראקטי למורה על סופר זה היא [illegible] הראשונה האפשרית. אחריו יש להכין [illegible] עבודה דידאקטיים למורים [illegible] בסופרים אחרים. העבודה [illegible] נבון, והמנכ"ל אליעזר שמאלי [illegible] בתרבות הערבית מעודדת למדי. [illegible] התרגום לשפת המעשה.

מצויים כיום בארץ כמה אנשים [illegible] להתמודד בהצלחה עם המשימה — [illegible] ספרות ערבית טובה ולהכין לה [illegible] מתאימים ולערוך השתלמויות למורים. [illegible] היא לפרופ' ששון סומך ולפרופ' שמואל [illegible] לסופרים מחמוד עבאסי, אנטון שמאס [illegible] מיכאל. שיתוף פעולה בין מכון ון־ליר, [illegible] אאוטלוק, האוניברסיטאות, והאגף [illegible] לימודים במשרד החינוך עשוי להוציא [illegible] הנושא למרחב.

בלי תל"י

[illegible]

פסל־כסל, גולם עץ

לוין קפניס — עושר גנוז

אבי סיפר לי את סיפורי לוין קפניס, אני סיפרתי לילדי ועתה גם לנכדותי. לוין קפניס איננו מתיישן. הטיבה לעשות הוצאת „מסדה" כאשר הוציאה עתה לאור, בספריית „קשב", ארבעה סיפורים של קפניס, כל אחד בספרון נפרד, בצירוף קלטת הכוללת את כל הארבעה.

ארבעת הסיפורים הם: החליל, מעשה באפרוח, מעשה בכדור ועזה פזיזה. מטרתה של ספריית קשב היא להעניק לפעוטים גילאי 4־8 חוויה משולבת בצליל (קלטת) צבע (ציור) ומילים (הסיפור) הקלטת איננה טובה, ואפשר בלעדיה. אבל הסיפורים והציורים — תאווה לעיניים וחגיגה לאוזניים. האפרוח שהלך לחפש אם אחרת והדיוק הפעוט הכועס על אמא. הסוף הוא טוב, כמו שצריך להיות בסיפורי ילדים. האפרוח חוזר לאימו אחרי שפרק את כעסו ונוכח לדעת שאמא יש רק אחת.

גם סיפורה של עזה פזיזה הוא לכאורה סיפור על בעלי־חיים, אך לאמיתו של דבר זהו סיפור על ילדה שובבה, בבלתי־מודע שלו ואולי גם במודע אין הילד מבחין בין חיות לבני־אדם. לכל אחד מהם יש נשמה ויכולת דיבור, בשפתו, כמובן. קפניס אינו מכביר בתיאורים. כל סיפור בנוי על עלילה מרתקה, המתקדמת משלב אל שלב במחזוריות מסויימת. את המחזוריות מבטא פזמון או כמה משפטים חוזרים, לרוב בחרוזים. אני יודע, שיימצאו הורים אשר יטענו: לוין קפניס משתמש במלים מן התפטרה, כמו „פסל כסל גולם עץ", וכדומה. מה זה חשוב. חשובה

העלילה הנפלאה וחשוב הדיוק הלשוני והעושר הגנוז בסיפורי קפניס. הילד, לומר לדעת שמקל נועצים באדמה, בתוך השרוול תוחבים מקל ארוך. ציפורים פורשות כנפיים, מנתרות, מתרוממות, ומסתובבות.

העורכים סבורים כי הספרים מתאימים לגילאי 4־6 שאינם יודעים לקרוא, ולגילאי 6־8 הקוראים כבר בעצמם. אני סבור שאפשר בהחלט להתחיל לספר סיפורים אלה כבר מגיל שנתיים וחצי. עם רגש על העלילה והציורים ודילוג על פני הדקויות הלשוניות. ספריו אלה של קפניס יכולים להימצא בשימושם של הילדים במשך חמש שנים ויותר. טוב תעשה הוצאת מסדה, אם תמשיך להוציא סדרות סיפורים של לוין קפניס הנצחי.

עריכת צביה בן־שלום

שימור המזון בעזרת קרינה מייננת

אחת הבעיות התזונתיות וגם הכלכליות של העולם היא בעיית אחסון המזון. חלק נכבד מהמזון [illegible] מהשדה, או יורד מפסי היצור [illegible] תוך כדי איחסונו. במזון נוג[illegible] בעלי חיים, חרקים, חיידקים, [illegible] וטפילים. האמצעים הכימיים המשמשים לחיטוי פירות, ירקות, [illegible] ומוצרים יבשים אחרים, הם

לא פעם רעילים ומסרטנים. כתוצאה מכך מגבילים השילטונות את השימוש בחלק מהם.

רגישים התאים לקרינה בהרבה יותר מאשר במצב של מנוחה או תרדמה.

השפעת הקרינה על צורות חיים שונות חשובה בהקשר לנושא ההשפעה על המזון. היא עשויה להיות שימושית בשלבים שונים

תפוחי־אדמה ובצל; מימין — לא מוקרנים; משמאל — מוקרנים

[illegible] בשנות החמישים החלו לחקור עד כמה ניתן להיעזר בקרינה מייננת לשימור מוצרי [illegible] רעיוני האטומים של האיזוטופים הבלתי [illegible] שלושה סוגים: אנרגיה בצורת קרינה [illegible] מחלקיקים ו/או גלים אלקטרו־[illegible] כשקרינה זו פוגעת בחומר, היא [illegible] ליצירת יונים־אטומים או מולקולות [illegible] או קלטו אלקטרונים, ועל כן הם [illegible] מטען חשמלי. מכאן כינויה „קרינה [illegible]" קרינה הגורמת ליצירת יונים.

[illegible] בין סוגי הקרינה בסמוך לאורך [illegible] הקרינה המייננת יכולה להיות אלפא [illegible] וגמא. להקרנת מזון משתמשים בקרני [illegible] בקרינת גמא או בקרינת רנטגן.

[illegible] ההשערה מהוללת הקרינה שינוי [illegible] המטאבולית של אורגניזמים או [illegible] מיקרואורגניזמים. היבט חשוב של תגובת [illegible] הוא יכולתו להתאושש מהנזקים [illegible] הקרינה. התגובות תלויות בגודל [illegible] של היצור שהוקרן, כך [illegible] כי הגנים, היצור הקטן והפשוט [illegible] הוא העמיד ביותר מפני קרינה. בני [illegible] הם נקצה השני מבחינת גודלם [illegible] ורגישותם הגבוהה לקרינה. יותר [illegible] החיים נמצאות בין שני הקצוות.

[illegible] הוא היחידה הבסיסית של יצורים [illegible] על אודות השפעת הקרינה [illegible] שינויים בצורתו, וכן בהרכבו, [illegible] הפעילות המטאבולית ויכולת [illegible] מוטציות. ירידה ביכולת [illegible] מוות. במצב מטאבולי פעיל

עם צימצום בכימיקלים לשימור המזון עולה חשיבותה של ההקרנה הנותנת שיפור העמידות, הארכת חיי המדף, איחסונו ללא קירור. אותה תוצאה אפשר להשיג על־ידי עיקור בחום, פיסטור. אולם החום משפיע על תכונות מוצרי המזון ועשוי לחולל שינויים בטעם, בצבע ועוד.

בהתחשב ביתרונות של שיפור על־ידי קרינה נקבעו עוד ב־1964 על־ידי ועדה בינלאומית עקרונות לתהליכי הקרנה, ואף הוכנה רשימת מטרות שאפשר להשיג על־ידי ההקרנה, בין השאר מניעת נביטה, לבלוב, צימצום כמות הפטריות, הדברת חרקים, מניעת סלמונלה.

ההקרנה מבוצעת בתנאים המבטיחים השגת המטרה וגם אי־פגיעה במזון ובצרכן אשר יקנה וישתמש במצרך. שיטת הקרינה, כאמור, כפופה לסוג המזון, התנאי הוא שאין להפוך את החומר המוקרן לרדיואקטיבי. מיתקנים מיוחדים המותאמים למטרה מבצעים את ההקרנה בצמוד לתנאים שקבעו שילטונות הבריאות.

בהשגחת גופים בינלאומיים הותוו כיווני הקרנה, כספים רבים הושקעו מקרנות האו"ם, המחקרים שנעשו הוכיחו, כי אין השפעה שלילית על הצרכן. לפיכך המליצה ועדת מומחים של ארגון הבריאות, וארגון המזון, להתיר הקרנת מזון עד לדרגה מוגדרת מראש 1,000 קילוראד. במקביל קבעה אותה ועדה שמספר מסויים של חומרים כימיים לשימור חייבים לצאת מהשימוש. בהסתמך על כל ההחלטות הללו החלו מדינות שונות לפתח

שבין אסיף היבול לבין צריכתו. זיהום המזון במיקרואורגניזמים עלול לגרום לכך שהמיצרך יתקלקל ואף יהווה סיכון בריאותי לאדם, וכן יכול גם לשנות את טעמו של מצרך, מראהו, ריחו וצבעו. סוג הקרינה וחוזקה שונים בצמוד לסוג הזיהום בוירוסים, חיידקים, שמרים, עובש, חרקים ועוד.

אמצעים טכניים לשם מעבר משיטות ישנות של שימור מזון לשיטות חדשות. מובן שהמעבר כרוך בהוצאות ובבקרה ממשלתית צמודה.

יוסף שמי
(הרשימה הוכנה על סמך חוברת של הוועדה לאנרגיה אטומית)

טיול קבוצתי לפי התעניינותך

[illegible] של חברה המתיירת למשוך תיירים יכולה לאמץ: [illegible] השווייצרית „סוויסאיר" יזמה ופיתחה פרוייקט מיוחד במינו לקבוצות תיירים [illegible] שיש להם עניין מיוחד באחד־מכ־150 נושאים שוויצרים, ביניהם חקלאות, [illegible], עתיקות, צבא, מחול ובאלט, בנקאות, רכיבה על אופניים, בישול, שחמט, [illegible], היסטוריה, גולף, ג'אז ומוסיקה בכלל, רפואה, דפוס, ציור ועוד.

[illegible] בזמן הכנת הפרוייקט אלפי פריטי־מידע במחשב החברה, במטרה שיעמוד [illegible] ממדרגה ראשונה, כך שתוכל להיענות לכל פניה — ותהיה זו המיוחדת [illegible] — של קבוצת תיירים מכל מקום בעולם, המבקשת לבלות בשוויצריה חופשה [illegible] המוקדשת לנושא אחד.

[illegible] האחרונים כבר ניצלו מספר קבוצות מטיילים את הפרוייקט המיוחד הזה. בין [illegible] תזמורת כלי־נשיפה אוסטרלית, שביקרה בשוויצריה ו„סוויסאיר" אירגנה [illegible] קבוצה של מטיסי דאונים מברזיל, שביקשה להטיס את הדאונים מעל [illegible], שביקשה לערוך סיור מקצועי ליצרני שעונים ותכשיטנים בתעשיית השעונים; [illegible] סיור המוקדש לפולקלור, קבוצת מהנדסים אורחים ממילווקי [illegible] לערוך סיור מקצועי מוקדש לתצבית דרכים באזורים הרריים.

[illegible] ישראל מקווים, כי גם קבוצות תיירים מישראל, המתכוננות בתקופה זו את [illegible] והקיץ, ינצלו אפשרות מיוחדת זו.

אצלנו הבגדים אינם זולים

[illegible] לנו הוכחה נוספת לכך, [illegible] הבגדים בישראל אינם זולים כלל, [illegible] הבנק השווייצרי הגדול „יוניון [illegible]" אישר זאת. הסקר, שכלל 49 [illegible] שאירופה נחשבת לזולה [illegible] לעומת ארה"ב, אשר [illegible] מחירי הבגדים לנשים [illegible] ובמקום ה־18 לגברים. [illegible] ביותר שנסקר הוא מאנילה

בירת הפיליפינים, שבה ניתן לרכוש מלתחת קיץ ב־20 דולר. הממוצע העולמי למחירי מלתחה כזו הוא כ־70 דולר. בריו־דה־ז'נרו המחיר הוא 100 דולר ובאבו דאבי לא פחות מ־430 דולר. גם לאגוס בירת ניגריה נחשבת ליקרה וגם ניו־יורק כלל אינה זולה. ידיעה זו מובאת בגליון האחרון של „ילקוט", בטאון תעשיית הטכסטיל בישראל.

מרים גורן

יבוטל יום השוטים!

כצפוי, אישרה הכנסת ברוב מוחץ של קולות הקואליציה והאופוזיציה הימנית, את חוק „איסור יום השוטים" שהוצע על ידי הלובי הדתי. האופוזיציה משמאל התנגדה, וח"כ אלוני הגדירה את הצעת החוק כחולייה נוספת בשרשרת חוקי הכפייה הדתית, המפירים את הסטטוס קוו: המשך לחוק החזיר, חוק איסור חמץ, חוק „מיהו יהודי"...

חוק „איסור יום השוטים" — לאחר שיאושר סופית — יבטל את הנוהג שהשתרש בקרב הציבור, (והמנוצל על ידי אמצעי התקשורת), לשקר, לרמות ו„למתוח" איש את רעהו באחד באפריל, הידוע כ„יום השוטים". הנוהג — מקורו בתרבות עמי אירופה וראשיתו ברומי העתיקה (prima aprilis), שאיתה יש לנו, כידוע, חשבון ארוך ועתיק.

„לא יתכן" — טען ח"כ אבנר שאקי, אשר הגיש את הצעת החוק. „שילדי ישראל יחקו בצורה עיוורת מינהגי הגויים, מבלי להעלות על הדעת, שגם חיילי הלגיון העשירי, הלועגים לקדושי מצדה, השתעשעו כך, לא כל שכן הקלגסים של טיטוס, ומה שמו, הצרים על ירושלים..."

חברי המערך הצביעו בעד החוק בלחץ המשמעת הקואליציונית. אך אחרים מהם הודו ששוכנעו בצידקתו, בעיקר על ידי ח"כ אברהם שפירא, שלדבריו: „ישראל, מקברניטיה ועד פשוטי העם, משקרים ומרמים זה את זה כל ימות השנה. למה להם יום השוטים?" (צב"ש)

לקיץ מקווים שיקנו

כיוון שהכל מוקפא והבריות יודעות שעד סוף החורף (שלא היה) לא יעלו מחירים, לא הזדרזו הישראלים לרכוש בגדים חמים, נעלי חורף, תנורים ושמיכות. החנויות מלאות כל טוב — האורח לא קונה. זוכרים כמה נבהלנו, בתחילת החורף, מהמחירים המנופחים והנה, יום יום ראינו איך הם יורדים, והיום ניתן להשיג פריטים רבים בהנחה של 50 אחוז, וכולם — של החורף הזה!

למרות הכל לא איבדו היצרנים את התקווה שאכן איש לא יוותר על המלתחה לאביב ולקיץ.

ישנן חברות המציגות את יצירותיהן בפאר גדול, ולא תמיד מוצדק. לפעמים כדאי לחכות שנה שנתיים כדי להיווכח, אם אכן יש כיסוי לפירסומת האדירה של „החרשים".

כרמלה זילברמן, הידועה מימי „קלאב A", שגם נפתח בהילולה גדולה וגם נשרף בסקאנדלים גדולים, אינה רוצה לרדת מן הכותרות. היא מנסה להביא לישראל את פאר האופנה האיטלקית. היא הצליחה לקבל את הזכויות לייצר ולייצא את דגמי „הסווינגרס", גם לחוץ־לארץ. כרמלה זילברמן מודה שאינה מעצבת אופנה, אך כיוון שקיבלה את הזכויות

משהו מאד מאד גדול. סריגי אמיר

היא „תתאים את הדגמים למנטאליות הישראלית". בקומוניקט נאמר, לעומת זאת, שישראל מקבלת קולקציות מאיטליה ולצידן

גזרות מוכנות, המלוות בהוראות ביצוע מדוייקות. אם כך, נקווה שכרמלה תייצר את פריטי הסווינגרס בלי פירושים אישיים שלה. גזלייטה גרבוצי מעצבת בית סווינגר, עושה רושם טוב. יפים הם בגדי הילדים. בלי יומרנות, בדי דגר ופופלין, כותנה. קל לכביסה, עליז מראה ונראה נוח וגם אופנתי. חולצות מחוך נראה הרבה השנה, ואני מקווה שבנות בעלות משקל יותר לא תרכושנה לעצמן דווקא דגם זה. הכחול האינדיאני משתלב כהן עם צבעי פאסטל וצבעים נועזים. חצאיות צרות מאוד בעלות שסע וחצאיות מאוד רחבות המתחילות מתחת למותניים. דגם מצויין לטליה צרה ומותניים מתרחבים. חבל שאין מידות גדולות מ־44. המחירים סבירים: מכנסיים — 50־55 ש"ח; שמלות — 110 ש"ח.

מותן צר, חצאית רחבה, כחול אינדיאני (סווינגר)

יאיר שמש, מעצב האוסף בשם סאבי ליין, אינו ממהר. הוא יודע כנראה את סכנת העיצובים האופנתיים, הדומים לפרפרי הלילה: משלהבים ביופיים לרגע ונעלמים מן האופק כלא היו. אמש הלך על מלתחה בסיסית, הרבה מכנסי כותנה, גם לבנות וגם לבנים. גיזרה נוחה, לא מסנוורת עיניים. הצבע נעים, וקשת הכחול האינדיאני ועד לתכלת „סטון־ווש" מאפשרת להוסיף להם כל חולצה.

אריגים קלי כביסה, נעים ללבוש בקיץ החם. כמו בכל חנות רואים גם אצל סאבי ליין משבצות, קוביות, עיגולים, דוגמאות עדינות ואפילו ללא דגם. חלק ונקי. יאיר שמש מנסה למשוך תשומת לב בדגמים סקסיים, כמו מכנסי ריינים לנשים. כה צרים שעקיצת דבורה תבלוט דרכם. גם חצאיות המיני נראות כאילו נגמר למעצב האריג. המחירים לא כל כך הדוקים: חולצות... 32־36 ש"ח. מכנסיים: 34־38 ש"ח.

יש דברים מוזרים. שקשה להבין. למשל: חברה אמריקנית בשם ליז קלייבורן מייצרת בישראל פריטי אופנה, יפים מאוד, אך אינה מוכרת אותם כאן. זה טוב, כמובן, לכלכלה כי הסכום הכולל של היצוא הישראלי בתחום האופנה עלה ב־12 מיליון דולר לשנה. מי

חולצת טריקו רחבה בהדפס צבעוני קונטרסטי (סאבי ליין)

שרוכשת מלתחה בארה"ב תמצא שם פריטי לבוש יפים, המתאימים לאשה העובדת (כלומר אשת הקאריירה) מתוצרת ישראל.

סריגי אמיר — מפעל משפחתי, משלב שני דורות המתמחים באופנה סרוגה. מעצבת הבית, נגה שלזינגר, בוגרת מכללת שנקר ובוגרת הטכניון במגמה לגראפיקה, מכינה את דגמיה בעזרת מערכת ריטום ממוחשבת, המבטיחה ביצוע גראפי מדוייק והוראות סריגה מדוייקות. החומר המעובד לפריטים הם: צמר, ויסקוזה, חוטי לורקס וכותנה.

חיה יוסף

מלתחה לאשה עובדת. לאמריקניות בלבד (ליז קלאייבורן)

פסק דין
מאת א. אבישר

הצדק בורר לו קרבנות

גדעון בן־ישראל מן הוועד הפועל של ההסתדרות וגבריאל בן־ישראל נמנים עם ציבור המכונה „הכושים העבריים". הם הגיעו לישראל מארצות־הברית ונמצאים בארץ לבלי שתהיה בידם אשרה או רשיון להימצא בישראל דרך קבע או דרך ארעי. הם מצויים בישראל מאז 1978, ועמם משפחות מרובות נשים, הסמוכות אל שולחנם והמתגוררות עמם.

בקיץ 1984 היו השניים מעורבים בקטטה, שבה נחבל אחד מעובדי מפעל כיתן בדימונה. הפגיעה בו היתה קשה וחמורה, והוא נזקק לאישפוז. השנים הועמדו לדין בפני בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, והואשמו בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

משהוגש כתב האישום נגד גדעון וגבריאל, ביקשה המדינה לצוות על מעצרם עד לגמר ההליכים נגדם. אחרי התדיינות בערכאות נמוכות יותר, קיבל שופט בית־המשפט העליון, דב לוין, את הערר של השניים וציווה על שחרורם כנגד המצאת ערובה כספית, אך הוסיף וקבע לאמור: „השחרור ייעשה רק לאחר המצאת הערבויות הללו, אלא אם יתברר שכנגד העוררים קיים צו מעצר אשר ניתן על־פי סמכות כדין".

מתברר, ששר־הפנים עשה שימוש בסמכות המוקנית לו בסעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב 1952, וציווה לגרש את גדעון וגבריאל בשל הימצאותם בישראל ללא רשיון ישיבה. כפועל יוצא מצו זה הורתה סמכות מוסמכת במשטרת־ישראל, על מעצרם של השניים עד לגירושם מהארץ.

גדעון וגבריאל פנו, באמצעות פרקליטם, לשר־הפנים וביקשו לבטל את צו הגירוש, שהוצא נגדם. התשובה השתהתה, אולם בסופו של דבר, לאחר בחינת העניין מחדש, החליט שר־הפנים לדחות את בקשתם ולקיים מחדש את צו הגירוש. בינתיים נתקיים משפטם באשמת גרימת החבלה החמורה, והם זוכו מכל וכל. הם מוחזקים במעצר גם לאחר זיכויים בדין, שכן היום הינם עצורים לא בשל ההליך הפלילי שננקט נגדם אלא בשל צו הגירוש שהוצא נגדם.

עתה הם עותרים לבית־המשפט הגבוה לצדק בקבילה על־כך ששר־הפנים מסרב לבטל את צו הגירוש. בסמכות שר־הפנים, על־פי סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, לצוות על גירושו של אדם שאינו אזרח ישראל או שאינו עולה לפי חוק השבות, תש"י 1950, אם אותו אדם נמצא בישראל ללא רשיון ישיבה. עובדתית זה המצב באשר לגדעון ולגבריאל. ואותו חוק קובע, בסעיף 13 (ב) שבו כי: „מי שניתן עליו צו גירוש, חייב לצאת מישראל ולא לשוב אליה כל עוד לא בוטל צו הגירוש".

סמכותו זו של שר־הפנים, סמכות שברשות היא, ורחבה היא עד למאוד. כבר נפסק בעבר כי לשר־הפנים שיקול־דעת מוחלט כנדון, שהרי אין הוא חייב אפילו לנמק את החלטתו, כנדרש, בדרך כלל, על־פי החוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט 1958.

חרף סמכות רחבה זו, עדיין מסורה לבית־המשפט הגבוה לצדק האפשרות לבקר החלטות כאלה של שר־הפנים. בית־המשפט הגבוה לצדק לא יתערב בהחלטותיו של שר־הפנים בנושא זה, אלא אם־כן יוכח כי פעל מתוך שחיתות, מתוך מירמה, מחוסר תום־לב, וכיוצא באלה דברים העשויים לפסול פעולה שלטונית.

פרקליטם של גדעון וגבריאל טוען, כי אכן נגועה החלטת שר־הפנים בחוסר תום־לב, שהרי עובדה היא כי מצויים בישראל רבים מבני אותה עדה, שאינם מצויידים ברשיון ישיבה בישראל, ובכל־זאת אין מגרשים אותם מפה. יוצא איפוא, שהעילה האמיתית לגירושם היא האישום הפלילי שיוחס להם. אולם, משזוכו בדין, עילה זו נמוגה ועמה נמוג הטעם לצו הגירוש. השניים יושבים בישראל תקופה כה ארוכה, עד כי אין זה צודק, שלאחר ההשלמה עם היותם בישראל במשך תקופה כה ארוכה, בה בנו את ביתם בארץ, יגורשו לפתע, ויופלו לרעה ביחס לבני עדתם האחרים, שנגדם אין נוקטים הליכי גירוש.

בית־המשפט הגבוה לצדק אינו מקבל טיעון זה. השניים אמנם זוכו בדין, אולם עוד בטרם נשמע משפטם יצא צו הגירוש נגדם, וצו זה התחייב, לאחר שנתבקשו להוכיח את חוקיות ישיבתם בישראל ולא יכלו לעשות כן.

אמנם יש יסוד לטענה, כי מצויים בישראל גם אחרים מבני העדה שסטטוס ישיבתם בישראל זהה לזה של השניים, ואין הם מגורשים. אך אין לראות בכך אפלייה המצדיקה התעלמות מן החוק ככל שהמדובר בשניים.

עתירתם של גדעון וגבריאל נדחתה, וגירושם אושר סופית.

קריאה ראשונה
מאת יצחק שור

לחדור לסוד הניגון

נחמיה וינבר — אנתולוגיה של מוסיקה חסידית. ערך וכתב מבואות והסברים — ד"ר אליהו שלייפר. ירושלים, תשמ"ו. הוצאת המרכז לחקר המוסיקה היהודית. האוניברסיטה העברית ירושלים. 445 עמודים.

המרכז לחקר המוסיקה היהודית של האוניברסיטה העברית הוציא לאור עתה אנתולוגיה של מוסיקה חסידית ובה 104 ניגונים, שחלקם רואים אור לראשונה. עורך האנתולוגיה הזאת הוא ד"ר אליהו שלייפר, והמבחר מבוסס על עזבונות של נחמיה וינבר.

וינבר חי בין השנים 1895־1973 והיה בין יחידי הסגולה שבמוסיקאים החסידיים, שמבחינת השכלתם המוסיקלית וצורת הביצוע שלהם היו מוסיקאים מערביים. וינבר הוכיח זאת במקהלת הגברים „ניגון" שהקים בברלין בין השנים 1932־1938, ולאחר מכן בניו־יורק. בעידודם של זלמן שזר, אברהם הרצפלד ומשה שרת עלה וינבר לירושלים. כאן ניצח על מקהלת „קול ציון לגולה".

„ברישומים המוסיקליים של וינבר, כפי שהם באים לביטוי בספר שלפנינו, נעשה נסיון לתת תמונה חיה של ניגון, כפי שהיה עובר במסורת בעל־פה", כותב ד"ר שלייפר בהקדמה. ואכן וינבר היה קפדן גדול. את התווים הוא רשם בכתב תווים וקאלי, כלומר השתמש בתווים נפרדים להברות נפרדות. את התווים הוא חיבר בקורות, רק כאשר קבוצה של שמיניות או של ערכים קטנים יותר מושכת על הברה אחת. קפדנות זאת באה לידי ביטוי גם בשימוש המרובה בסימון תווים בעלי משך קצר כמו חלקי שש־עשרה או חלקי שלושים־ושתיים. במיוחד בקטעים רציטטיביים כל סלסול וכל קישוט נרשמו בידי וינבר, חניך האקדמיה הברלינאית. בשביל מוסיקאים ילידי הארץ, שלא ספגו את השירה החסידית בבית אבא, סימונים אלה הם חיוניים כדי לחדור לסוד הניגון.

ואכן, מי שחודר לסוד הניגונים החסידיים, המופיעים באנתולוגיה זאת, נכנס להלך נפש לירי, הכרוך בשיכחה עצמית. המתכונת הרתמית־מלודית בכל אחד מן הניגונים, נראית, ובעיקר נשמעת, כשיר שאין לו התחלה ואין לו סוף. משנכנס השר לעומק הניגון הוא חושף את האתוס ואת הרוח החסידית, והללו גורמים לו להתרומם מעל לגשמיות.

האנתולוגיה מורכבת מארבעה חלקים: שירי קודש, זמירות וניגונים, חזנות חסידית, ויצירות למקהלה על מוטיבים חסידיים. בפרק אחרון זה השקיע נחמיה וינבר את כל נסיונו כמנצח מקהלות, השולט במכמני החזנות האמנותית. ברישומיו הקפיד תמיד וינבר לרשום טקסט מתחת לתווים, אפילו טקסט זה מורכב מהברות חסרות משמעות כמו „יה־בח־בם" או „אוי־אוי־אוי". הוא האמין, סבור העורך, שלכל מוטיב מוסיקלי יש הברה או הברות מתאימות לו, וכי יש לשיר את הניגון אך ורק עם הברות אלה. לכל אחד מן הניגונים מצורף מבוא הסטורי ומוסיקולוגי, הטקסט מודפס בעברית ובאנגלית ולעתים גם באידיש.

את טיוטת ספרו זה כינה וינבר בשם „אנתולוגיה למוסיקה יהודית — חלק ב'". חלק א' הופיע בניו־יורק ב־1956, ואין הוא מצוי בשוק הספרים הישראלי. כדאי היה שפרופ' ישראל אדלר, העומד בראש המרכז לחקר המוסיקה היהודית, ימשיך במצווה שבה התחיל, ויוציא לאור מחדש את החלק הראשון של האנתולוגיה.

שבע שנים הקדיש ד"ר אליהו שלייפר לעבודת מחקר שיטתית על עזבונו המוסיקלי של נחמיה וינבר, והוציא מתחת ידיו עבודה נדירה באיכותה. פרסום ספר כזה מהווה חגיגה לחובבי המוסיקה החסידית בישראל ובתפוצות.

בעריכת צבי טימור

מאזני '85

עלייה ברווח הנקי, ירידה ברווח התפעולי בבל"ל

בנק לאומי סיים את שנת 1985 ברווח נקי מותאם לאינפלציה של 55.3 מיליון דולר (83 מיליון שקל) לעומת 46.7 מיליון דולר (70.1 מיליון שקל) בשנת 1984, עלייה של 18.4 אחוז.

לעומת זאת, הרווח מפעולות רגילות ירד ב־5 אחוזים והסתכם ב־124.4 מיליון דולר (186.6 מיליון שקל), לעומת 131 מיליון דולר (196.5 מיליון שקל) בשנת 1984. למעשה הושג השיפור ברווח הנקי עקב ירידה ניכרת מהפרשות למיסים: בשנת 1985 הפריש הבנק למיסים רק 75 מיליון שקל, המהווים 40.2 אחוז מתוך הרווח מפעולות רגילות, לעומת 114.5 מיליון שקל, המהווים 58.3 אחוז מתוך הרווח התפעולי בשנת 1984.

המאזן המאוחד מצביע גם הוא על ירידה, של 11.5 אחוז, והסתכם ב־22.2 מיליארד דולר (33.3 מיליארד שקל) בסוף 1985, לעומת 25.1 מיליארד דולר (37.6 מיליארד שקל) בשנת 1984. נתוני התשואה להון העצמי מצביעים על עלייה — 7.8 אחוזים בשנת 1985, לעומת 7.1 אחוזים בשנת 1984. היחס בין ההון העצמי למאזן — 3.3 אחוזים בשנת 1985, לעומת 2.8 אחוזים ב־1984.

גם פקדונות הציבור ירדו, ב־10.5 אחוזים, והסתכמו ב־14.7 מיליארד דולר לעומת 16.4 מיליארד דולר בשנה הקודמת. ההלוואות לציבור ירדו ב־12 אחוז וההלוואות לממשלה ירדו ב־3.7 אחוזים.

ארנסט יפת, יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, מסר כי הירידה בסעיפי המאזן מבטאת בעיקר את ההפרש בין עליית מדד המחירים לצרכן (185%) ולבין שיעור הפיחות (135 אחוז). מאחר ש־60 אחוז ממרכיבי המאזן מבוטאים במט"ח, רק הם גרמו לירידה של 21 אחוז, אמר.

יפת ציין, כי הבנק הגדיל בהרבה את ההפרשה לחובות מסופקים, שהסתכמו אשתקד ב־117.1 מיליון דולר, לעומת 39.9 מיליון דולר בשנת 1984. עלייה זו לדבריו, משקפת את המצב הכלכלי הקשה בו נתון המשק הישראלי.

בנק לאומי המשיך בשנה האחרונה בתהליכי מיזוג סניפים וצמצום כוח האדם. בשנה האחרונה נסגרו בבנק 11 סניפים ומאז אוקטובר 1983 נסגרו 41 סניפים ו־12 דלפקים. כוח האדם בבנק מנה בסוף 1985 10,279 עובדים, ירידה של 21 אחוז (3,205 עובדים) לעומת ספטמבר 1983, וירידה של 5.2 אחוזים (747 עובדים) לעומת דצמבר 1984. רוב הצמצום בשנה האחרונה היה של עובדים קבועים. מספר עובדי הבנק בסוף 1985, בארץ ובחו"ל, היה 14,154 איש, מהם 2,300 עובדים בחו"ל. בארץ הגיע מספר העובדים ל־10,279 איש.

הבינלאומי נמכר בזול הזול

ארנסט יפת, יו"ר הדירקטוריון של בל"ל ומנכ"ל ראשי סבור, שעל ראשי הבנק להיות מרוצים מהתוצאות העסקיות, לאור התהפוכות האדירות בארץ ובעולם [illegible] חזקות בשערי המטבע והריבית. וגם ענפים מרכזיים, כמו החקלאות, התחבורה ותעשיות עתירות־ידע, נוספים בעולם נפגעו כתוצאה ממחירי הדלק. לדבריו, עברה הכלכלה הישראלית בשנת 1985 תהפוכות [illegible] שיעורי האינפלציה. לאור המצב, הצליח הבנק להפריש סכום של כ־120 מיליון דולר לחובות מסופקים בהשוואה ל־40 מיליון דולר ב־1984. לדברי יפת, סובלת הבנקאות מבעיות העבר ולכן אין בירידה תרופה.

בהתייחסו למכירת הבנק הבינלאומי הראשון אמר, כי הוא נמכר בזול הזול לערכו הריאלי. הוא אינו מבין, מדוע בישראל לא איפשר לבנקים המקומיים לרכוש את הבינלאומי, ומכך המפסידה המדינה בכספים שלא לצורך.

בנושא הצמיחה טען מרדכי [illegible] מנכ"ל הבנק, כי בל"ל יכול לגייס הון זר [illegible] מחו"ל. יפת הדגיש לעומתו, כי אסור [illegible] את הצמיחה באופן מלאכותי, ויש [illegible] במנות קצובות.

חיים מרגלית

חיזוק הין יגרום פשיטות־רגל ביפאן

● הממשלה מכינה תוכניות הצלה

תעשיות היצוא הגדולות של יפאן, המתמודדות מעליית שער הין לעומת הדולר, עשויות להתגבר על המשבר ולצאת ממנו חזקות יותר כמתחרות על חלק גדול יותר בשוקי העולם משהיה להן לפני הייסוף.

המצב היה קשה למדי בספטמבר, כאשר מנהיגיהן הכלכליים של חמש המדינות המתועשות הגדולות החליטו להעלות את שער הין, במטרה לקצץ בעודף הסחר החיובי העצום של היפאנים. אולם המהלומה הקשה ביותר הונחתה על טוקיו בסיבוב השני, כאשר הין נסק לפתע ל־178 לדולר. השער שלו היה יציב בכ־240 לדולר עד חודש נובמבר שעבר.

מסקר שערך היומון הכלכלי „ניהון קאיזאי שימבון" לפני שבועיים עולה, ש־600 החברות התעשייתיות שנסקרו צופות ירידה של 22.6% בהכנסותיהן בשנת הכספים המסתיימת ב־31 במארס. לדברי מומחים לתעשייה, חברות האלקטרוניקה נמנות עם הקורבנות העיקריים.

„לאחר עליית הין ב־34% יהיה על התעשיינים להעלות את מחיריהם ב־60% — רק כדי לא להפסיד". אמרה המומחית לשוק האלקטרוניקה מטעם חברת מריל לינץ' האמריקנית. אולם לדבריה, השפל בביקוש אינו מאפשר העלאת מחירים.

כיום חוששים היפאנים מתחרות מצד דרום־קוריאה ומדינות אסייניות אחרות שזה מקרוב נכנסו לתחום התעשייה המתוחכמת. יפאן כבר אינה מצליחה להתחרות עם דרום־קוריאה על שוק מכשירי הווידיאו בארה"ב.

„אפילו ינסו, לא ירוויחו מזה", אמר ריצ'רד גריה, נציג חברת ההשקעות האמריקנית [illegible]. גם יצרני המכוניות היפאניים עומדים עם הגב אל הקיר. לדברי מומחה אמריקני להשקעות ביפאן, „מסתמן קרב תלת־צדדי על שוק המכוניות האמריקני. היצרנים האמריקניים ינסו לשמור על חלקם בשוק; היפאנים יתחרו עם עצמם, והקוריאנים יעשו מאמצים לחדור עמוק יותר".

הגדולים ירוויחו

הכל תמימי־דעים שהיצואנים החלשים יותר ישפטו את הרגל. החברות הגדולות יפעילו לחץ על ספקי המרכיבים ועל קבלני המשנה, במטרה להוזיל את מוצריהם. מומחים צופים גל פשיטות־רגל של חברות תעשייתיות זעירות, והממשלה כבר הכינה תוכנית הצלה למענן.

אולם, באורח פארדוקסאלי, תוכניות כאלה יכולות לסייע לחברות הגדולות להישרד — ואף לצאת מן השפל ברווחים שמנים. אקיו קוהנו, הכלכלן הראשי של חברת ההשקעות דאיווא, אומר כי „העלייה החדה בשער הין היא בשורה טובה לחברות החזקות". הוא סבור, שבעקבות ייעול, העברת עבודות פשוטות לתעשיות פרימיטיביות יותר במדינות שכנות והמצאת מוצרים חדשים וטובים יותר, יוכלו התעשיינים היפאניים להעלות את מחירי מוצריהם ולהרוויח יפה.

בתוך כך הבורסה היפאנית גואה, ומשקיעים זרים רבים קונים ניירות־ערך יפאניים, לאחר שכמעט לא לקחו חלק במסחר במשך כמעט שנה. נציגי משקיעים זרים אומרים שהרגליהם השתנו בזמן האחרון. „כיום אנחנו רואים ביפאן שוק עצום, השני בגודלו בעולם, ועלינו לעסוק במה שיש בו", אומר אחד מהם. לדבריו, המשקיעים הזרים של היום כבר אינם עוסקים רק בתעשיות המתוחכמות של יפאן, אלא גם בשוק הפנימי העצום שלה. „המשקיעים משוכנעים שהשוק יוסיף לגאות, והם רוצים להשתתף בו", אמר פיטר טאסקר, נציג מכון המחקר קליינוורט בנסון.

אחת הסיבות לפופולריות המחודשת של המניות היפאניות היא שבשנים האחרונות קטן מספרן בתיקי ההשקעות של מנהלי תיקים בינלאומיים, לעומת מניות אמריקניות ואירופיות. כיום, לנוכח הגאות בבורסה של טוקיו, החליטו משקיעים להגדיל את משקלן של המניות היפאניות בתיקיהם. עד לאחרונה היה השוק היפאני רדום במקצת. סיבה נוספת היא, שבעוד האינדקס של שוקי אירופה הוכפל מאז יוני 1984, הממוצע של בורסת טוקיו עלה ב־40% בלבד, ומשקיעים סבורים שהגיע זמנה לגאות.

עקב גורמים אלה קנו משקיעים זרים בבורסות של טוקיו, אוסאקה ונאגויה [illegible] שערכן עלה על 823.3 מיליון דולר בחודש פברואר. זו הפעם הראשונה שזרים קנו יותר משמכרו מאז פברואר 1985, מסרו מקורות בבורסת טוקיו. מומחים צופים כי הגאות תימשך, אך הפעם לא ישקיעו הזרים רק בתעשיות „הייטק" ליצוא. לדבריהם, הם קונים כיום מניות ברכבות, בבנקים, בנמלים (אך לא בביטוח חיים), בתעשיית הבנייה, במקרקעין ובתעשיית הבניין. כך הולכים המשקיעים הזרים בעקבות המשקיעים היפאניים, הצופים כי ההשפעה השלילית של האמרת הין לעומת הדולר פירושה צמיחה כלכלית בשוק המקומי.

פרשת דרכים

„כלכלת יפאן כולה הגיעה לפרשת דרכים", אומר הכלכלן דייויד גרסטנבר. לדבריו „בחמש עד 15 השנים הבאות תהיה הכלכלה היפאנית את עתידה בשוק הכספי". אולם מומחים אחרים אומרים שמניות חברות יצוא, שמחירן ירד בשפל האחרון, שוב יהיו מבוקשות על־ידי מנהלי תיקי השקעות בגלל מבט ארוך־טווח יותר. „קרנות גדולות אינן קלות תנועה, ואם ברצונן לקנות מניות מבוקשות, יצטרכו להתחיל עכשיו", אמר גרסטנבר. „השוק עובר במהירות ממגזר צר למשנהו ואסור, במצב כזה, לנתק מגע עם מניות משובחות של תעשיות מתוחכמות", אמר טאסקר.

לינדה סיג, כתבת רויטר בטוקיו

חברות הביטוח מתלוננות על התחרות

חברות הביטוח קובלות על תחרות מצד החברה לביטוח סיכוני סחר־חוץ. החברות טוענות, כי בעקבות פתיחת איזור הסחר החופשי עם ארה"ב החלה החברה לביטוח סיכוני סחר־חוץ, שהינה חברה ממשלתית, להוציא פוליסות אחריות המוצר ליצואנים המשווקים מוצריהם לחו"ל.

חברות הביטוח טוענות, כי החברה לביטוח סיכוני סחר־חוץ אינה אמורה לעסוק בביטוחים מסחריים.

החברות החליטו להעלות את הנושא לדיון עם המפקח על הביטוח, במקביל פתחו בהכנות להקמת „פול" לחלוקת נטל הפיצוי בין מבטחים, בהשתתפות כל חברות הביטוח.

עד כה נמנעו החברות מלעסוק בענף זה של ביטוח, עקב הקריטריונים המחמירים ביותר הנהוגים בארה"ב לגבי איכות המוצר וסכומי הפיצויים הגבוהים והמסוכנים לניזוקים.

בלי הנחות תיגבות

יו"ר איגוד חברות הביטוח, אלפרד [illegible] מבקש מהמפקח על הביטוח באוצר להתנות לכך שיישמר ההסדר הכולל בענף הביטוח האוסר על חברות לתת הנחות [illegible] לקבוצות של מבוטחים בענפי ביטוח [illegible] וביטוח רכב פרטי.

א.ש.

ה„לביא" כפרוייקט לאומי אמריקני

יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית, דוד עברי, שני נימוקים טובים לצורך בהמשך ייצור הלביא. הוא השמיע נימוקים אלה עדיין בתוקף תפקידו כיו"ר הנהלת המפעל, אם כי תוך זמן מה יהיה עליו לשקול את העניינים במגביל משרד הבטחון, האחראי על המערכת כולה.

הנימוק הראשון של דוד עברי הוא, כי אין מדובר בפרוייקט לאומי ישראלי, אלא בפרוייקט לאומי אמריקני. כלומר מלוא המימון, בסכום של 450־500 מיליון דולר לשנה, הוא מכספי הסיוע, כ־250 מיליון דולר מכספים המותרים בהמרה וסכום דומה מחולים, לרכישת חלקים בארה"ב עצמה. בשלב הייצור תסתכם ההוצאה השנתית כ־550 מיליון דולר ועל־פי החלטת שר הבטחון, גם סכום זה ימומן מכספי הסיוע הבטחוני. מאחר שחיל האוויר יזדקק למטוסים, ל„לביא" או לאף־16, הבחירה היא למעשה בין שתי אלטרנטיבות: לרכוש מכספי הסיוע את „הלביא", או לרכוש בכספי הסיוע מטוס צבאי מקביל. אם האלטרנטיבה היא בין השקעת כסף אמריקני כדי לתת תעסוקה למפעלים בארה"ב או למפעלים בישראל, עדיף לתת תעסוקה לעובדים בישראל, אמר עברי.

זאת, בתנאי שאין אלטרנטיבה תעסוקתית לכוח האדם ההנדסי־מדעי העוסק בפיתוח ה„לביא" ויעסוק גם בייצורו. על כך משיב דוד עברי, כי מפעלי האלקטרוניקה וענף המתכת אינם עומדים בתור לקבלת עובדים וגם ביתר ענפי הפיתוח ההצלחות לא מאירות פנים.

ההחלטה היא לממן את הפרוייקט מכספים אמריקניים. כלומר, החל מ־1990 יופנו ליעד זה 550 מיליון דולר, כמחצית הסכום בישראל ומחציתו בארה"ב. האם הכסף הזה מובטח? הכסף אינו מובטח, אך אם הוא לא מובטח, הוא לא יהיה קיים ליעדים האלטרנטיביים. ההבדל הוא שאם לא יהיה כסף יקנו פחות מטוסים מארה"ב או ירחו את הרכישה. ייצור ה„לביא" יהיה יותר קשה — בכל מקרה, יצטרך צה"ל להחזיק כמות מינימאלית של 200־300 מטוסים תוך עשור. הגמישות תהיה קטנה יותר. ב־1990, שנת התחלת הייצור, ייצרו 8 מטוסים ולאחר מכן 24 מטוסים בכל שנה. אפשר יהיה להאט את הייצור. אך הגמישות לא תהיה בין אפס ל־24 אלא יותר קרוב ל־24 מטוסים לשנה מאשר לאפס.

באותו מחיר מוטב לייצר בארץ

הנימוק השני המתקבל על הדעת של דוד עברי היה ללא קשר לנחיצותו של הפרוייקט כשלעצמו. כידוע, יש הבדל מהותי בין החלטה על פרוייקט לבין החלטה על הפסקתו. ההבדל בין החלטה Ex Ante להחלטה Ex Post. לדברי עברי, אם פרוייקט ה„לביא" ייפסק כיום, יש להוסיף למחיר המטוס שיירכש במקומו את מלוא ההוצאות שהושקעו ב„לביא" עד כה, בתוספת עלות הפסקתו. עלות הסגירה של החוזים הקיימים תסתכם כ־155 מיליון דולר. אם מוסיפים סכום זה למחיר האף־16, הוא יהיה בכל מקרה יקר יותר מאשר ה„לביא".

המחיר של מטוס ה„לביא", כפי שהוא נראה כיום, מורכב מעלות הפיתוח בסכום של [illegible] מיליארד דולר. לפי דו"ח [illegible] שבדק את הפרוייקט יעלה המחיר לסכום של 2.6 מיליארד דולר, הכולל גם את שלב ההכנה לתחילת הייצור. בתעשייה האווירית מוכנים לקבל גם את הסכום של 2.6 מיליארד הדולר כסביר וללא ויכוח נוסף. מחיר

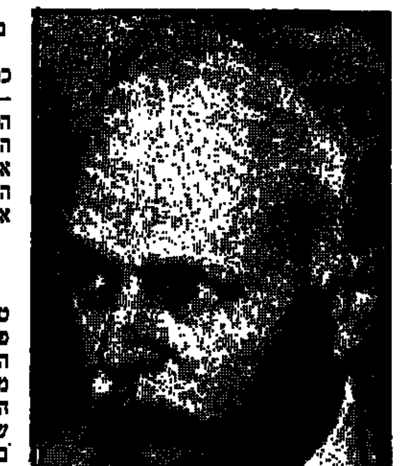

דוד עברי
נא לא להפריע

הייצור של המטוס יעלה בין 13.5־15.5 מיליון דולר, במחירי 1984. לאחר כל המרכיבים שמחירם עלה וירד סבורים בתע"א שהמחיר הסופי לא ישתנה.

אם חיל האוויר ירכוש 200 מטוסים בלבד, יהיה צורך לחלק את הוצאות המו"פ לסדרה של 200 מטוסים בלבד. כלומר להוסיף למחיר הייצור של כל מטוס עוד 11־13 מיליון דולר הוצאות פיתוח. מטוסי האף־16 נמכרים בתוספת ציוד וחלפים שנהוג לחשב כמחצית עלותו של המטוס, כלומר עוד 8 מיליון דולר למטוס. לפיכך יעלה ה„לביא" בתוספת — הציוד כ־35־36 מיליון דולר למטוס, מחיר הדומה למחירו של האף־16. אף אם המחיר גבוה ב־10 אחוזים מהמחיר של המטוס האמריקני, אומר עברי, גם אז כדאי לייצרו בארץ, כי ישנם תועלות עקיפות ופיתוח מוצרים נוספים. התעשייה האווירית כבר מכרה אביזרים שתוכננו ל„לביא" בסכום של 53 מיליון דולר ויצוא כזה אפשרי גם בעתיד, גם אם אי־אפשר יהיה לייצא את ה„לביא" בשלמות.

לפיכך ממליץ דוד עברי, לאחר שהוחלט כבר אי־אילו פעמים להמשיך בייצור ה„לביא" — להפסיק את הוויכוח המחודש על הפרוייקט, המכביד על הייצור ומכביד גם על השגת ההקצבות הדרושות מוועדות הקונגרס. אין כל בטחון בכך שאם יופסק פרוייקט ה„לביא" הכספים שיועדו לו יגיעו גם ליעדים אחרים.

נטייה קטלנית לסגור פרוייקטים

עברי הזהיר גם את הקבוצות האינטרסנטיות, הסבורות כי ייהנו מהפסקת פרוייקט ה„לביא". לדבריו, כל המפעלים הסבורים כי יזכו בנתח מהעוגה הזאת יקבלו מכה קשה, בהם גם מפעלים שבינם לבין ה„לביא" אין שום קשר, מהסיבה הפשוטה שהתעשייה האווירית מוסרת כיום עבודות בקבלנות־משנה ורוכשת מוצרים ממפעלים אחרים בסכום של 299 מיליון דולר. אם ה„לביא" ייפסק, תשאב התע"א בחזרה חלק ניכר מעבודות חוץ אלו ותבצע אותן בעצמה ע"י עובדיה. לדעת עברי, מדובר בתעסוקתם של 5000־6000 עובדים. כלומר, הוא אומר, אין כל יתרונות בסגירת פרוייקט ה„לביא" כיום, להיפך. סגירת הפרוייקט תהווה מכה קשה לחידוש הצמיחה, סבור דוד עברי. בנקודת זמן זו יותר זול להמשיך ב„לביא" מאשר להפסיקו והמטוס לא יהיה יותר יקר מרכישת מטוס אלטרנטיבי, שיתייקר, כי יהיה צורך להעמיס עליו גם את עלות הפסקת ה„לביא".

עברי דחה גם את הטענה כי בעיית התעסוקה של 2000־2500 איש המועסקים כיום במו"פ של ה„לביא" תתעורר בעוד כשנתיים, עם סיום הפיתוח. לדעתו, יש פתרונות ויהיו אלטרנטיבות. התע"א מתכוונת להשתלב בנושא מלחמת הכוכבים. היא תעסוק בפיתוח נוסף של ה„לביא" ושל מול"טים. קיימת גם האפשרות לייצר דגם פחות מורכב של ה„לביא", למכירות בחו"ל. הנטייה לסגור פרוייקטים היא קטלנית לעתיד המדינה, טוען דוד עברי, והאלטרנטיבה היחידה ל„לביא" הנראית באופק היא שבוגרי טכניון ואוניברסיטאות יעזבו את הארץ. לכן, נא לא להפריע ל„לביא", מבקש דוד עברי.

(רשימה ראשונה) צבי טימור

אב־טיפוס ראשון של ה„לביא" • ימריא לפני הרוטציה

המניות עלו ב־30.6% מתחילת השנה

במניות החופשיות היו אתמול הרבה יותר עליות, מאשר ירידות. בחודש מארס 88 עלו המניות החופשיות ב־[illegible], ב־30.6% מתחילת השנה. מניות [illegible] עלו אתמול ב־0.5%, ב־8% בחודש מארס וב־7.3% מתחילת השנה. אתמול היו במניות ההסדר רק עליות שערים. עודף הביקוש למניות ההסדר [illegible] אתמול ל־3.4 מיליון ש"ח ויותר. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־4.8 מיליון ש"ח, מזה 3.4 מיליון ש"ח בצמודות למדד ומיליון ש"ח במשוחות לדולר.

[illegible] השקיע אתמול 7.3 מיליון ש"ח [illegible] ונאמנות, מזה 1.8 מיליון ש"ח [illegible] במניות, ו־5.5 מיליון ש"ח [illegible], מהם 50% בקרנות בנק הפועלים. שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.11 אג' [illegible] ל־1.4989 ש"ח. דולר נוסעים עלה בין 1.60 ל־1.62 ש"ח. הדולר השחור תוסיף לנוע [illegible] ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 201 שערים, [illegible] 71 ירדו ו־107 שנשארו בלי שינוי. [illegible] 84 כ־5% ויותר ו־25 ירדו ב־5% [illegible] 18 „שנים בלבד" ואף לא 1 [illegible] „בלבד". המחזור בשוק המניות [illegible] ב־10.2 מיליון ש"ח, מזה כ־3.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים (ב־%): פועלים מ' — 0.3; כללי מ"ר — 0.1; מימון סחר 1 — 2.1; אי די בי רג' — 2.2; אגוד רג' — 2.4; דיסקונט ב' — 0.1; דיסקונט א' — 0.6; מזרחי ש' — 1.0; מזרחי מ' 0.5. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר התקרב ל־3.5 מיליון ש"ח וההיצע ההתחלתי ל־24 אלף ש"ח. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 11.09% ל־11.93%. במניות בל"ל לא נערך אתמול מסחר, עקב פרסום מאזני לשנת 1985.

במניות הבנקים המסחריים מחוץ להסדר היו רק עליות שערים (ב־%): ספנות 0.1 — 1.4; ספנות 0.5 — 10.1; כללי מ"ר 1 — 4.8; פ"כ' — 4.0. במניות הבנק הבינלאומי היה עודף היצע, שנקלט ללא שינוי בשער.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות ב־%: הראל 1 — 10.9; דרוקר אופ' — 21.2 (אחרי שדרוקה זכ' 1 עלתה ב־2% ודרוקר זכ' 5 ירדה ב־8.2%); ברוך 5 — 10.1 (לאחר שהשער של ברוך 1 נשאר ללא שינוי, אחרי עודף־היצע שנקלט); מאגרי טכנול — 10.1; מגור 0.5 — 10.2. לעומתן בלטו הירידות: חילן 1 — 10.4; קיסריה 0.1 — 10.0; ש' אנגל — 10.0; נחושתן 1 ר"5 — 10.0; ת.ג.ל. 5 — 10.0; לנדגו 0.1 — 10.0.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.19% ושל הנסחרות במט"ח הצמודות לדולר ב־0.4%. המחזור בשוק המניות הסתכם ב־6.1 מיליון ש"ח, מזה 1.1 מיליון ש"ח בצמודות כ־80% למדד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.34% ל־1.59%, תוך מחזור של כ־5.2 מיליון ש"ח.

★ „[illegible]" דיווחה לדירקטוריון הבורסה כי חברת „מקימים ומייסדים" תציע הצעת רכש משופרת לבעלי המניות של החברה. לפניית הבורסה הודיעה „מקימים ומייסדים" כי תשלם לבעלי המניות שנענו להצעת הרכש הקודמת, ומכרו לה את מניותיהם בחברה, את ההפרש בין מחיר המניות בהצעת הרכש הקודמת לבין המחיר בהצעת הרכש החדשה שתוצע. לאחר ביצוע הצעת הרכש ותשלום הפרשי המחיר כאמור לעיל, יימחקו ניירות הערך של החברה מן הרישום למסחר בבורסה.

★ אפיק חברה להשקעות: דירקטוריון הבורסה קיבל דיווח על פעילותה העסקית והרכב הנהלתה לאחר אירועי פרשת פיט והחליט שלא לחדש את המסחר בניירות הערך שלה בשלב זה. מועצת המנהלים של החברה התבקשה להמציא לבורסה, תוך חודש ימים, מיתאר מעודכן על מצב עסקיה, לרבות התחייבויותיה והתחייבויות החברות־הבנות שלה בהתייחס לקבוצת החברות והעסקים הקשורים ב„פיט" ובבעלי העניין בה. עם פרסום המיתאר ישקול הדירקטוריון חידוש המסחר בניירות הערך של החברה.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

מחירי המים יורדים ב־9%

היום יורדים מחירי המים מ־16 אגורות ל־14 אגורות בשיעור של כ־9 אחוזים — מסר מיכה אפרתי, יו"ר האגף המשקי של המרכז החקלאי. כן יורדים היום מחירי הדשנים ב־8 אחוזים ומחירי במחירי הדלק ומחירי חומרי גלם אחרים בשוקי העולם. ישתנו פני החקלאות.

לפי חישובי אגף המשק, תוספת ההכנסה לענפי היצוא החקלאי יגיעו לכדי 40 מיליון דולר, לפי הפירוט הבא:

ענף	חסכון לדונם בדולרים	תוספת לענף במיליוני דולרים
כותנה	21.75	12.0
עגבניות לתעשייה	27.30	1.1
הדרים	30.61	10.6
אבוקדו	37.34	3.2
ורדים	1,900.00	2.6
ציפורן	700.00	2.4
		40.0

גרעיני המספוא בכ־15 אחוזים. אפרתי צופה, כי משרד האוצר ימשיך בהורדת מחירי התשומות החקלאיות, לאור ירידת מחירי הדלק בעולם בשיעור ניכר.

בדצמבר 1985 עמדו מחירי הדלק על יותר מ־28 דולר לחבית. לפני חודש נעו מחירי הדלק סביב 20 דולר לחבית ובימים האחרונים נפלו המחירים עד כדי 10 דולר לחבית, בעקבות כשלון ועידת אופ"ק. אפרתי אופטימי בנושא ירידת מחירי הדלק. לדעתו, בעתיד הקרוב הם ישארו נמוכים ברמה של פחות מ־15 דולר לחבית. כתוצאה מכך, מחירי הדלק והשמנים לצרכן צריכים לרדת ב־40 אחוז, החשמל ב־30 אחוז והמים ב־17.3 אחוז. אילו היו מוזילים את המים בהתאם לחלק האנרגיה בעלות הספקת המים, היו צריכים להוזיל אותם ב־30 אחוז. את מחירי ההובלה יש לדבריו להוזיל ב־10.5 אחוזים, דשנים ופלסטיק ב־9 אחוזים. אפרתי מרגיש, כי אם אכן יוזלו התשומות, כפי שמתחייב מהירידה

אפרתי סבור, שמשרד החקלאות חייב ללחוץ על משרד האוצר שיורידו את מחירי גרעיני המספוא המיובאים. הממשלה רוכשת גרעיני מספוא במחיר ממוצע של 102 דולר לטונה ומוכרת אותם לחקלאים במחיר כ־143 דולר לטונה, ואין לכך שום הצדקה. לדבריו, הציע המרכז החקלאי לייבא גרעיני מספוא דרך הארגונים הקשורים בו לשם הוזלתם באופן ממשי. מחיר הגרעינים בשוקי העולם ממשיך לרדת. מחיר החיטה עומד כיום על 80 דולר לטונה. המרכז פנה גם בנושא הורדת מחירי הכוספה, שכן את מחיר שמן המאכל הורידו מספר פעמים ואילו את מחירי הכוספה, שהיא תוצר לוואי של שמן המאכל, אין מורידים כלל.

האגף המשקי פנה למשרד האוצר בדרישה להגדיל את תמריצי היצוא למוצרים החקלאיים. לדברי אפרתי, יש עתה באוצר נכונות לדון בנושא.

חיים מרגלית

ירידה של 50% בלקיחת משכנתאות

ירידה ריאלית של 50 אחוז נרשמה בחודשים ינואר־מארס בביצוע משכנתאות חדשות — כך עולה מסיכומים שנעשו במערכת הבנקאות.

מן הבנקים נמסר, כי עדיין מורגשת רתיעה של זוגות צעירים או אחרים מרכישת דירות חדשות. אלה מעדיפים עדיין דירות יד שנייה, מחשש שקבלנים עלולים להסתבך. לדברי מנהלי הבנקים למשכנתאות, זוהי הסיבה העיקרית לכך שפעילות הבנקים ירדה לכדי מחצית.

מנתוני הגבייה מלקוחות עולה, כי באחרונה מתעוררים קשיים בהחזר משכנתאות, למרות המדדים הנמוכים, הסיבה לכך היא, ככל הנראה, שחיקת השכר הגדולה שהיתה במשק, אשר גרמה לכך שהחזר המשכנתא הולך ונעשה לחלק משמעותי יותר מתוך ההכנסה נטו.

בבנקים חוששים גם, כי המצב עלול להחמיר עוד יותר בחודשים הקרובים.

א.ש.

שוק הרכב

יציבות במשומשות

בניגוד להערכות המוקדמות, מחירי המכוניות המשומשות לא עלו בחודש האחרון — כך עולה מבדיקות שנעשו על־ידי שמאי הרכב אפרים מוהר, המפרסם מחירון רכב נקוב בדולרים. מוהר מציין, כי למרות הקפיצה במחירי המכוניות החדשות, לא נגררו אחריהם המשומשות ומחיריהן לא עלו.

מיד עם עליית מחירן של המכוניות החדשות נקלע שוק המשומשות למצב של קיפאון. להערכת מוהר, ירדה הפעילות בשוק המשומשות בשיעור של 50 אחוז, ובחלק מהמכוניות אף מסתמנת ירידת מחירים. לדברי מוהר, חלה אמנם בשבוע האחרון התאוששות מסויימת בשוק המשומשות, אולם רק בהיקף הפעילות. התאוששות זו מוסברת בהפתעת מחירי המכוניות, על־ידי המוכרים, לאחר שהתברר להם כי לא יוכלו לקבל עבור מכוניותיהם את המחיר שחשבו לקבל לאחר התייקרות מחירי המכוניות החדשות, והם הפחיתו את המחירים, דבר שגרם כאמור עלייה קלה בהיקף העסקות בשוק. מכאן, שבממוצע נשארה רמת מחירי המשומשות וזהה לזו שבסוף פברואר, ובחלק מהמכוניות אף היתה ירידה של עד 5 אחוזים.

א.ש.

הופיע מחירון „חשב" לשירותים פיננסיים 1986

„חשב", היחידה הבירקיבוצית לשירותי ניהול, פירסמה באחרונה מחירון שירותים פיננסיים ל־1986, המכיל את רוב הנושאים הקשורים לכספים ופיננסים — פרסומי בנקים, קווי אשראי, סחר בינלאומי, ביטוח שער, הובלות, ביטוחים, שכירות, מענקים והלוואות, שערי ריבית, קרנות נאמנות ועוד.

המחירון, המיועד לכל העוסקים בניהול פיננסי של עסקים, מפעלים וחברות, משלים את מערך המחירונים ש„חשב" מוציאה בעשור האחרון, הכוללים: מחירון רכב ואחזקתו, מחירון בניה, מחירון אנרגיה ושירותים נבחרים ומחירון תפוקות, תשומות ונכסים במשק החקלאי. כן מוציאה „חשב" ירחון, בו מתפרסמים מחירים, מדדים ומידע כלכלי.

חיים מרגלית

● הרווח הנקי של בנק עלייה לאומי בע"מ הסתכם בשנת 1985 ב־344 אלף ש"ח (230 אלף דולר), לעומת הפסד של 680 אלף ש"ח (453 אלף דולר) בשנת 1984.

הרווח מפעולות רגילות לפני מס מסתכם ב־655 אלף ש"ח (435 אלף דולר), לעומת הפסד של 368 אלף ש"ח (245 אלף דולר) אשתקד.

ההון העצמי של הבנק בסוף שנת 1985 היה 9,059 אלף ש"ח, לעומת 8,714 אלף ש"ח אשתקד. ההלוואות לציבור גדלו ב־17% והסתכמו ב־12.2 מיליון ש"ח (8.1 מיליון דולר) לעומת 10.4 מיליון ש"ח (6.9 מיליון דולר) אשתקד. פקדונות הציבור הסתכמו ב־61.0 מיליון ש"ח (40.7 מיליון דולר), לעומת 74.9 מיליון ש"ח (50.0 מיליון דולר) אשתקד. המאזן לסוף 1985 הסתכם ב־75.5 מיליון ש"ח (50.3 מיליון דולר), לעומת 89.2 מיליון ש"ח (59.5 מיליון דולר) ב־1984.

● השר התיאלנדי לשיתוף פעולה כלכלי יגיע באמצע אפריל לביקור בישראל, כאורח משרד־החוץ ומשרד התעשייה והמסחר. במהלך הביקור ידונו האורח מתיאלנד ושר התעשייה בהגברת שיתוף הפעולה הטכנולוגי בין שתי המדינות, וכן בהגברת קשרי הסחר תוך הרחבת היצוא. היצוא הישראלי לתיאלנד בשנת 1985 הסתכם ב־14.8 מיליון דולר.

בעריכת עלינא תורי

מבט ומשם

קולנוע

איך המציאו את ה„ספיינל טאפ"

„ספיינל טאפ" בקולנוע פאריז בת"א

מאת יעל ישראל

„ספיינל טאפ", כיתר עמיתותיה להקות הרוק המיתיות שמוצאן בבריטניה, עברה שינויים מוסיקאליים למכביר: שינויי סיגנון, ביקורות גרועות, קהל המבסף, שנים טובות ורעות. „ספיינל טאפ" — להקת רוק כבר שסולניה הם בני המעמד הנמוך מליברפול והסביבה: הסולן הכריזמטי דיוויד סנט־האבינס וחברו הטוב מילדות נייג'ל טאפנל הופיעו קודם ב„המקוריים", „המקוריים החדשים", „ההולנדיים" ועוד ועוד, אז הקימו בשנת 67 את „ספיינל טאפ" ותוך שנה כבשה הלהקה את המצעדים עם הלהיט: „הקשיבו לאנשי הפרחים".

ומבטא טקסני. הארבעה המציאו ביוגראפיה משלמת ואיפיונים של הלהקה וחבריה בכל הגילגולים האמנותיים, כולל הופעת וידיאו־קליפ. „כאילו" מהטלוויזיה של הלהקה מסוף שנות ה־60, הזמרים מדברים במבטא קוקני כבר אף שכולם גולדו במנהאטן והם גם הצליחו לשחזר בקפדנות את הבגדים וההווי של זמרי להקות בריטיות אמיתיות — צוחקים על התקופה עם הרבה אהבה.

הסרט, שהוא אחד מהמצחיקים שנעשו על רוק־אנד־רול, הוא גם מחווה של אהבה וסימפטיה לתקופה ולאותן להקות שהפכו למיתוס, כמו „האבנים המתגלגלות" או „החיפושיות". ששכקו חיים ואותן מייצגת „ספיינל טאפ". זוהי תשובה משעשעת לסרטים הרוקומנטריים האמיתיים שנעשים עד היום על זמרים ולהקות כמו הסרט על פול אנקה,

„ספיינל טאפ" – שיחזור אותנטי

באותה שנה הצטרפו יתר חברי הלהקה וגם המתופף מיק טריפיון, האחרון בשורת מתופפים שמתו בנסיבות מיסתוריות וטראגיות. ומאז הם מופיעים וקוצרים תשואות ובאחרונה עברו לסגנון סקסיסטי־וולגארי עם הרבה טייטס צמודים ומילים גסות. לא זוכרים אותם? שכחתם את אלבומיהם משנות ה־70: „כריך כריש" ו„אינטרוונוס דה מילר"? מה, באמת שאינכם זוכרים? ביחוד כשהשנה גיבשה הלהקה רפרטואר חדש עם תקליט בשם: „הריחו את הכפפה" ויצאה לסיבוב הופעות כדי לכבוש את אמריקה. ואפילו הבמאי האמריקני מרטי דיברנג'י עשה עליהם סרט דוקומנטרי!

ומה, חובבי הקולנוע שביניכם אינם מכירים את מרטי דיברנג'י הידוע, שלפני שביים סרט על הלהקה עמדו בפניו הרבה אפשרויות כמו בימוי מקפיאוידם בשם: „מתקפת הבנות העגולות". לביים את „האגם המוזהב D־ג" ואף היה מועמד לביים סדרת פרסומות על קרייקרים. ואתם בוודאי זוכרים את הפרסומת שלו על כלב הרודף אחר משאית. לא? אתם בכל זאת לא מצליחים להיזכר. מה? — אין דבר, אל תרגישו כמו בורים, ומאחר שלא קל להבין את הבדיחה ולזהות ש„ספיינל טאפ" היא להקה שכולה המצאה והסרט הדוקומנטרי הזה הוא יותר עלילתי מעלילתי, אפשר לראות בזה רק מחמאה לסרט שהצליח להמציא להקת רוק מתחילתה ועד סופה, ולשחזר בצורה כה אותנטית את כל מה שקשור בה. וליצור סרט כאילו — דוקומנטרי בלי שנרגיש בתרמית.

אין בסרט שום דבר מאולתר. התסריט נכתב בדקדקנות וכל שוט צולם כמה פעמים. את הקומדיה הזו על סרטי רוק, כולל כל השירים, כתבו ארבעה קומיקאים אמריקניים אסלי שגם מופיעים בתפקידים הראשיים: רוב ריינר (בנו של במאי הקומדיות קרל ריינר) המוכר לנו יותר כ„ראש כרוב" מהסדרה „הכל נשאר במשפחה". מייקל מקיין („1941" מ.א.) של שפילברג, כריסטופר גסט שהוא שחקן־זמר ובמאי, והקומיקאי הרי שירר. שלושת האחרונים מופיעים בתפקיד סולני הלהקה. וריינר שאף ביים את הסרט מופיע בתפקיד הבמאי עם כובע בייסבול אמריקני טיפוסי

אלוויס במסע הופעות. „וודסטוק", „על כלבים שוטים ואנגלים" אודות הופעתו של ג'ו קוקר, „הוואלס האחרון" של סקורססה ורבים אחרים.

אך „ספיינאל טאפ", העוסק בלהקה בדויה לחלוטין, יכול להראות גם את הצד המכוער של חיי הזוהר של זמרי רוק, כפי שאינו בא לידי ביטוי בסרטים הנ"ל. הוא מציג את כל התקלות שמאחורי הקלעים, המריבות והמבוכה וכל הדברים שלא יכלו להיכלל בשום אופן בסרט דוקומנטרי אמיתי. בעזרת ה„אילתור" המעושה, המצלמה על הכתף שמעניקה לצילום איכות של סרט דוקומנטרי אנו רואים את הלהקה בהופעותיה לפני קהל, במסיבות קוקטייל עם מפיקים, מריבות וקנאה בין החברים, ראיונות מאוד אותנטיים של חברי הלהקה עם ה„במאי". או סיטואציות מצחיקות כמו כאשר הם הולכים לאיבוד מאחורי הקלעים בדרך להופעה; הקטע בו מסתבך אחד הזמרים בתפאורה שעל הבמה ולא מצליח לצאת ממנה; הסולן שמקבל עצבים בגלל שהכיבוד לא מוצא חן בעיניו או אביזר התפאורה שהזמין האמרגן בצורת אבני הסטונהנג' הענקיות, בגודל 18 אינטש במקום 18 פיט כמקובל באמריקה. והתוצאה הגמדית נראית מגוחכת על הבמה; או האלבום שלהם בו נראית אשה בקולר כלב שנדחה על־ידי המפיקים ובמקומו הם מקבלים עטיפה לבנה לגמרי — ועוד הרבה גאגים. זהו הצד המצחיק. הצד האמפטי לתקופה מתאר את מה שעברו כל אותן להקות שהפכו כבר למיתולוגיה בדרך לסוף: גם ב„ספיינל טאפ" הזמרים חושבים שהם עדיין חיים בשנות ה־60 העליזות והם לא התמקחו מכך שאיש לא מתעניין במוסיקה שלהם ושמשהו קרה בכלל למוסיקה בעולם, או האשה שבגללה מתפרקת הלהקה, כמו יוקו אונו שהפרידה בין סולני „החיפושיות" עד לפירוק הלהקה. „ספיינל טאפ", שהיא קומדיה בסגנון ה„סינימה וריטה", מצליחה לספר עדות של תקופה הרבה יותר טוב ממה שעשה הסרט „ארי והמשוטטים". שהוקרן לאחרונה בארץ. איכויותיו הקולנועיות משוות אותו לסרט „נשוויל" של רוברט אלטמן ומעלות אותו מעל מסמך לתקופה או סתם עוד קומדיה. וחוץ מזה הוא מצחיק מאוד.

הצד השלישי של התקליט

בין סוס לפרה

„אקו והבאנימן" סוף סוף בהדפסה מקומית

מאת עופר ניר

קשה להאמין, אבל עובדה: עד לפני שבועות אחדים לא היה ניתן להשיג תקליט של להקת „אקו והבאנימן" בהדפסה מקומית. האנומליה הזאת תוקנה, וכעת, גם ישראל ברשימות המדינות הנאורות שבהן יצאו תקליטי הלהקה האנגלית המצויינת הזאת. לא שלא היה ניתן להשיג את התקליטים שלה בכלל. אפשר, ביבוא, במחיר גבוה ממחיר תקליט מקומי. זה לא הרתיע את המעריצים וישנם רבים. תשאלו ב„פאז" ו„בית התקליט" ויאמרו לכם.

עכשיו, סוף סוף, „אקו והבאנימן" בהדפסה מקומית. תקליט אוסף, חמישי במניין אלבומיה של הלהקה. הוא נקרא „שירים לשנן ולשיר". 11 שירים, התקליטונים שהוציאה הלהקה עד לסוף השנה שעברה. ביניהם כמה מצליחים במיוחד כמו „המקצין", „ירח רוצח", „כסף" וכמובן, התקליטון האחרון „הביאו את הסוסים הרוקדים". שיר זה, אגב, היה הראשון שיצא בהדפסה מקומית, עוד קודם, דווקא ב„סלט" להיטים.

אם תשאלו את „מאק", איאן מקולוך, מנהיג הלהקה, מה הם, לכל הרוחות, „סוסים רוקדים", ולמה בסירטון הווידיאו — שבויים בידי צלם פופ ידוע, אנטון קורבייג'ן — מופיעה דווקא פרה שמנה שעליה נכתב „סוס" בגדול, הוא לא יוכל לתת תשובה רציונאלית. „כשאני כותב שיר, נדמה שהמלים נכתבות מאליהן, ורק אחר־כך אני מתחיל לחפש משמעויות," הוא מודה. „אני לא אוהב להסביר את עצמי. לא תמיד יש לי מושג למה התכוונתי בכלל..."

מקולוך הוא אחד הבולטים בין מוסיקאי הפוסט־פאנק בבריטניה. הוא נחשב לטיפוס מתנשא, לא נוח. מעריכים אותו, אבל לא אוהבים אותו. הוא אומר שהדימוי הזה אינו נכון. „פשוט לא מבינים את חוש־ההומור שלי," הוא מתגונן. „באלבום החדש שלנו יהיה הומור רב. הוא יהיה קל יותר וזה דווקא מוצא־חן בעיני."

השאלה, האם זה ימצא־חן בעיני המעריצים. הם התרגלו לקבל את „אקו והבאנימן" באריזה מסויימת וברורה. אבל קשה להניח שהוא מתכנן שינוי דראסטי, מהפך של ממש. הם יאהבו גם את החומר

„אקו והבאנימן" – אין תשובות ראציונליות

החדש המובטח.

„אקו והבאנימן" הוקמה בסוף 1978, בליברפול. מקולוך ניגן קודם לכן בלהקה ושמה „טירוף רדוד", שלא הצליחה לעבור משלב החזרות להופעות של ממש. אחר־כך הופיע בלהקה אחרת, עם שני מוסיקאים ליברפוליים מפורסמים אחרים, ג'וליאן קופ ופיט ויילי. „מאק" צירף אליו את ויל סרג'נט (גיטרה) ולס פטיסון (באס) ובנובמבר אותה שנה הופיעה הלהקה לראשונה על בימה. במקום מתופף היתה להם מכונת־קצב שזכתה לשם־החיבה „אקו". מכאן שם הלהקה. במארס 1979 יצא התקליטון הראשון של הלהקה „תמונות על הקיר שלי". לקראת סוף השנה הוחלט להחליף את אקו במתופף חי ונושם, פיט־פריטאס והוא הוחלף לא מזמן, בידי בלייר קניגהאם. באפריל 1980 יצא התקליטון השני „הצלה" וכעבור חודשיים, ראה אור האלבום הראשון „קרוקודילים", שהצליח להגיע אל עשרים הנמכרים ביותר בבריטניה.

מאז, אפשר לומר, היתה הלהקה בקו־עליה. התקליטונים שלה הצליחו, כך גם האלבומים שהוציאה („גן־עדן כאן", „קיפוד" ו„אוקיינוס"), הופעותיה משכו קהל רב.

„אקו והבאנימן" הופיעה במקומות יוצאי דופן, כמו בתיאטרון השקספירי ... בסטראטפורד או בפארק בליברפול, ... עשרים אלף צופים. במקרה אחר, ... הצופים באוטובוסים לאחר הופעה. ... שיהיה להם מושג היכן היא מתקיימת ... לנועזים נתנו מפה והוראות למציאת מקום ההופעה... מקולוך נהנה מזה. „אנחנו אוהבים להופיע במקומות בלתי שגרתיים. כמו ב... קפה בליברפול לעיני 50 צופים בלבד," הוא אומר. „ההופעה הכי טובה שלנו היתה כש... הצוות הטכני שלנו, באולם החזרות. ... הופעה בלוס־אנג'לס. היה קסם אמיתי. ... גם היינו אחת הלהקות הבודדות ש... להופיע באלברט־הול. החלום שלי הוא להופיע בפרלמנט בלונדון. גם ... מקום לא רע..."

אמרנו חוש־הומור? אמרנו. אבל גם ... „אקו והבאנימן" חשו צורך לקחת פסק־זמן ארוך, להתרחק אלה מאלה. בסוף 1984 הודיעו על שנת שבתון. השנה התקדמה בהרבה. לאחר תקליטון סולו של מקולוך („שיר ספטמבר" של קורט וייל, ... לאחרונה גם לו רידר. „מאק", אגב, ... שמפיקי תקליט המחווה לוייל, „... כוכבים", לא בחרו בגירסה שלו במקום ... לו רידר) ועוד כמה חודשים של מנוחה, ... לעבוד יחד. „הביאו את הסוסים הרוקדים" הרקיד אותם גבוה גבוה במיצעד הבריטי, והוא כרטיס־ביקור גם עבור הקהל הישראלי. התפרץ שעד היום לא יכול היה, או לא רצה לקנות תקליטים של הלהקה מתוצרת חוץ. עכשיו „אקו והבאנימן" — כחול־לבן. ... שנותן סיכוי טוב לראות גם את האלבום הבא שלהם, תקליט „רשמי", לא אוסף, בהדפסה מקומית, ואחר־כך, תקליטים קודמים בהדפסה מקומית, ואחר־כך, מי יודע, אולי יהיה מי שיביא אותם להופעות בארץ.

תקליט

למה „אזעקה"?

מאת עמית רוט

יודעים שאני אוהב מוסיקה אמריקנית אז הביאו לי את התקליט „בוזה" של להקת „אזעקה". שמעתי פעם ראשונה והנדירשות המעצבנת הזאת שילחה לי את האצבע אל הסטיפון ועשיתי STOP.

אבל אני לא נוהג לכתוב ביקורת בלי לשמוע, אז שמעתי עוד פעם ועוד פעם וניסיתי למצוא משהו חיובי בדישדוש המוסיקאלי הזה. ומצאתי. יש שיר אחד טוב, זה שפותח את הצד השני, שבמפתיע זוכה גם למילים יותר מסובכות מ„תני לי אהבה,
תני לי כוח
תני לי תקווה".

ויש בו משפטים מוסיקאליים שמושכים את האוזן.

הגיטארות גם כן מנגנות די בסדר. היתר זה מין שילוב רע של חיקויים ודימויים מושאלים מבריאן אדמס ו„הפרטנדרס", היואי לואיס ו„יו־2".

ההפקה נעשתה באנגליה וככה זה נשמע. משעמם כמו רוב הלהקות האנגליות עם קורטוב של רביליות אמריקנית אטרקטיבית רק מעט יותר.

התקליט יצא בשלהי השנה שעברה בחברת I.R.S. אינטרנשיונל רקורדס סינדיקט, שנוסדה בעשור הקודם בידי מיילס קופלנד המנג'ר ואחיו של המתופף של „פוליס", סי.בי.אי. הוציאה את זה לאחרונה בארץ, לא יודע למה.

ד"ש מניו־יורק

מוכשרים בשוליים

מאת יוסי ונונו

הכתבה הזו לא מתיימרת למיין, לסווג, או לפטור, ולסכם את מה שקורה במעגלי המוסיקה בניו־יורק ובמיוחד בוויליג'. כל נסיון כזה נדון מלכתחילה לכשלון. אפשר לשמוע כאן הכל, קאנטרי, ילדי פרחים מזדקנים, ג'אז, גל חדש ואפילו קונצרט לצ'לו וגיטרה חשמלית, המנוגנים בעזרת כלי מטבח וחוטי ברזל.

הכוונה שלי לכתוב על יוצר שלא נוכר הרבה תקליטים וספק אם הוא מקליט הרבה. אך אין ספק שהמוסיקה שהוא כותב ומבצע משפיעה על מה שקורה כאן. מקרה מייצג של מוסיקאים מחוננים שלא מצליחים לפרוץ מעבר לקהל המצומצם והקנאי בדרך־כלל שמלווה אותם. מרביתם ממשיכים ליצור, כותבים מוסיקה לתיאטרון, מנגנים במועדונים קטנים או בכל מיני פסטיבלים

לאמנות מתקדמת, מתקיימים: לני פיקט הוא אחד מהם. סקסופוניסט ומנהיג הרכבים, המנגנים פופ־פאנק, בעיקר הרכבים של כלי נשיפה המנגנים את מה שמכונה כאן פאנק־אקוסטי. פיקט כותב מוסיקה המשלבת מיקצבים סינקופיים עם קטעים של מוסיקת פאנק וסווינג שנכתבו במיוחד לכלי נשיפה, מוסיקת „ביג בנד" משנות ה־60, מוסיקה לאטינית והמוסיקה האלקטרונית־מודרנית של היום. המופע הוא חלק מסידרה שנקראת „להקות במנוסה". התוכנית של פיקט נקראת „מוסיקה חדשה לכלי נשיפה בבנג'ו ותופים".

מלבד נגינת כלי ההקשה של רוברט פריוט והבנג'ו של נאדי־סבלט, מלחין מוכשר ופיגורה מוסיקאלית בעצמו, היו כל תשעה הכלים האחרים כלי נשיפה. היצירה המעניינת של הערב היתה „סוויטה לכלי נשיפה, בנג'ו וכלי הקשה", שילוב של פארודיה מוסיקאלית ומיקצב שהולך ונבנה בעדינות לקראת סוף מוסיקאלי מפתיע. באחד מחלקי ה„סוויטה" הבנג'ו נשמע כמו כלי הקשה.

בעוד הנשפים מפתחים את הקטע הולך ונשמע, כמו אלתור חופשי, מוסיקה מורכבת וקשה להאזנה. התמצה היתה הפארודיה, על שיר של צ'רלי דניאלס, „השטן ירד לג'ורג'יה", בריחה מוסיקאלית לא מוצלחת שניסתה להיבנות על שילוב בין שירה ונעימה קאנטרי לבין ליווי של כלי נשיפה. שיא נוסף היה ביצוע של קטע הנקרא „בורניאו טריו 9", מנוגנת בסטייל ביג־בנד. מיקצבים המנוגנים בחזרה אחד על השני ללא שום התפתחות לקראת שיא מוסיקאלי.

לני פיקט הוא רק דוגמה. מוסיקאים כמו פיטר גורדון, שהוא אולי המוסיקאי הבולט מבין מוסיקאי השוליים בניו־יורק, ליננה האדם, ראנדיגאן ואחרים הם אולי שמות לא מוכרים לקהל בארץ, מתעדים מוסיקאלים של כל מה שקורה בשוליים של העשייה המוסיקאלית בניו־יורק. לורי אנדרסון היתה הקצפת של השוליים האלה. עכשיו היא מחלקת אותם עם כל העולם. על כל מוסיקאי שמצליח יש כנראה עשרה מוכשרים לא פחות שנשארים בצד.

חדשות

שריר ייצא במאי לביקור רשמי ליוון

שר התיירות, אברהם שריר, ייצא בחודש מאי הקרוב לביקור תיירות ביוון, על־פי הזמנה רשמית של הממשלה שם.

על כך מסר מנכ"ל משרד התיירות, רפי פרבר, בשיחה עם כתבים בחיפה.

מנכ"ל המשרד אמר, כי ביקורו של השר ביוון יהיה ביקור ממלכתי ראשון של שר בממשלת ישראל ביוון זו, מאז שלהי שנות השישים.

במסגרת ביקורו ביוון, יקיים השר שיחות על אירגון חבילות תיירות משותפות לישראל, מצרים ויוון, ודיון באפשרויות שיווק משותפות לשלוש המדינות.

פרבר אמר, כי אוניית־המעבורת „פלומה" (של „מנר", קווי נוסעים בע"מ) שהפליגה בתחילת השבוע בהפלגת בכורה בקו חיפה־לימסול־כרתים־פיראוס, ואוניות־קו אחרות, עשויות בהחלט להשתלב בפרוייקט השיווק המשותף של יוון, ישראל ומצרים.

בתשובה לשאלה אמר כי עמדת משרדו היא — שיש לבטל לחלוטין את מס־הנסיעות, ולחלופין מתנגד שר־התיירות להעלאה כלשהי במס, זה, הפוגע בתנועת התיירות מישראל ואליה. (עתים)

קולק: מוסדות החרדים ממומנים ע"י הכלל אך משרתים מיעוט

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ערך שלשום חשבון נוקב עם הסיעות החרדיות במועצת העיר ובתגובה על דבריו ... יצאו נציגיהם ... האולם.

בעת „נאום התקציב" אמר קולק, כי ירושלים שייכת לכלל העם ... ו־12 מתוך 14 מיליון ... לא מקבלים את תפיסת עולם של החרדים ואין להשליט כפיית מיעוט על הרוב. „יחדו ... כן, אבל כן גם לפסטיבל".

משרתים מיעוט

כדי קולק הכעיס במיוחד את החרדים, כשהזכיר להם כי מוסדות החינוך שלהם ממומנים על־ידי הציבור הכלל אך משרתים מיעוט ... הוא דרש לא רק חופש פולחן ... תנאים שווים לכל יהודי לחיות ...

ראש עיריית ירושלים תבע ... את מספר כיתות הלימוד ... הנוער הערבי כדי לא לפגוע בדו־קיום בין שני חלקי האוכלוסיה. חלק גדול מבני הנוער הערבי ... לאחר מלחמת ששת הימים, ... להשפעות מסיתות ומזיקות. ... הערביים לא מלמדים ... אך אין גם שריפות, הסכנות ... צמיגים", אמר.

ריבלין משבח את קולק

סגן ראש העיר, עמירם סיוון, הציג את התקציב החדש בסך 192 מיליון שקלים. 62 אחוז מהתקציב נובע מהכנסות עצמאיות. הוא סיפר, כי 72 אחוז מתושבי העיר שילמו מראש את מיסיהם עוד לפני שהחלה שנת התקציב.

נציג האופוזיציה, ראובן ריבלין (ליכוד), שיבח את ראש־העיר וציין, כי טדי קולק נבחר גם בקולותיהם של חברי הליכוד. הוא דרש תכנון בסקטור הערבי.

בהצבעה על תקציב המועצה הדתית נמנע איתן מלניק, נציג מפ"ם, במחאה כנגד הפליית הזרמים הקונסרבטיביים והרפורמיים בעיר.

3 כבישים חדשים בי"ם

במעמד סגן ראש הממשלה ושר השיכון, דוד לוי, שר התחבורה, חיים קורפו, וראש עיריית ירושלים, טדי קולק, נחנכו אתמול שלושה כבישים חדשים בבירה.

כביש מספר 13 מקשר את שכונות נווה יעקב ופסגת זאב לכביש החדש למעלה אדומים. אורכו 4.6 ק"מ, רוחבו ארבעה נתיבים והוא מתחבר לא הרחק מצומת הגבעה הצרפתית.

כביש נוסף הוא כביש הביטוח הלאומי, המקשר בין בניין הביטוח הלאומי לגבעת־רם. הכביש, שאורכו חצי קילומטר, ישרת בעיקר את עובדי קריית הממשלה הבאים מן השפלה, שיגיעו למקום עבודתם בדרך קצרה יותר, תוך עקיפת צמתים סואנים. (עתים)

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6341 חלקה: 911, ברחוב ... ישראל 61, ... בקשה למתן אישור הקלה ... בניה ... מגורים ...

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, ... להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון ... תוך 14 יום מתאריך ...

מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת־השרון

הוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

להלן החוק: ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6582 חלקה 120/22 מגרש 20 רח' בילו. מבוקשת הקלה 3.2% משטח המגרש בגלל הגג, דהיינו 63.2% במקום 60% המותרים לפי תוכנית רע/1/ב 52.

כל המעוניין רשאי לעיין בתוכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 — הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו — הודעה לפי סעיף 149 לחוק ...

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 — הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות — הודעה לפי סעיף 149 לחוק ...

טלוויזיה

08.15 חשבון פשוט ד' — אומדן ועיגול 08.40 בלי סורות — חיריק 09.00 אנגלית ח' 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 צרפתית 11.15 חשבון ה' — השארית בחילוק 11.30 גיאוגרפיה ז'־ט' — צפון אמריקה — נהרות 12.00 ארץ מולדת — עיר קמה מן החולות 12.25 ספרות (על יסודי) — דליקה באסם 13.00 מוסיקה ע"י — העשרה — באך — קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 1 14.00 התנשמת — הסרט מתאר את אורח חייה של התנשמת 14.25 לורל והרדי 14.45 Hello Israel 15.00 רחוב סומסום — מעשה חלם — קיפי לא מוצא חבר לטיול ומחליט לעזוב את רחוב סומסום. 15.30 קשת וענן — תן לי את יבנה — דמותו של רבן יוחנן בן־זכאי מוצגת על הרקע ההסטורי של ירושלים הנצורה ערב החורבן. 16.00 פרפר נחמד — במשפחה — בשיחה עם עפרה ועוזי מתברר שאחים אמנם מכעיסים לעיתים זה את זה, אך יחד עם הבובות הם מגיעים למסקנה שבסופו של דבר כולם צוחקים. 16.25 דיק טרפין — פרק 11: נאמנות אחרת — סר ג'ון גלאטון שוכר את אויבו, דיק טרפין, כדי שינסה להחזיר מכתב שנשדד מספייקר. במכתב, מביע סר גלאטון אי־אמון בשליטים הקיימים של אנגליה ומציע עזרתו לשליט הגולה הנסיך צ'ארלס. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 „זנב לחדשות" — 18.00 „החלת־רגליים" — סדרת הרפתקאות כריונית חדשה בת 13 פרקים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סדרת תעודה בת 3 פרקים „ממלכות הנפט" הסדרה עוסקת בנסיכויות הנפט במפרץ הפרסי, במצבן החברתי, הכלכלי והפוליטי. בסדרה סקירה היסטורית על כל נסיכויות המפרץ וראיונות עם אישי־מפתח בכל אחת מהן. הראיונות חושפים את התפתחות הממלכות העתיקות בזכות הנפט, לאחר שמאות בשנים לא השתנו. הפרק הראשון סוקר את ההיסטוריה בת 800 השנה של הארצות האלה, היסטוריה של מסחר, קולוניאליזם ותרבות. 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 „דרך ארץ" — שעשועון טלויזיה תחרותי ונושא פרסים העוסק בתחבורה ובזהירות בדרכים. התכנית השישית: „אופניים ואופנועים" המתמודדים: חה"כ דוד מגן, שרי צוריאל וחיים בנאי. מנחה: ספי ריבלין 20.30 „כולבוטק" — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 „ראו איך הם רצים", קומדיה. 23.45 „פסוקו של מקום" — מבט אל עקרון המוזכרת במקרא כתב אהרון ביר — חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

07.07 בוקר טוב: — טלמן: סונטה בסי במול מג'ור, לאבוב וקונטינואו, — מוצרט: „נשמת כל העולם", קנטטה ל„בונים החופשיים" 07:30 „שחרית מוסיקלית": — בטהובן: סונטה מס. 27 במי מינור, — אופנבך: סויטה מס. 2, לי"ב צלי, — ברהמס: 3 שירים א־קפלה, אופ. 42, — אנטונין שטאמיץ: סימפוניה במי במול מג'ור, — מוצרט: סימפוניה מס. 41, בדו מג'ור, „יופיטר" 08:30 „קונצרט בוקר": — הומל: קונצ'רטו במי מג'ור ולחצוצרה ותז', — קורלי: „לה פוליה", בסול מינור, — בטהובן: רביעיה בפה מג'ור, לכלי קשת, — באך: סויטה במי מינור, ללאוטה סולו בעיבוד לגיטרה. — פרוקופייב: קונצ'רטו מס. 3 לפסנתר ותזמורת. — ראבל: „אמא אווזה" 11:57 „מגישים שיר" 12:05 „מוסיקה קאמרית": — מוצרט: סונטה לכנור ופסנתר בסול מג'ור, — בטהובן: סונטה לכנור ופסנתר, מס. 5, בפה מג'ור „האביב". — שומאן: 3 רומאנסות אופ. 94 13:00 „קונצרט צהריים": — פורה אנחלס: אראגון לחליל וכלי־קשת. — מושקובסקי: מחולות ספרדיים, — וילה לובוס: בכיאנס ברזיליארס מס. 5. — גראנאדוס: מבחר שירים. — רמירז: מיסה קריולה 15:00 „מילון מוסיקלי" 15:50 „מדרך התקליטייה" 16:00 „קונצרט מנחה": מיצירות בטהובן: — סימפוניה מס. 7 בלה מג'ור. — פנטסיה כוראלית אופ. 80. — מיסה סולמניס, אופ. 123. 18:30 „אתנחתא": לוי מגנס־פסנתר/בהשתתפות אדם מוריסון־אורגן — אילתורים על נושאים של באך או בסיגנונו (ש.ח.) 20:05 „ערב טוב": — בטהובן: הפתיחה „פרומתאוס". — היידן: רביעיית כלי־קשת בפה מג'ור, אופ' 3, מס. 5 20:27 „מגישים שיר" 20:30 „מאולמי הקונצרטים שלנו" — מנדלסון: אליהו (התזמורת הפילהרמונית הישראלית/מנצח: הלמוט רילינג) — שידור חי מהיכל התרבות בתל־אביב 22:25 „מילון מוסיקלי" 22:30 „פעם ועוד": — יואל בינס: וריאציות לשלישיית גיטרה 23:00 „בואי אתי אל ארמוני" — „אפשר גם בלי סלוידר" (ש.ח.)

רשת א'

07:30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08:05 „חוגה" — עם בני הגדל 09:05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09:03 „מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10:30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתי־הס' שידורים לחינוך המיוחד: — „אורח לחג" — מאת ש. שבא 11:05 רגע של עברית 11:30 „השכלה ודעת לכל": — „קהילות ישראל": „רוסיה" 12:05 „מצלילי המזרח כבקשתך" 14:00 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים א) „הגרגרה השלישית" — ספור מתוך ספרה של נירה הראל „אסנת ואני". ב) מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי־הבר" מאת סלמה לגרלף. ג) „לא לגרש את נני" — מאת נורית זרחי 14:45 לילדים הגדולים — „חתול בשק" — ילקוט כליבו 15:25 „השכלה ודעת לכל": — „היי, בואו נדבר אנגלית" 15:55 „ספר חדש" — סקירה 16:05 „עולם יהודי" — בין ישראל והתפוצות 17:10 רגע של עברית 17:12 „מגישים שיר" 17:20 „האוניברסיטה הפתוחה" — „תורת ההגה": — „תיאור העיצורים" 18:06 „מנחת ערב" 18:50 פרקי היום בתנ"ך 19:05 „עוד בתלמוד" 19:30 שידורים לעולים

רשת ב'

06:53 „אור ירוק" — פינה יומית לנהג ולנוסע 06:57 רגע של עברית 07:00 „הבוקר הזה" 08:05 „סע לשלום" 09:05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10:10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12:10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13:00 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14:06 „יש עניין" — עם גבי גזית 15:10 „רגעי קסם" 16:05 „שירים ושעורים" 17:10 „יומן כלכלה" 17:30 „על מספרים ואנשים" — מגזין הכסף וההברה 18:06 „אצבע על הדופק" — שבועון בענייני בריאות ורפואה 18:45 היום בספורט 19:00 „היום הזה" 19:35 „עולם חדש" — מגזין חדשותי לענייני האדם וסביבתו 20:05 פרקי חזנות „כבקשתך" 22:05 „עוד פעם אהה" — תוכניות בשידור חוזר: — „יציאת עיראק — עם ומחולליו" שיחזור לספרו של שלמה הלל „רוח קדים" 22:58 רגע של עברית 23:05 „קפה ראשו" — חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

גלי צה"ל

05:48 פרקי אבות 06:00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06:10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06:30 אוניברסיטה משודרת: בקרה הורמונלית של הפוריון בשאבת הפוריון. 07:07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08:05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09:05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 11:05 טעם של פעם — עם אורלי יניב 12:05 להיט לתאבון 13:05 חמים וטעים 15:05 כה יש — ארז טל 16:05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16:55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17:00 יומן גלי־צה"ל 17:30 בוננה — מגאזין גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון 17:50 יומן ספורט 18:05 שעה קלה על כלכלה — עם שבואל נחושתן 18:35 כוכב הערב 19:05 „רדיו רדיו" — עם זאב קוטנר 20.05 „לא רק רוק" 21:00 מבט לחדשות 21:30 אוניברסיטה משודרת: בקרה הורמונלית של הפוריון (ש.ח.) 22:05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים 23:05 ציפורי ערב קלאסיות עם רם עברון 00:05 ציפורי לילה — עם יובל מסקין 02:05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה עם מירב אופיר 05:05 צלילי בוקר.

רשת ג'

14:06 „לי ולך — שיר וברכה" 15:05 „חרש, חריש ומחורש" — עם שוש עטרי 16:05 „מוסיקה לעניין" 17:05 „הצגה יומית" 18:00 „מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים 21:05 „אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם 23:05 „פניני ג'אז"

קולנוע

תל־אביב

9.30 — 7.15 — 4.30
אבנתי: תרגיל לרופאים מתחילים
אורלי: להתאהב
בית לסין: סיפורו של חייל — יום א': 19.00, 21.00, 23.15; ג', ה': 23.15
בן־יהודה: נפגש בסיבוב
גת: פעמיים במשך החיים
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: הו, כלכתא
דרייב־אין: המאהב 9.30, 7.15; סרט סקס 12.00
הוד: גופות לוהטים
מוזיאון תל־אביב: כרוחים
לימור חדש: כבוד של פריצי 9.30, 7.00
פאר: מסע העסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
סינמה 1: חזרה לעתיד
סינמה 2: וההספינה שטה
פאריס: ספיינל טאפ + שוער הלילה 9.30, 7.15, 4, 2, 12
כוכבי פייטון והנביא הקרוע 23.30
רביבים:
חן 1: שורת המקהלה 9.45, 7.20, 5
חן 2: נאצי גאן 9.40, 7.25, 5.00
חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 4: רומן על בטוח 9.40, 7.30, 1, 1.30, 10.30
חן 5: סיפורה של מרי 9.40, 1.10, 10.30
• הפתעה והיחנן 7.45, 6, 4
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תל־אביב: לחיות ולמות בלוס־אנג'לס
תכלת: אוכפים לוהטים 9.10, 7.15, 4.30
חתונה בע"מ 8.15
צוותא: חייל הלילה 8

רמת־גן וגבעתיים

אלאזיס: שורת המקהלה 9.10, 7.15, 5
לילי: שובנת הקיר הסגולה 9.10, 7.15
ארמון: סילברדו 9.10, 7
רביבים:
גן 1: פעמיים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
גן 2: סיפורה של מארי 9.10, 7.20, 5
גן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15
גן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5.00

ירושלים

אדיסון: לחיות ולמות בל.א. 9, 7, 4.30
אורנע: סונית האורנמה 9, 7, 4.30
בית אגרון: מרי פופינס 16.00; ד"ר סטריינג'לב 18.15; היו זמנים באמריקה 20.00; גורקי פרק 24.00
בנייני האומה: ראן 9, 6
כפיר: זכרונות מאפריקה 9, 5.45
הבירה: נפגש בסיבוב 9, 7, 4.30
מיטשל: הסיפור האמיתי 9.00, 6.00
כמדר: בחר בי 9.15, 7.00
אורגיל: פעמיים במשך החיים 9.15, 7, 4.30

חיפה

אימון: תרגיל לטוסרים 9, 6.45, 4.15
אירה: זכרונות מאפריקה 9, 6
חן: מתחילים לילות לבנים 9.00, 6.30
עצמון: נפגש בסיבוב 9.15, 7.00, 4.30
פאר: בוני וקלייד 9, 6.45, 4.30
קרן אור הכרמל: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30
רון: להתאהב 9.00, 6.45, 4.30
אמפי: גופות לוהטים 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: אם הכרבורים 9, 6.30

נתניה

שרון: נפגש בסיבוב 9.15, 7.00
סטוריו: תפילה לכות 9.15, 7.00

חולון

סבוי: העד 9.30, 7.15, 4.30
מגדל: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.30, 7.15, 4.30

בת־ים

עצמאות: להתאהב 9.30, 7.15, 4.30

הרצליה

היכל: זכרונות מאפריקה 9, 6

באר־שבע

חן: מיכאלה מיות 3 9.15, 7.15

חדרה

הוף חדרה: להב משונן 9.15, 7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ג', 1.4

תיאטרון תבימות:
נמר תברבורות: 20.30
הפרדס: 20.30
רובינזון קרוזו: 20.30 23.00

התיאטרון הקאמרי
יאקוש ופוגצ'ה: 20.30
קסטנר – בכפר־סבא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון — גני בת־ים — הנביאים 3.
ירושלים — קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
פתח־תקוה — מרכז השרון — אהרון קציר 40.
רמת־גן — גרמזה — ביאליק 50.
תל־אביב — הקריה — אבן גבירול 19; ארלוזורוב — ארלוזורוב 74.
חיפה — לאומית — חסן שוקרי 3.
רחובות — הנגב — הרצל 196.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ג', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה', שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים.
ביקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' 8.00–20.00 אח. בימי ו': 8.00–15.00. טלפונים: 03־433100, 03־433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04־920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49. טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה ג'. טל: 523366. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052־52432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35516

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — טל' 08־221022; עפולה — טל' 065־93334.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00, בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

מבני ברק 8.16.
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים: א'–ה': 7.00.
לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים: 5.35.

קרית־אתא בפעם השלישית או בת־ים בפעם הראשונה?

הערב ב־8 באולם אוניברסיטת תל־אביב, גמר גביע המדינה בכדורעף ★ בת־ים שזכתה באליפות המדינה שואפת לדאבל ראשון בהיסטוריה שלה ★ במשחק מוקדם גמר הנערים

קבוצות הפועל בת־ים והפועל קרית־אתא יתמודדו הערב ב־8 באולם אוניברסיטת תל־אביב בגמר גביע־המדינה בכדורעף. קרית־אתא כבר זכתה פעמיים בגביע בעוד שהאלופה, הפועל בת־ים, תנסה לזכות בו בפעם הראשונה.

בת־ים, האלופה, תשתדל לזכות בדאבל. הקבוצה שגילתה יציבות רבה במשחקי הליגה ונוצחה רק פעם אחת, היא הפיבוריטית לנצח גם הערב. בליגה ניצחה בת־ים את קרית־אתא פעמיים 1:3.

בת־ים, שקבוצת הנשים שלה זכתה במפתיע במוצאי־שבת בגביע, תשתדל „לחדש היסטוריה" ולזכות בשני הגביעים — דבר שאף קבוצה לא הצליחה לעשות מאז 1970 (הפועל המעפיל).

הפועל בת־ים תפתח בשישייה: יעקב הרשקו, רז בורר, רפי רולניק, אורי חבר, דן גלילי וצבי לוי (שלמה מיורצ'יק). הפועל קרית־אתא תשחק עם ירון טרייבנר, יורם בן־חמו, עמיחי כרם, ארז תאצ'ה, עופר שפק ועוזי גלילי.

● כדורעף

במשחק ישפטו עוזי בן־צבי ואורי טמפלהוף.

ב־25 משחקי הגמר זכו עד כה בגביע: הפועל המעפיל — 12; הפועל עין־שמר — 3; הפועל העוגן — 3; הפועל קרית־אתא — 2; הפועל בית־זרע / אפיקים — 1; הפועל עין־המפרץ / כפר־מסריק — 1; הפועל חניתה — 1; הפועל רמת־אביב — 1 והפועל כפר־סבא — 1.

במשחק מוקדם ב־6 ייפגשו בגמר גביע הנערים קבוצות הפועל כפר־סבא והפועל אשרת.

גביע הנערות לנעמן

קבוצת הנערות של הפועל נעמן זכתה שלשום בקיבוץ העוגן בגביע־הנערות בכדורעף בשניצחה בגמר את הפועל עין־החורש — 1:3 (3:15, 15:6, 9:15, 15:17).

בגמר גביע־הילדים הכניעה הפועל מטה אשר את אליצור כרמיאל — 0:3 (8:15, 5:15, 7:15) ובגמר גביע־הילדות ניצחה הפועל קרית־חיים את הפועל שער־הנגב — 0:3 (7:15, 14:16, 11:15).

חלוץ קבוצת קווינס־פארק־ריינג'רס, ג'ון ביירן, מבקיע שער חמישי לרשתה של צ'לסי, למרות זינוקו של השוער סטיב פראנסיס. המשחק נערך אתמול בלונדון במסגרת הליגה האנגלית וצ'לסי הובסה בו 6:0. (צילום: אי.פי.)

גליל תחתון לארצית

● כדורסל

מאת יוסף חכם

קבוצת הנשים בכדורסל של הפועל גליל תחתון היא היורדת השלישית לליגה הארצית — כך נקבע אמש במחזור הנעילה בליגה הלאומית לאחר שנוצחה בביתה באולם בכפר תבור ע"י מכבי תל־אביב 65:60 (35:34).

בנצחון מכבי תל־אביב על הפועל גליל תחתון הירבו לקלוע למנצחות: אורלי קסטן 24 ורחל גיוסטר 16. להפועל גליל תחתון הירבו לקלוע: ענת ברס 14 וכוכבה כהן 10. שפטו יוסף עלימי ואכו ערף.

● באולם בגבת גברה קבוצת הפועל תל־אביב על הפועל עין־דור קישון 56:76 (23:37). שחקניות הפועל קישון, שהעפילו העונה לליגה הלאומית, סיימו את העונה ללא נצחון. הירבו לקלוע להפועל תל־אביב: אושרה קניצפולסקי 21, כרמית רול 20, אריאלה וולף 12 ונורית בן מיור 12. להפועל עין־דור/קישון: מוניקה ליפניק 20 ודבורה פרישברג 20. שפטו אברהם ויצנר.

● באולם הפועל ראשון לציון נצחון חשוב של אליצור ראשון לציון על בני יהודה תל־אביב 58:63.

● באולם רוממה בחיפה גברה קבוצת הפועל חיפה על מכבי דרום רמת גן 60:78 לאחר 34:47 במחצית. הירבו לקלוע להפועל חיפה: שירלי לב 35 ושרה יערי 24. למכבי דרום רמת חן: ורדית אגאי 22 וסיגלית אליהו 18. שפטו דני מנהיים ואודי אורן.

● באולם בגבעת חיים לא התקשתה קבוצת הפועל המקומית לגבור על קבוצת התחתית של אליצור קרית אונו 66:89 לאחר 34:38 במחצית. למנצחות מגבעת חיים הירבו לקלוע: אלומה גורן 45 ויויה רון 16. לאליצור קרית אונו: רונית פורת 16 וטלי קליין 10. שפטו גולן וארואלי.

● באולם צאייגין בקיראון הביסה האלופה, אליצור ת"א קרית־אונו את הפועל ירושלים — 48:87, לאחר 27:40 במחצית. הירבו לקלוע

הטבלה הסופית
(אחרי 22 מחזורים)

1.	אליצור ת"א	1281־1803	42
2.	מכבי ת"א	1366־1659	41
3.	הפועל חיפה	1379־1619	36
4.	מכבי דרום	1444־1478	35
5.	הפ. גב.־חיים	1460־1547	34
6.	הפ. ירושלים	1509־1451	34
7.	בני־יהודה	1326־1337	34
8.	הפ. ת"א	1489־1427	31
9.	אל. ראשל"צ	1556־1375	31
10.	הפ. ג.־תחתון	1471־1331	30
11.	אלי. ק.־אונו	1710־1444	26
12.	הפ. קישון	1781־1164	22

קונורס הסתלק ושילם קנס 25,000 דולר

ג'ימי קונורס שילם אתמול קנס בסך 20,000 דולר והתחיל בתקופת השעייה של 20 יום, על שהסתלק מהמגרש במערכה החמישית במשחק נגד איוואן לנדל ב־12 בפברואר, בפתח ראשון שבפלורידה.

דובר של מועצת הטניס המקצוענית הבינלאומית, שהטילה את הקנסות, אמר כי השעיית קונורס תסתיים ב־8 ביוני, כאשר יתחיל שלב הגמר של האליפות הצרפתית הפתוחה.

מיד לאחר שקונורס פרש ממשחקו נגד לנדל, משום שלא היה מרוצה מקביעה של שופט הקו, כבר הוטל על קונורס קנס בסך 5000 דולר.

הקנס הנוסף וההשעייה הוטלו לפני שבוע, לאחר חקירה וזאת בשל „התנהגות מחמירה".

לקונורס ניתנה ארכה של 30 יום כדי להגיש ערעור, אך הוא הודיע היום במכתב למועצת הטניס כי לא יערער.

עמוס מנסדורף ניצח בקלן

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף ניצח בסבוב הראשון בטורניר קלן, את קלי אוורדן מניו־זילנד 6:3, 6:7.

האוסטרלי הוותיק מרק אדמונדסון גבר על מיכיל סחייפרס מהולנד 4:6, 6:4. הצ'כי ליבור פיק ניצח את ראסל סימפסון מניו־זילנד 6:3, 4:6, 4:6.

הישג עולמי לסינית בהליכה

קסיו יונגזיו מסין, קבעה את ההישג הטוב ביותר בעולם בהליכה למרחק 10 ק"מ — 44:59.2 דקות.

זהו שיפור של 32 שניות.

לברן קפץ 7.42 לרוחק באליפות בתי־הספר

הישג מעולה בקפיצה לרוחק קבע אתמול רמי לברן, בן ה־16 מרמת־השרון — 7.42 מ' באליפות מחוז ת"א של בתי־הספר העל־יסודיים באתלטיקה בהדר־יוסף. הישגו של לברן מזכה אותו בהשתתפות בגימנסיאדה שתיערך ביוני בצרפת.

בכתות ז'־ח' עלו עלומים רמת־השרון, בית־ספר זה זכה שבע שנים רצופות באליפות ישראל. בכתות ט'־י' ניצח בית־ספר הנדסאים ת"א. בכתות י"א־י"ב בנים ניצח בית־הספר השרון רמת־השרון ובכתות ט'־י"ב בנות ניצח בית־ספר כ"ח תל־אביב.

באותה שעה נערכה אליפות מחוז המרכז. בכתות ז'־ח' תפס מקום ראשון בית־ספר אלון רעננה, בכתות ט'־י' — אוסטרובסקי רעננה. בכתות י"א־י"ב בנים — בית־ספר כצנלסון כפר־סבא ובכתות ט'־י"ב בנות — כצנלסון כפר־סבא.

הגמר הארצי יתקיים ביום שני ב־10.30 בבוקר במרכז האתלטיקה בהדר־יוסף.

מרוץ ע"ש עמיצור שפירא

מאת אשר גולדשלגר

מרוץ השדה ה־14 על שם עמיצור שפירא ז"ל יתקיים היום, ב־12 בצהריים, במכון וינגייט ובו יטלו חלק כ־2500 רצים.

את הלפיד תשא האתלטית אסתר רוט־שחמורוב, חניכתו לשעבר של עמיצור שפירא.

בתום המרוץ יחולקו פרסים למנצחים וייערך טקס חלוקת מילגת ע"ש עמיצור שפירא.

מקיף השרון אלוף בתי הספר בכדורסל

קבוצת הכדורסל של בית־הספר מקיף השרון רמת־השרון זכתה אתמול בנתניה, זו השנה השנייה ברציפות, באליפות בתי־הספר העל־יסודיים כשניצחה את בסמ"ת חיפה — 61:74.

המשחק היה מעניין. שחקני רמת־השרון גילו עליונות משריקת הפתיחה ואף הגיעו ליתרון 17 נקודות אולם לקראת הסיום צימקו שחקני בסמ"ת ל־56:60. נדב הנפלד, הטוב בשחקני רמת־השרון וכמגרש, נטל את היוזמה והבטיח את נצחון קבוצתו על־אף ששיחק עם אצבע שבורה.

הנפלד קלע 35 נקודות ונטל 21 ריבאונדים, כמו כל הכדורים החוזרים שקטפו שחקני בסמ"ת, להם היתה עדיפות בגובה. אלי הבר קלע 23 נקודות לבסמ"ת. שפטו: הלל הילמן וירון זריק.

קבוצת רמת־השרון ייצגה את ישראל בעונה שעברה באליפות הבין־לאומית של בתי־הספר העל־יסודיים בדנמרק ונטלה מקום שלישי. אותו הרכב שיחק גם השנה.

מחר ייערך בתל־אביב גמר הבנות בין בית־ספר עירוני א' ת"א ובליך רמת־גן.

קיבוץ חצור מודיע:
המשחק היום הוקדם לשעה 19.30

מנצ'סטר יונייטד — אברטון 0:0

● הליגה האנגלית

קבוצת ליברפול עלתה לראש טבלת הליגה האנגלית, לאחר שניצחה את מנצ'סטר סיטי 0:2 משעריו של סטיב מקמאהון. בעוד שמיפגש הגדולות בין מנצ'סטר יונייטד והאלופה אברטון, נסתיים באולד טרפורד, בתיקו אפס.

ליברפול מקדימה את שכנתה העירונית בהפרש של שער אחד בלבד. אבל לליברפול משחק עודף. לשתיהן אותו מספר נקודות — 70. לפני מנצ'סטר־יונייטד (65) וצ'לסי (62).

עד לסיום העונה נותרו רשמית 6 מחזורים.

אברטון סבלה לא רק מהיעדרו של שוערה הוולשי הבינלאומי, נביל סאותהול, אלא גם חלוצה האנגלי הבינלאומי, גרי לינקר נטש את השדה בדקה ה־51, מפאת פציעה.

את התוצאה המפתיעה והמרשימה ב„חג הפסחא" הנוצרי, חוללה קווינס פארק ריינג'רס, שהביסה את צ'לסי 0:6, כשגרי באניסטר כבש שלושער, ואילו חלוצה הסקוטי הבינלאומי של צ'לסי, דייויד ספידי הורחק.

צ'לסי ספגה איפוא 10 שערים תוך שלושה ימים.

בדרבי הלונדוני השני גברה ווסטהאם על טוטנהאם 1:2 ועלתה למקום החמישי בטבלה. טוני קוטי ופרנק מקאבני (24 שלו העונה) כבשו השערים למנצחת.

ארסנל הפסידה בהייבורי לווטפורד 2:0.

תוצאות נוספות: אסטון וילה — לסטר 0:1, ניוקאסל שפילד ונסדיי 4:1, נוטינגהאם — בירמינגהאם 0.3.

שני משחקים נוספים במחזור זה יתקיימו היום בין לוטון לווסט־ברומיץ', ובין סאותהמפטון ואוקספורד.

בליגה השניה: הדרספילד — בארנסלי 3:1, פורטסמות' בריטון 3:2, צ'רלטון — נוריץ' 0:1, מילוול — פולהאם 2:1, לידס — בלקברן 1:1, קארלייל — מידלסבורו 1:0, שפילד יונייטד — סנדרלנד 1:0, סטוק — שרוסבורי 2:2.

הליגה האנגלית

1.	ליברפול	36:73	36
2.	אברטון	18:74	35
3.	מנ. יונייטד	28:57	35
4.	צ'לסי	41:49	33
5.	ווסטהאם	38:50	31
6.	ארסנל	35:42	33
7.	שפילד	51:52	35
8.	לוטון	38:51	35
9.	ניוקאסל	49:53	34
10.	נוטינגהאם	47:60	34
11.	טוטנהאם	43:53	35
12.	ווטפורד	45:50	31
13.	ק.פ.ר.	56:45	37
14.	מנ. סיטי	49:40	36
15.	סאותהמפטון	45:41	34
16.	קובנטרי	61:44	37
17.	איפסוויץ'	45:27	34
18.	לסטר	62:48	35
19.	אוקספורד	69:51	34
20.	אסטון וילה	58:38	35
21.	בירמינגהאם	57:29	36
22.	ווסט־ברומיץ'	78:28	35

הפועל ת"א ומכבי חיפה לאינטרטוטו. תדהמה ביבנה

מאת ראובן חנניה

תדהמה ביבנה. מזכירות ההתאחדות לכדורגל החליטה אתמול, בהתאם לתקנון ההתאחדות, כי הקבוצות אשר ייצגו את ישראל באינטרטוטו יהיו האלופה מכבי חיפה ומוליכת הטבלה הפועל תל־אביב.

מחזיקת גביע הטוטו מכבי יבנה לא הצליחה להתברג בין 8 הראשונות בליגה הלאומית ולכן תיסע במקומה המובילה הפועל תל־אביב.

מנהל מכבי יבנה, שלמה סויסה, הודיע אתמול כי מבחינתו הוא לא קיבל שום התראה כי התאריך האחרון לקביעת שתי הנציגות היה ה־29 במרץ. היינו השבת שעברה.

היו"ר של יבנה אמר כי מנכ"ל ההתאחדות יעקב אראל הודיע לו שהנציגות תקבענה בתום המחזור ה־24.

משחק אלוף האלופים יוקדם לפתיחת העונה

מאת ראובן חנניה

משחק אלוף האלופים על שם של שדרן הספורט נחמיה בן אברהם ז"ל, יתקיים לפני פתיחת העונה הבאה ולא ב־31 במאי כפי שהיה נהוג בשנים עברו.

ב־31 במאי יתקיים משחק הפתיחה בגביע העולם במכסיקו. משחק אלוף האלופים מפגיש את אלופת המדינה עם מחזיקת הגביע. יוקדם למשחק זה משחק מכביל של הנוער.

מרתון כדורגל בר"ג

מרתון כדורגל יתקיים השבת באיצטדיון הלאומי ברמת־גן.

במשחק הראשון תארח שמשון תל־אביב את הפועל פתח־תקוה, במשחק השני ישחקו מכבי פתח־תקוה והפועל תל־אביב ובמשחק השלישי מכבי נתניה עם האלופה מכבי חיפה.

בהתאחדות לכדורגל שורר בלבול בקשר לשעות המשחק של שלושת המשחקים.

משחק ליגה לאומית יתקיים ביום שישי בין הפועל כפר־סבא ומכבי יבנה.

בליגה הארצית יתקיימו גם כן ביום שישי שני משחקים: הפועל בית שמש תארח את הפועל עכו והפועל רמת־גן את הפועל יהוד.

מקסיקו — ארגנטינה 1:5

נבחרת הכדורגל של מקסיקו הכניעה את קבוצת ארגנטינוס ג'וניורס 1:5 (0:0).

בשורות ארגנטינוס הופיע הוגו מארדונה בן ה־18, אחיו הצעיר של דייגו הגדול.

הפועל ירושלים ואליהו עופר לדין משמעתי

מאת ראובן חנניה

מאמן הכדורגל אליהו עופר ואגודת הכדורגל הפועל ירושלים יעמדו לדין משמעתי בהתאחדות לכדורגל על הפרת תקנון התשלומים למאמנים.

התברר כי ההתאחדות לכדורגל עקבה אחר הבוררות בין שני הצדדים לאחר שעופר הפסיק את עבודתו בקבוצת הפועל ירושלים, ומצאה חריגים מסויימים שלא באו לכלל ביטוי בהסכם שהופקד בהתאחדות לכדורגל.

יצויין כי יו"ר הפועל ירושלים, חגי אפרת, אשר מכהן כחבר הנהלה בהתאחדות לכדורגל לא הוזכר כאחד הקשורים בעניין ישירות, אלא כנציג הפועל ירושלים.

בעבר הושעה מתפקידו חבר הנהלה אחר, נחמן מנדל, ממכבי פתח־תקוה על אותה עבירה.

ימק"א בסכנה

הביקורת המסורתית במגרשי הכדורגל, בליגה הלאומית והארצית תחל היום עד סוף חודש מאי בשלב הראשון לבדיקת המגרשים.

נציגי ההתאחדות לכדורגל יבקרו שוב בחודש אוגוסט כדי לאשר באופן סופי את תקינות המגרשים.

אמש נמסר רשמית על־ידי מנכ"ל ההתאחדות יעקב אראל כי אם לא יחול שינוי בצורה ברורה במגרש ימק"א בירושלים הוא יפסל בעונה הקרובה.

בעתיד יתפרסמו תקנות הדרגות המחייבות, קריטריונים חדשים לשמירת הסדר והשירותים גם מחוץ למגרש.

הפועל / המשמר

הקפת התבור ה־34 לזכרו של יצחק שדה

בשבת, 5.4.86, בשעה 8.30 בבוקר מירוצים עממיים ותחרותיים לבוגרים, נוער, ילדים וקשישים מ־1200 מ' עד 11.000 מ' (בהתאם לגיל)

פרטים והרשמה:
● מרכז „הפועל", רח' הארבעה 8, ת"א. טלפון 03־260181
● מועצה איזורית גליל תחתון, כפר־תבור 067־67213. הסעה מאורגנת מכל רחבי הארץ

ירד המסך על הליגה הלאומית בכדורעף שהוחלקה לשני [illegible]

בת־ים הדיחה את המעפיל: זכייה משכנעת

„מהפכה" בטבלה לעומת העונה שעברה: רק קרית־אתא נותרה באותו מקום ★ לביתיות לא היתה משמעות: 71 נצחונות למארחות לעומת 61 לאורחות ★ רולניק, בורר, שפק, פישל, אקרמן והרשקו — בשישיית המחזור

מיקום ומערכות
(בסוגריים הדירוג בעונה הקודמת)

		נקודות סיבוב א'	סיבוב ב'	סה"כ נק'	מערכות
1.	הפועל בת־ים (5)	22	21	43	77
2.	הפועל כפר־סבא (4)	20	20	40	70
3.	הפועל קרית־אתא (3)	19	20	39	77
4.	אליצור תל־אביב (6)	19	19	38	77
5.	הפועל המעפיל (1)	18	18	36	78
6.	הפועל עין־המפרץ (7)	19	17	36	80
7.	חניתה/מטה אשר (2)	16	15	31	83
8.	הפועל רמת־אביב	14	16	30	78
9.	הפועל שריד (10)	15	14	29	82
10.	הפועל העוגן (8)	13	14	27	75
11.	עין־שמר/ברקאי	12	12	24	77
12.	הפ. שער־העמקים (9)	11	12	23	74

* במקום הפועל שער־העמקים והפועל עין־שמר/ברקאי ישחקו בעונה הבאה קבוצות מכבי ת"א ומכבי חיפה.

כדורעף עם אורי אפק

תמו משחקי הליגה הלאומית בכדורעף לעונת 86־1985. עונה קצרה, מאורגנת ומסודרת, שהתפרסה על פני 22 שבועות. בתחילה היו ציפיות גבוהות. אך במיוחד לאחר שרוב הקבוצות רכשו כדורעפנים וחיזקו את שורותיהן בצורה משמעותית שבמעט שלא ידענו בעבר.

קצת דוגמאות: אורי חבר ורז בורר הצטרפו להפועל בת־ים; אורי גיל להפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק; איתי דיין להפועל המעפיל; דן אריאל ואמיר סנפיר לאליצור ת"א; אמיר אקרמן להפועל כפר־סבא; גיל לוסטיג להפועל רמת־אביב; נסטור אפשטיין להפועל חניתה, ועוד.

בתחילת הליגה לא היתה מועמדת בטוחה, דוגמת הפועל המעפיל בעבר. והנה, למרבה הפלא, זכתה הפועל בת־ים באליפות בקלות רבה. רק עם הפסד אחד, שלא היה משמעותי. זאת על־אף שכוכבה אורי חבר מיעט לשחק בגלל פציעה ובגלל שירותו בצה"ל.

העובדה שרק קבוצה אחת (הפועל קרית־אתא) נותרה באותו דירוג בליגה, כמו בעונה שעברה, מלמדת על שינוי מהותי ביחסי הכוחות.

ממאפייני ליגה זו. שבלטה מראשית הדרך בחלוקה הברורה של „בתי ליגות" — עליונה ומישנית. רק בשני מקרים מכלל 132 משחקי הליגה גברו קבוצות מהליגה המישנית על קבוצות מהליגה העלית (הפועל שריד והפועל חניתה/מטה אשר ניצחו את הפועל המעפיל).

ליגה זו לא התברכה במאבקים צמודים. יותר ממחצית המשחקים הסתיימו בתוצאה של 0:3 (76), לעומת 44 משחקים שהסתיימו בתוצאה של 1:3, ורק 12 מאבקים ביתוצאה של 2:3. גם הביתיות לא שיחקה כמעט תפקיד: לעומת 71 נצחונות־בית היו 61 נצחונות־חוץ.

קבוצות שונות סבלו מאוד מפציעות של שחקנים, בעיקר של שחקני־מפתח וכדורעפני נבחרת. כך נשענו רוב הקבוצות על 7־8 שחקנים בלבד, דבר שהגביל אותן והקטין את התשתית.

הליגה התעשרה בארבעה אולמות טובים לכדורעף בהעוגן, בעין־החורש (בו שיחקה המעפיל), באונים (הפועל כפר־סבא) ובעין־שמר (הפועל עין־שמר/ברקאי). לראבוני לא נהרו הצופים למשחקי הליגה.

עבודה מרשימה עשו מנהלי הקבוצות שתרמו רבות ולהם חלק נכבד בהישגי הקבוצות. היתה זו עונתו של יצחק שניר, מנהל האלופה מהפועל בת־ים.

איגוד השופטים וחבריו ראויים להערכה. הם עשו עבודה טובה. מסתמן דור צעיר של שופטים מבטיחים.

ממאפייני הקבוצות

● הפועל בת־ים: האלופה היתה הטובה מכולן. 19 נצחונות רצופים. סך־הכל הפסד בודד.

● הפועל כפר־סבא: מאזן זהה בשני הסיבובים. שיחקה פחות מכל האחרות. סך־הכל 70 מערכות.

● הפועל קרית־אתא: היחידה שהתמידה באותו דירוג (3). הקבוצה העמוסה מכולן: ליגה, גביע, אליפויות בתי־הספר ומשחקי נוער.

● אליצור ת"א: מקום רביעי — שיא עבודה. הרכב לא יציב. מדי פעם חסרה שחקנים ומאמן.

● הפועל המעפיל: אכזבה רבה. היחידה שהחליפה מקומות עם בת־ים (מראשון לחמישי). אלופת ההתיישבות העובדת.

● הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק: שיאנית בפצועים ובחסרים. נפילה בסיבוב השני והפסדים לחמש הראשונות.

● הפועל חניתה/מטה אשר: ראש לשועלים. התחלקה. מהמקום ה־2 בעונה שעברה ל־7 העונה. שיחקה יותר מכל הקבוצות — 83 מערכות.

שישיית העונה

● עמדה מספר 1 — רפי רולניק (הפועל בת־ים).
● עמדה מספר 2 — רז בורר (הפועל בת־ים).
● עמדה מספר 3 — עופר שפק (הפועל קרית־אתא).
● עמדה מספר 4 — גיל פישל (הפועל כפר־סבא).
● עמדה מספר 5 — אמיר אקרמן (הפועל כפר־סבא).
● עמדה מספר 6 — יעקב הרשקו (הפועל בת־ים).

● הפועל רמת־אביב: החזיקה היטב מעמד בעונתה המחודשת בלאומית.

● הפועל שריד: לא יציבה. נצחון על הפועל המעפיל והפסד ליורדת מהפועל עין־שמר/ברקאי. היחידה שנוצחה ארבע פעמים 3:2.

● הפועל העוגן: הסתפקה בנצחונות רק על הנושרות, ועל שריד.

● הפועל עין־שמר/ברקאי: התארחה עונה אחת בלאומית. נצחון אחד בכל סיבוב. לא מספיק.

● הפועל שער־העמקים: נאבקה עד הסוף, אך צברה בסך־הכל עשר מערכות זכות ונצחון אחד.

לכל שש קבוצות התחתית היו בעיות עם מאמנים. או שמאמנים הפסיקו את עבודתם, או שמאמנים היו גם שחקנים, או שמאמנים נעדרו ממשחקים!

זרקור על העונה

● דוד כפרי ראוי למחמאות על שהוליך את הפועל בת־ים לאליפות. אך מאמן העונה שלנו הוא אליהו רבינא, שתימרן את הפועל כפר־סבא להישגה הטוב ביותר — מקום שני.

● צמד השופטים שבלט בליגה הוא הבין־לאומיים הצעירים נתי תרום וגבי לוטן.

● שחקני הפועל בת־ים הופיעו 22 פעם בנבחרות השבוע אך „השיאן" היה גיל פישל מהפועל כפר־סבא — 6 פעמים.

● הפועל כפר־סבא, שניצחה ב־18 מיפגשים, השיגה במשחקים אלה 54 מערכות זכות לעומת אחת חובה.

● תואר „צעיר העונה" מגיע לירון טרייבנר מקרית־אתא: שחקן חודש פברואר, כדורעפן בנבחרת הנוער, שלוש פעמים בנבחרת המחזור, מכוכבי אליפות בתי־הספר. הנוער משחקי הגביע ושחקן עתיד.

● השלישייה המובילה והראוייה למחמאות מירביות היא: מזכיר ועדת הכדורעף, יונה פלד; המזכירה אביבה שמעון וזאב (זומבו) שוהם מאיגוד השופטים. הם גילו מסירות, התמדה ודבקות במטרה.

בת־ים – אליפות ראשונה

להפועל בת־ים היתה זו זכייה ראשונה באליפות. עד כה זכו באליפות: הפועל המעפיל — 14 פעם; הפועל עין־שמר — 4; הפועל עין־המפרץ/כפר מסריק — 4; הפועל קרית־אתא — 2; מכבי תל־אביב — 2; הפועל בית־זרע — 1; הפועל שריד — 1; הפועל נגבה — 1. הפועל העוגן — 1.

אבן־פינה לבית גיל

אבן־פינה לבית עמנואל גיל, מתאישים המרכזיים בהפועל, הונחה בסוף השבוע במרכז לחינוך ולספורט ימי בקיסריה. בטקס השתתפו כל השותפים להקמת הבית: מרכז הפועל, המועצה האיזורית חוף הכרמל, קיבוץ שדות־ים, חברת למרכזי תרבות וספורט וכן בני משפחה, ראשי הספורט בארץ וותיקי הפועל.

הבית שיוקם מיועד למגורי ספורטאים. ספריה עיונית, אודיטוריום ופינת הנצחה.

בתמונה: אסתר גיל ובתה אולה מניחות את אבן־הפינה. לידם: אבי אלון, מנהל חברה למרכזי תרבות וספורט.

צילם: אריה קנפר

תודה!

לסיום, ברצוני להודות לאורי אפק, איש הכדורעף הוותיק, ששמר את שורשיו ואמונו בעט־הפרשנות, באמצעות מאמריו הענייניים, הטובים והמקצועיים. עקבנו אחרי ליגה, שאינה זוכה בדרך־כלל לתהודה רבה. אני תקווה שנרתם, יחד עמנו, לשינוי המציאות — ולטובת הכדורעף. זה. חן.

ישראל פז

גרובלאר רוצה לייצג את זימבאבואה

מאת שבח פלברט

ברוס גרובלאר, בן ה־28, שוער ליברפול האנגלית, הגיש בקשה להתאחדות הכדורגל בזימבאבואה, שברצונו לשוב ולייצג אותה במשחקים בין־ארציים לאחר שאפסו תקוותיו להופיע בנבחרת אנגליה במשחקי־הגמר בגביע העולמי במקסיקו.

גרובלאר ייצג את זימבאבואה בעבר. הופעתו האחרונה היתה ב־1984 נגד מצרים, במוקדמות הגביע העולמי באיזור האפריקני.

שוערה של ליברפול ויתר בזמנו על האזרחות של זימבאבואה והותיר בידיו רק את הדרכון הבריטי.

* * *

הצטרף לפולהאם כדי להגיע למקסיקו

מרטין אוניל, בן ה־34, קפטן נבחרת צפון־אירלנד במשחקי גביע העולם בספרד ב־1982, חתם חוזה עם פולהאם הלונדונית מהליגה השנייה במטרה לחזור לכושרו, ולהיבחר לסגל היוצא למקסיקו.

אוניל היה מנוטרל כשנה לאחר פציעה קשה בברכו. אוניל חתם על החוזה ביום האחרון להעברות כדי לחלץ את פולהאם מנשירה לליגה השלישית.

אוניל לא היה שייך לאף קבוצה, ולאחרונה שיחק במדי צ'סטרפילד מהליגה השלישית, לפי הסכם זמני.

* * *

„עיטור האומה" למתאגרף פאפ

לגדול מתאגרפי הונגריה בכל הזמנים, לאסלו פאפ, הוענק ביום הולדתו ה־60 „עיטור האומה" ע"י נשיא הונגריה.

זהו העיטור הגבוה ביותר בהונגריה. פאפ נטל שלוש מדליות זהב אולימפיות ב־1948, 1952 ו־1956 במשקל בינוני.

* * *

מיליארד דולר לאירוח המשחקים

עיריית פאריס הגישה את מועמדותה לארח את המשחקים האולימפיים ב־1992 והיא מוכנה להוציא לשם כך סכום של מיליארד דולאר.

פאריס מבקשת לארח את המשחקים ב־1992 במלאת 100 שנה לרעיונו של הצרפתי פייר דה־קוברטן לחידוש המשחקים האולימפיים המודרניים. עתה ממתינה עיריית פאריס לתגובת נשיא הרפובליקה, מיטראן.

על אירוח המשחקים האולימפיים ב־1992 נאבקות גם ברצלונה, אמסטרדם, סופיה, בריסביין ובירמינגהאם.

פאריס אירחה פעמיים את המשחקים ב־1900 וב־1924.

* * *

למקנרו לא מתחשק לחזור לפעילות

הטניסאי האמריקני הבעייתי ג'ון מקנרו לא חושב עדיין לחזור לפעילות מאז שביקש ממועצת האיגוד המקצועני הבין־לאומי לאפשר לו מנוחה בגלל סיבות אישיות שונות.

מקנרו נראה לאחרונה כשהוא מגדל זקן ומצפה ללידת ילדו הראשון משחקנית הקולנוע, טאטום אוניל.

מקנרו מנוטרל מפעילות מאז אמצע חודש ינואר כאשר הפסיד הראשון של ה„גראנד מאסטרס" בניו־יורק לטניסאי היהודי ברד גילברט.

האלוף לשעבר עמד לחזור לפעילות ולהשתתף בטורניר 12 הגדולים בדאלאס, החל מ־8 באפריל, אך החליט ברגע האחרון שטרם הגיעה השעה לכך.

הצעות החלטה בוועידת הפועל — [illegible]

מושב ב' של הוועידה הארצית של הפועל [illegible] 1986.

הוועידה קיימה דיון בנושאים שעל סדר־היום והחליטה:

● חוזרת ומדגישה את הצורך בשמירת העקרונות ומטרות הפועל כתנועת ספורט של ההסתדרות הכללית שמטרתה העיקרית היא הקניית תרבות הגוף לציבור הרחב, תוך הבטחת ההגמוניה של הפועל בתחום הספורט התחרותי והייצוגי, וטיפוח הספורט העממי.

● מציינת כי הפועל מהווה נכס חשוב למדינה ולהסתדרות וביטוי סמלי לתנועת העבודה הישראלית: הפועל משמש גורם להזדהות עם התנועה וערכיה.

● מביעה הוקרה להסתדרות הכללית על תמיכתה בפעולות הפועל; עם זאת מביעה דאגה חמורה מהשחיקה הריאלית של ההשתתפות הכספית של ההסתדרות בתקציב מרכז הפועל וסניפיו, והתעלמות משק העובדים מתמיכה בפעולות הפועל.

● מקבלת בחיוב ומברכת על החלטת מוסדות הפועל לקיים בחירות להנהלות ומזכירויות סניפי הפועל ב־23 בספטמבר 1986. הבחירות בסניפים יחזקו ויגבירו את שיתוף הפעולה עם מועצת הפועלים במקום והחיים הדמוקרטיים באגודה.

הפחתת הוצאות

● קיימה דיון בנושא המצב הכספי הקשה בסניפים והחליטה כי עונת הספורט 1986/87 תוכרז שנת־חירום בספורט הישראלי, המחייב מאמצים מיוחדים לצמצום ההוצאות הכספיות על־ידי האגודות כשלב בתהליך הבראה של הסניפים והבטחת ניהולם על בסיס כספי מאוזן.

● מחייבת את כל מוסדות הפועל, נבחריו ונציגיו במוסדות הספורט הכלליים, לפעול, כל אחד בתחומו, לקיצוצים ויעול בתקציבי ההוצאות, והפניית מירב המשאבים למען סיוע לאגודות הספורט אשר יקיימו החלטות אלו, ויפחיתו את רמת הוצאותיהם בצורה ריאלית.

● מחייבת את מוסדות הפועל השונים לפעול למען הבטחת מעמדן האיכותי של אגודות הפועל בענפי הספורט השונים וברמות השונות, כדי להבטיח המשך לשמירת מעמדו של הפועל כגורם מוביל בספורט ההישגי והייצוגי בישראל. אגף הספורט ינחה את הסניפים בתכנון הפעולה לטווח ארוך ובתכנון השנתי.

● פונה לחברי הפועל בהנהלת ההתאחדות לכדורגל בישראל ובאיגוד הכדורסל בישראל, בתביעה לבצע ביעילות האמנה הבין־מרכזית כדי להפחית בצורה ריאלית את התשלומים לשחקני ומאמני הכדורסל והכדורגל, ולהעמיד לדין כל אגודה אשר תחרוג מביצוע התקנונים. העונש שיידרש על־ידי ההתאחדות והאיגוד כלפי אגודות אשר יימצאו אשמות, יהיה הפחתת נקודות ליגה, לפי חומרת האשמה.

● קוראת לוועדה המרכזת של ההסתדרות לקיים דיון על אחריות מועצות הפועלים, בניהול סניפי הפועל, קביעת סדרי העדיפויות של מועצות הפועלים בניהול פעולות הפועל ברמת הספורט הייצוגי, התחרותי והעממי, ואחריות הועה"פ לגבי מועצות הפועלים אשר לא מנעו גרעונות כספיים.

● הוועידה מחייבת הקמת יחידה לבקורת פנימית במרכז הפועל, אשר תפעל בתיאום עם מבקר ההסתדרות, ותבקר באופן שוטף את סניפי הפועל בתחומים הבאים: נוהלים וניהול תקין, ניהול פיננסי וניהול ספרים. יישום החלטות וקיום קריטריונים כפי שנקבעים מדי פעם ע"י המוסדות המוסמכים.

● מחייבת הגברת פעולות החברה בסניפי הפועל, כדי שיהיו מועדונים ומברכת על המאמצים להגברת פעולות ההסברה והחינוך התנועתי בהפועל. הוועידה מחייבת את מרכז הפועל להגדיל את התמיכה התקציבית למטרות אלה, ולפעול להידוק קשרי־הגומלין בין המרכז לסניפיו.

● קוראת לרשויות המקומיות להגביר תמיכתן באגודות הספורט במקומותיהם, ופונה בתביעה להעמיד את מתקני הספורט הקיימים לפעילות חוגי ספורט עממיים לטובת הציבור.

● קוראת לממשלה להגביר את תמיכתה בקיום הספורט בישראל וכן במציאת פתרון דחוף כדי להקל על אגודות הספורט בתשלומי החובות המצטברים למס־הכנסה, ולמנוע שיתוק הפעולה בסניפים. הוועידה מחייבת את הסניפים להקפיד על ניהול חשבונות תקין וביצוע התשלומים לאוצר כמתחייב על פי החוק.

חיזוק הסניפים

● מחייבת קבלת חוק ספורט בכנסת שיבטיח אפשרויות לקיום פעילות הספורט במדינה, מבלי לפגוע ביסודות הציבוריים הוולונטריים של אירגוני הספורט שבהם הערובה לטוהר הספורט ואופיו החברתי.

● קוראת להגברת פעולות הפועל בקרב הנשים ומחייבת הקצאת כח אדם ותקציב מיוחד למטרה זו.

● קוראת להגברת פעולות הפועל בערי הפיתוח והשכונות והקצאת משאבים נוספים למטרות אלה.

● מברכת על החלטות ההסתדרות לפעילות בקרב המיגזר הערבי והדרוזי במטרה לטפח פעילות זו, בגלל משמעותה החברתית והמדינית לטובת שני העמים החיים במדינת ישראל.

● מביעה הערכה לסגל העובדים הנאמן והמסור של מרכז הפועל וסניפיו. עם זאת מחייב פעולה מתמדת ליעל ולחסוך בקרב עובדי המנגנון של הסניפים ומרכז הפועל, והקפדה על קבלת מזכירים ועובדים בעלי כישורים המתאימים לתפקידם.

● קיימה דיון על ההכנות, דרכי הארגון והביצוע של משחקי הפועל ה־13 והחליטה כדלקמן:

א. על־אף המצב הכלכלי הקשה במדינה מחליטה הוועידה לאמץ את קווי היסוד של משחקי הפועל ה־13, כפי שאושרו על־ידי מליאת מרכז הפועל ביום 17.1.85, ועיקריהם יפורטו להלן:

ב. משחקי הפועל יתקיימו בימים 4־11 במאי 1987 ויהוו חוליה נוספת ורצופה למסורת כינוסי הפועל אשר נערכו במשך 65 שנות קיומה של התאגדות הפועל.

ג. משחקי הפועל ה־13 נועדו לחזק את סניפי הפועל, להגביר בהם את פעולות הספורט, לקיים בהן פעולות חברה ואירועים ציבוריים אחרים, בנוסף לפעילות הספורט היום־יומית.

ד. משחקי הפועל, המאורגנים על־ידי ארגון הספורט הגדול במדינה, יפגינו את יכולתה של ההתאגדות לקיים אירוע ספורט עולמי, שנועד להגביר את יוקרתו בקרב חבריו והציבור הרחב בישראל.

ה. המשחקים יחזקו את מעמד ישראל והפועל בזירת הספורט הבין־לאומי ויסייעו ליצור קשרים עם מדינות וארגוני ספורט כמכשיר לאחווה וידידות בין העמים.

ו. ועידת הפועל מכריזה כי שנת המשחקים בין 1 במאי 1986, עד לפתיחת המשחקים ב־4 במאי 1987, היא שנת משחקי הפועל. במהלך השנה יתקיימו פעולות מיוחדות, ביניהן הבחירות למוסדות סניפי הפועל.

ז. במהלך שבוע משחקי הפועל, יתקיימו בסניפים תחרויות ספורט, פעולות חברה; חלק מהסניפים יארחו אירועים ותחרויות של המשחקים.

ח. הספורטיאדה הבין־לאומית למקומות־עבודה תתקיים באילת ובמסגרתה יתקיימו תחרויות ספורט לעובדים במקומות־עבודה בענפי ספורט שונים.

ט. משחקי הפועל יתקיימו בפיזור מירבי ברחבי הארץ ובהתאם לאפשרויות התקציביות.

י. ביצוע המשחקים יהיה על־ידי כח האדם של מרכז הפועל, וסיוע מוגבל של כח אדם מיוחד.

יא. תקציב ההוצאות של המשחקים יהיה חסכוני במגמה שהמשחקים לא יפגעו בתקציב הרגיל של מרכז הפועל.

יב. הוועידה פונה לכל הגופים שסייעו בעבר לקיום כינוסי הפועל להושיט ידם למען הצלחת המשחקים, על־ידי סיוע בתקציב או באמצעים אחרים.

האופוזיציה החרימה חלק מהישיבה

(המשך מעמוד ראשון)

מהליכוד, אישרה אתמול הכנסת, בתום שש שעות של דיונים, את תקציב המדינה לשנת הכספים 1986/7 בסך כולל של יותר מ־30 מיליארד שקל.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ויו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אורה נמיר (מערך), לא השתתפו בהצבעה. סיעות האופוזיציה החרימו את חלקה האחרון של הישיבה, במחאה על יחסה המזלזל של הממשלה, ובראש ובראשונה של שר האוצר, יצחק מודעי, לדיון.

אישור התקציב אתמול התנהל על מי מנוחות. ח"כי הקואליציה המרדניים מהמערך ומהליכוד, שיכבו בכותרות העיתונים בשבועות האחרונים, היו הפעם „ילדים טובים". כשאחד הח"כים ניסה לגלות עצמאות, ראצו מצליפי הסיעות, חיים קופמן ושרה דורון (ליכוד) ורפי אדרי (מערך), להעמידו על מקומו. באחד המקרים התערב סגן ראש הממשלה, דוד לוי, לאחר שהמצליפים לא הצליחו להסביר לעובדיה עלי את עובדות החיים הקואליציוניים.

שר האוצר נעדר

בניגוד למקובל בעת הגשת תקציב המדינה לקריאה שניה ושלישית, לא ישב שר האוצר ליד שולחן הממשלה. גם יו"ר ועדת הכספים, אברהם שפירא, נעדר ממרבית הדיון. סיעות האופוזיציה, שניסו להחזיק את הדיון על אש גבוהה, נשברו אחרי ארבע שעות דיונים. אלעזר גרנות הודיע, כי „נוכח ההיעדרות השערורייתית של מודעי", ובשל היעדרות השרים האחרים, כולל ראש הממשלה, יפסיקו ח"כי מפ"ם לנמק את הסתייגויותיהם לסעיפי התקציב.

רן כהן (ר"ץ) הודיע מיד אחריו, כי מאחר שמודעי, שפירא וח"כי הקואליציה אינם מוכנים להגן על החוק והצדק, תפסיק גם ר"ץ לנמק את הסתייגויותיה. דברים דומים אמרו גם תופיק טובי (חד"ש), שפט (התחיה) ואהרן אבוחצירא (תמ"י).

„דרוש קיצוץ אמת"

גרשון שפט (התחיה) טען, כי בתקציב החדש יש גרעון של 800 מיליון דולר. לדעתו, שילם הליכוד למערך, בפרשת „סולל בונה" וקופ"ח, סכומי עתק, וזאת רק כדי שהאחרונים יקיימו את הסכם הרוטאציה.

מורלה בר־און (ר"ץ) הזהיר, כי אם הממשלה תקצץ שוב בתקציב החינוך, ניהפך לאומה פרימיטיבית. במקום הריבית הגבוהה במשק, היתה הממשלה צריכה לקצץ קיצוץ אמת בתקציבה.

יגאל כהן (ליכוד — חרות) אמר, כי אחרי שהמערך הצליח לקבל בממשלה כספים לפרוייקטים הקרובים לו, דורש כעת הליכוד 18 מיליון שקל לנושאים היקרים לליבו.

חיים רמון (המערך) טען, כי מאבקו ומאבק חבריו לסיעה צמצם את הפגיעה בציבור הגימלאים. הוא הדגיש, כי ימשיך להתנגד להטלת אגרת החינוך.

עוד שחיקה בשכר

יאיר צבן (מפ"ם) טען כי התקציב החדש ישחק עוד יותר את שכרם של העובדים, יגרום לגידול האבטלה ולהתמוטטות מפעלים. „זה תקציב שיש בו כיסוי לסעיפים רבים ושונים, אבל אין בו כיסוי לדיבורים על צמיחה. זה תקציב שמשקף קטיעת אברים נוספים בנושאי רווחה. מעל לכל, זה תקציב שמשקף אי־צדק משווע בחלוקת הנטל בין המיגזרים השונים של החברה", אמר צבן.

הוא הדגיש, כי כ־1,300 חברות נתונות בסכנת התמוטטות. הממשלה החליטה להטיל מס על החינוך בצורה פרוגרסיבית ביותר. מאידך נמנעת הממשלה מהטלת מס על הבורסה, קוצצה קיצבת הילד הראשון, ומנגד הוחלט לא להטיל מס על דירות־פאר. „המדיניות המגולמת בתקציב הזה איננה מרימה את רגל החזרה לעבודה", אמר.

„אין שיוויון"

מאיר וילנר (חד"ש) טען, כי המדיניות הכלכלית של ממשלות ישראל גורמת לצמיחת כוחות פאשיסטיים בארץ, המנצלים את האבטלה ההמונית כדי להסית פועלים יהודיים נגד פועלים ערביים, ונוער יהודי נגד נוער ערבי.

מתי פלד (המתקדמת) העיר, כי כל הסכומים שנגזלו מתקציבי החינוך והבריאות, העבודה והרווחה, קבורים בתקציב הבטחון. „אם תאזור הממשלה אומץ לקצץ את תקציב הבטחון ב־15 אחוזים ואם תתפכח ממיקסם־השווא של „הלביא", היא תוכל לקדם גם את המשק וגם את החברה", אמר פלד.

שולמית אלוני (ר"ץ) טענה, כי הממשלה צריכה לדאוג, באמצעות תקציב המדינה, לכלל אזרחי המדינה במידה שווה. אך בפועל מופקרים האזרחים בארץ לחלוטין. מי שאין לו אפוטרופוס בממשלה או בכנסת — נגזל באמצעות החוק. כל שר וח"כ דואג לנאמנים לו. שאר הכספים מחולקים בין המפלגות הדתיות. ההסכם הקואליציוני עומד מעל לחוק. הדיון בתקציב המדינה הוא סחר־מכר. יש בו משום עיוות של תקציב המדינה.

המועד הקבוע בחוק

יו"ר ועדת הכספים, אברהם שפירא (אגו"י), שפתח את הדיון, ציין כי השנה, בניגוד לעבר, הונחה הצעת תקציב על שולחן הכנסת במועד הקבוע בחוק. התוכנית הכלכלית רשמה לזכותה הישגים מרשימים במספר תחומים — הורדת האינפלציה, יצוב המחירים, שיפור מאזן התשלומים, עודפי ביקוש ועוד. לדעתו, צפויים בשנת התקציב הקרובה קשיים גדולים בתעשיה, במסחר ובתחום התעסוקה. הוא הדגיש, כי הממשלה נכשלה כליל בכל הקשור לקיצוץ אמת בתקציב המדינה. בהתייחסו להחלטות הממשלה שלשום בנושא קופ"ח ו„סולל בונה", אמר שפירא: „אינני יודע, אינני רואה. ולא מובן לי מאין יקחו את הכסף הזה. זה לא כסף קטן".

עמדת הציבור כלפי הביטחון הלאומי:

ההחלטות מתקבלות על בסיס ענייני ● 96% מאמינים בקיום המדינה ● גברים נוטים לחייב נשק גרעיני ● לגבי 17% — „שומר ישראל" הוא אלוקים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„פחות ממחצית הציבור בישראל מאמין, שהחלטות בענייני ביטחון מתקבלות תמיד על בסיס ענייני בלבד. בניגוד לדיעה הרווחת, הציבור בישראל אינו מאמין, כי נושאי ביטחון עומדים מעל לשיקולים פוליטיים ואישיים. כן שוררת אופטימיות בקהל לגבי האתגרים הביטחוניים העומדים בפני ישראל".

ממצאים אלה כלולים בסקר חדש של המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב. המחקר, ראשון מסוגו, בדק את עמדות הציבור כלפי הביטחון הלאומי בישראל. המחקר הקיף 1172 מרואיינים במדגם מייצג וערך אותו פרופ' אשר אריאן.

הממצא לפיו החלטות בענייני ביטחון אינם עומדים מעל לשיקולים פוליטיים ואישיים, בולט במיוחד, כי הוא מתייחס הן להחלטותיו של הדרג המדיני והן להחלטותיו של הדרג הצבאי. שליש בלבד ממשיבי הסקר מאמין שהחלטות הפוליטיקאים בענייני ביטחון הן תמיד או בדרך־כלל על בסיס ענייני. 47 אחוז בלבד מאמינים שהחלטות הפיקוד הצבאי בענייני ביטחון הן ענייניות בלבד. יחד־עם־זאת, מאמין רוב הציבור – 88 אחוז – שהכרחי לתמוך בממשלה בזמן משבר בטחוני גם אם לא מסכימים עם דרכה. ו־82 אחוז סומכים על הצהרות מנהיגי המדינה בענייני ביטחון.

הישראלי נוטה לראות את בעית הבטחון של המדינה באופטימיות גדולה מאוד. כאשר הוא מתייחס אליה כבעיה אזורית־מקומית. לישראל תחושת ביטחון עמוקה לגבי העתיד הבטחוני: 96 אחוז מאמינים בעתיד קיומנו לטווח רחוק; 85 אחוז סבורים שהסכנה הממשית שישראל תושמד נמוכה עד אפסית; 82 אחוז סבורים שיש אפשרות קטנה לכך או שהדבר לא יקרה כלל.

הישראלי אופטימי הרבה יותר מעמיתו האירופי באמונתו, שהמדינה שלו תוכל להתמודד עם הבעיות הבטחוניות בפניהן היא עומדת. הוא גם נרתע משימוש בנשק גרעיני כעמיתו האירופי. כשני שליש מהמדגם מאמינים, שאין להשתמש בנשק גרעיני בשום תנאי. הגברים נוטים לחייב שימוש בנשק גרעיני יותר מנשים.

מה חש הישראלי כלפי השלום? הנטייה היא לנסות לפתור את הסכסוך הישראלי־ערבי בדרכי שלום: כשני־שלישים סבורים, שעל ישראל לעשות ככל שביכולתה לפתוח בשיחות שלום כדי למנוע מלחמה בין ישראל לבין ארצות ערב. לעומת שליש הסבור שעליה להגביר את עוצמתה הצבאית לשם כך. יותר ממחצית המשיבים לסקר סבורים, שאפשרי שלום בינינו לבין מדינות ערב בעתיד הנראה לעין. וישראל יכולה להשפיע בהתנהגותה על נכונות הערבים לשלום עימה (62 אחוז). הנכונות לשלום עולה עם העלייה בגיל.

„לא ינום ולא יישן שומר ישראל" שאל הסקר. 97 אחוז הסכימו. מיהו „שומר ישראל" בדעת הקהל הלאומית? 57 אחוז בחרו בצה"ל! 17 אחוז בחרו באלוקים, 23 אחוז במדינת ישראל ועם ישראל ו־2 אחוז בארה"ב!

אילו קורבנות אישיים מוכן הישראלי להקריב לשמירת הביטחון בארץ? משליש ועד מחצית המדגם בלבד מוכנים להקריב קורבנות נוספים למען הביטחון: לשלם מיסים גבוהים יותר – 50 אחוז, לשרת בשירות מילואים ארוך יותר – 37 אחוז, ושליש מוכנים שיאריכו את שירות החובה. מצד שני, הרוב בעד השארת תקציב הביטחון כמות שהוא או הגדלתו, וזאת בעת ש־40 אחוז בדעה שיש יותר בזבוז בצה"ל בהשוואה למערכות אזרחיות במדינה.

מן הסקר עולה עוד, כי 54 אחוז מהציבור מתנגדים להחזרת השטחים, 30 אחוז בעד החזרת השטחים תמורת סידורי ביטחון ו־23 אחוז בעד סיפוח יהודה ושומרון.

נתון מעניין נוסף באותו סקר: 67% מהציבור סבור, שכלי התקשורת מטפלים באחריות בנושא הביטחון. 24% סבורים שהתקשורת בלתי־אחראית בדרך־כלל ו־9% טענו: „לא אחראית לגמרי".

עובדי „סו"ב־מתכת": הופכים אותנו ליתומים

(המשך מעמוד ראשון)

שגובשה בהסתדרות, כפתרון אפשרי לבעיות הפיטורים ב„סולל־בונה".

גורמים במועצת פועלי באר־שבע אמרו אתמול לכתבת „על המשמר", כי יש כוונה להפוך את „סו"ב מתכת" לקואופרטיב, ולהעמיד את כל אמצעי הייצור לרשות העובדים, שיפעילו בעצמם את המוסכים ויתחלקו ביניהם ברווחים.

מתקנים לא מנוצלים

ל„סו"ב מתכת" יש מתקנים רבים בלתי־מנוצלים, כמו מוסכים המטפלים רק ברכבי „סולל־בונה" — שעה שהם יכולים להעניק טיפול לרכבי מוסדות הסתדרותיים אחרים — ומסגריה גדולה בלתי־מנוצלת. מזכיר מועצת פועלי באר־שבע, בנץ כרמל, פועל עתה לאספקת עבודות נוספות ל„סולל־בונה מתכת".

יו"ר ועד עובדי „סו"ב מתכת", אשר אוחיון, אמר אתמול לכתבת „על המשמר", כי ראשיתו של הרעיון, בהצעה לניהול עצמי שבה תמכו העובדים, אולם סופו — רעיון הקואופרטיב העצמאי — מתפרש על־ידי העובדים כניסיון להיפטר מהם בשיטות אלגנטיות.

לא להיזרק

„זו היתה הצעה של בנץ ושל קיסר לניהול עצמי, שלה הסכמנו", אמר אוחיון, „אבל הנהלת „סולל־בונה" הלבישה עליה הצעה להפוך אותנו לקואופרטיב. הקואופרטיב הוא התנתקות מוחלטת מהחברה־האם, וכך הופכים אותנו ליתומים. העסק הזה לא ילך. למרות שבהתחלה תמכנו בו. הסכמנו להיות יחידת־בת, אבל לא להיזרק לרחוב".

אוחיון אמר, כי בקואופרטיב יאלצו העובדים לממן עצמם על בסיס פיצויים שיקבלו לאחר שיפוטרו. „הכוונה היא לפטר אותנו, וזה גט לצמיתות, בלי דרך חזרה", אמר.

עובדי „סו"ב מתכת" אומרים, כי ממסמך שהכינה הוועדה המטפלת בענייני החברה עולה, שהמצב בעצם אינו גרוע כל כך. המסמך מציע לעובדים להתנתק מהחברה ולהתפרנס מרווחיהם. „אם המצב כל כך טוב", אומרים העובדים, „אז בואו נחיה ביחד. למה להתנתק ולזרוק אותנו". במועצת פועלי באר־שבע אומרים, כי הקמת קואופרטיב יכולה דווקא להעלות את הכנסותיהם של העובדים.

מחכים לסירוב

אשר אוחיון אמר אתמול, כי לדעתו באה ההצעה כדי ל„לבדוק את הדופק" לעובדי החברה, ובידיעה ברורה שהם יסרבו לה. הוא אמר, כי כעת מחכים העובדים למסקנותיה של הוועדה שמינתה מועצת פועלי באר־שבע.

מזכיר מועצת פועלי באר־שבע, בנץ כרמל, אישר אתמול כי אכן יש הצעה כזו וכי הרעיון הוא שלו. „היו שני רעיונות, האחד של ניהול עצמי והאחר של קואופרטיב. קיסר נתן את תמיכתו המלאה לכך".

לעניין התנגדות העובדים להפיכתם לקואופרטיב, אמר כרמל: „ייתכן שהם צודקים. בשני המקרים הדברים נבחנים, ועוד אין החלטה סופית. הוקמה ועדה ציבורית שבראשה עומד יעקב פרר מהתעשייה האווירית, והוא פועל יחד עם ועד העובדים מטעמנו. הוועדה בודקת באופן המקצועי ביותר מה מתאים ומה טוב לעובדים, ולא נעשה בכוח שום דבר".

הרצוג משבח פעולת ארה"ב בחופי לוב

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שיבח את ארה"ב על הפעולה הצבאית שערכה בלוב.

במהלך סיור שערך אתמול במשמר האזרחי אמר הנשיא: „בשבוע שעבר הכתה סוף סוף ארה"ב בראש הנחש, אבי־אבות הטרור הבינ־לאומי, הרודן הלובי המטורף. עמדתה הגאה והאמיצה של ממשלת ארה"ב, בראשות הנשיא רייגן, ראויה להוקרה והערכה רבה, משום שהיא הבהירה לראשונה לרבי המחבלים מלוב, שיש מחיר להשתוללותו וכי הוא לא יוכל עוד להוסיף ולפרנס את הטרור הבינ־לאומי ולהינות מבטחון מלא, כי לא יאונה לו כל רע".

הנשיא הרצוג הוסיף, כי ארה"ב מילאה באותה פעולה את תפקידה כמנהיגת העולם החופשי, „מול עמדתן הרופסת של ממשלות אחרות ומול הציניות האכזרית של מדינות ערביות ותמיכת הגוש המזרחי וחלק מן העולם השלישי".

הביקור הסתיים בטקס חגיגי, שנערך בבית השוטר, שבמהלכו העניק הנשיא תעודות ל־190 מתנדבים מצטיינים. בדברי ברכתו שיבח הרצוג את פעילות המתנדבים, התורמים לשיפור איכות החיים ולגיבוש חברתי וקהילתי. (עתים)

● ירידה היסטורית בשיעור הלא־מוסמכים בהוראה

שיעור המורים הבלתי־מוסמכים ירד מתחת ל־10 אחוז זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה – מסר אתמול מנהל כוח אדם בהוראה, זבולון אורלב, לשר החינוך. השנה מועסקים בישראל 4900 בלתי־מוסמכים לעומת 6000 אשתקד. רוב הבלתי־מוסמכים הם בוגרי סמינרים שחסרות להם בחינה או שתיים בנושאים שאינם קשורים במישרין לתחום ההוראה הישיר שלהם. **יצחק שור**

מגמה בצה"ל לבלום

(המשך מעמוד ראשון)

מספר הקורסים הנפתחים מדי שנה למפקדי גדודים ומפקדי פלוגות גדל. חניכי בית־הספר לפיקוד ומטה, המיועדים לשרת כמפקדי גדודים, ממשיכים את לימודיהם בפו"מ שישה שבועות נוספים, אשר במסגרתם הם עוברים קורס מפקדי גדודים.

בגדודים הסדירים כיום לא נמצא מפקד גדוד שלא עבר הכשרה מתאימה. אשר לגדודי המילואים, הוגבר קצב ההכשרות של המג"דים במילואים. קצין שלא עבר קורס מ"פים לא ישרת בצבא הסדיר כמפקד פלוגה, למעט חריגים שישרתו בתפקיד ממלאי־מקום של מפקד פלוגה, ללא הזכויות המגיעות למפקדי פלוגה. זאת, עד קבלת הכשרה מתאימה.

בשנת העבודה הנוכחית הסתיים פרק הבחינה של תהליך הזימון הישיר של מועמדים לקורסי קצינים בכוחות היבשה, תהליך אשר קלט את המועמדים לקצונה עם תום קורס מפקדי הכיתות. במהלך הבחינה התברר, כי הזימון הישיר איפשר להפחית את מספר החיילים הנשלחים לקורס קצינים, משום ששירותם של הקצינים מן הזימון הישיר ממושך יותר, כקצינים, מאלו שזומנו לקורס בשיטה המקובלת. מחקרים הצביעו על כך, שהזימון הישיר לא גרם ירידה באיכות הקורס.

צור: תנאי קליטה משופרים מוצעים ליהודי דרא"פ

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„עיתוני דרום־אפריקה מלאים הצעות הגירה בנוסח: אוסטרליה הלבנה עכשיו, וזהו אתגר ציוני ממדרגה ראשונה להציב בפני היהדות הנבוכה הזאת, שאיננה יהדות מצוקה, תוכנית לקליטתם בישראל" — אמר אתמול שר הקליטה, יעקב צור, במסיבת עיתונאים בירושלים.

השר צור, שחזר מסיור בן תשעה ימים בדרום־אפריקה אמר, כי בפגישותיו עם כ־3,000 יהודים התרשם, כי היהודים חיים שם ברווחה רבה מאוד. „אבל על כל חדר שהם מוסיפים בארמון, נוספת עוד שורת לבנים בחומה שמסביב לו. והאווירה היא של מתח וחששות קשים מפני העתיד לבוא", אמר.

בחוברת של משרד הקליטה, שהופצה בקהילה הדרום־אפריקנית, מוצעים ליהודים תנאי קליטה משופרים והמתאימים לצרכיהם המיוחדים — החל מהורדת המגבלות על גודל הדירות לרכישה בסיוע משרד השיכון, וכלה בשורת פרוייקטים המציעים שילוב של תעסוקה ודיור בירושלים ובראשון לציון במקצועות הנפוצים ביהדות דרום אפריקה, כמו רפואה והנהלת חשבונות.

„למרבה הצער", אמר השר, „לא נפוצים ביניהם המקצועות הטכניים הדרושים כל־כך בישראל".

גם קבוצי התק"ם יקלטו קבוצות קטנות של יהודי דרום־אפריקה. באשר לסטודנטים, בתי־הספר היהודיים בדרום־אפריקה מאפשרים להם להיבחן בבחינות הפסיכוטכניות הנהוגות בישראל, וכך התאפשר להם להמשיך את לימודיהם בארץ.

עם כל זאת, הוסיף השר, הגיעו בשנה שעברה לישראל כ־300 עולים. השנה הוכפל מספרם, ומתחילת שנה זו נפתחו כ־600 תיקי עלייה.

עדיין לא ברור, כמה מבין 120 אלף יהודי דרום־אפריקה יבחרו לעלות לישראל ולא להחליף גולה אחת בגולה אחרת.

מו"מ — לא בתוך חודש

(המשך מעמוד ראשון)

הכתבים הזרים, שנערך במלון „הילטון" בתל־אביב.

רבין, שדיבר אנגלית, התייחס לדברי שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, בדבר חובתה של ישראל לשפר את רמת־החיים של הפלשתינים בשטחים, באומרו: „אני מאמין, כי במקום לדבר הרבה כל כך על איכות החיים, מוטב שארה"ב תעשה משהו. כולם מדברים על מחנות הפליטים, אך מדוע אין איש תורם כספים לשיפור רמת־החיים במחנות?"

אין קיצור־דרך

להלן אמר רבין, כי אין קיצור־דרך לשלום, ולדעתו תחלוף שנה בטרם יהיו ירדן והפלשתינים המתונים מוכנים לדו־שיח עם ישראל. „כל מי שרוצה לעשות קפיצת־דרך ולנסות ליזום מו"מ בתוך חודש, לא ישיג דבר לדעתי" — אמר רבין.

שר הביטחון מתח ביקורת על קריאת משרד החוץ האמריקני לסנאטורים ולחברי קונגרס להמנע ממסעות למזרח־התיכון, נוכח איומיו של קדאפי. „אינני סבור שעצה כזו צריכה להיות חלק ממדיניות של מדינה כארה"ב, המנסה ללחום בטרור. כאשר מייעצים לסנטורים לא לבוא (למזה"ת), נכנעים בכך לאיומי הטרור" — אמר רבין.

לא קורים ניסים

עוד אמר, כי אין „לצפות לניסים" על־ידי מתן אוטונומיה חד־צדדית לפלשתינים בשטחים, ללא כל מו"מ עם הפלשתינים עצמם. בהקשר זה אמר: „לישראל הכח הסבלנות וקור־הרוח, לומר לעולם הערבי, שכל עוד לא יבוא אל שולחן המו"מ, תמשיך ישראל לשמור בידה את השליטה בשטחים ובאוכלוסיה שבהם. אין אנו עורכים במצב שבו עלינו לנקוט בצעדים נואשים. האוטונומיה החד־צדדית היא איוולת... כל מי שמצפה לניסים אינו מכיר את המזרח־התיכון".

בעד „ערביזאציה"

במקום זאת, הביע רבין את תמיכתו ב„ערביזאציה" של חיי היומיום של הפלשתינים. „עלינו להניח את היסוד ליצירת מצב שונה בגדה המערבית וברצועת עזה. ועלינו לתמוך בפלשתינים שאינם פרו־סורים. במתונים שביניהם. ולסייע להם ליצור לעצמם עמדה יציבה. אך תהליך זה עלול להמשך שנה או שנתיים", אמר רבין.

כדי להוכיח „כסמים" לשאלות נכונה ישראל, לדברי שר הבטחון, לוותר על הבהרתה, שכל תוכניות הסיוע יאושרו מראש על־ידי המימשל הצבאי.

„קדאפי מכין מיתקפת טרור נגד 35 מטרות אמריקניות"

מוסר „ניוזוויק" על־פי דו"ח חסוי של סוכנות הביון האמריקנית ● מצרים סירבה להשתתף בפעולות צבאיות נגד לוב

ניו־יורק. — דו"ח חסוי ביותר של סוכנות הביון האמריקנית קובע, כי שליט לוב, מועמר קדאפי, הכין מיתקפת טרור נרחבת נגד מיתקנים ואזרחים אמריקניים מעבר לים — מוסר „ניוזוויק" בגליון אתמול.

הדו"ח של הביון האמריקני מזהיר, כי פעולות טרור אלה מכוונות נגד 35 מטרות אמריקניות מעבר לים, החל ממשרדי חברות אמריקניות ועד למיפקדת הצי ה־6. כל המטרות האלה כבר מצויות במעקב של סוכנים לובים, כותב השבועון.

לדברי „ניוזוויק", המצטט מקורות ביון במדינות המערב, שילם קדאפי בין 5 ל־6 מיליון דולר בעד התקפות הטרור הרצחניות על נמלי התעופה של וינה ורומא. כספים אלה שולמו לאבו נידאל, ראש כנופיית הטרור האחראית להתקפה זו, שבה נרצחו 20 בני אדם.

עוד מוסר השבועון, כי קדאפי תומך כנראה בארגון הטרור של אבו נידאל בתקציב שנתי של 5 מיליון דולר.

„טיים" דיווח בגליונו האחרון, כי העימות האמריקני עם לוב בשבוע שעבר תוכנן על־ידי הצי האמריקני עוד ביולי אשתקד.

מצרים סרבה להשתתף

„אל אהראם" הקאהירי מסר אתמול, כי שלוש פעמים פנה המימשל האמריקני למצרים בארבעת החודשים האחרונים, בבקשה לנקוט בפעולות צבאיות נגד לוב, אולם ממשלת מצרים סירבה.

משפט בקאהיר

משפטם של שמונה טרוריסטים, שנשלחו על־ידי לוב לבצע מעשי טרור במצרים, ייפתח ב־17 במאי. הפרקליטות המצרית מאשימה את השמונה בביצוע פעולות עויינות תמורת סכום של כ־18 אלף דולר. (ע"צ. עי"ר וע"מ)

טלקס

● מנהיג בחיזבאללה שתק בעניין החטופים

וינה. – אחד ממנהיגי „חיזבאללה" סירב להשיב על שאלה בקשר לחיילים הישראלים שנחטפו לא מכבר. בראיון שהתפרסם בעתון הכוויתי „אל־מגלה", אמר שייך איברהים אל־אמין, ממנהיגי „חיזבאללה": „העניין אינו נושא לשיחה או לדיון". (ע"ר)

● קיבל גט מאשתו שהיא „צמח" זה 5 שנים

וולינגטון. – אדם, שאשתו היתה „צמח" זה 5 שנים, קיבל היתר גט באמצעות בית־משפט בוולינגטון. החלטה זו נחשבת לפריצת־דרך להגדרה חדשה של חוקי המוות, לפחות מבחינה משפטית. (ע"ר)

● פוזרה המועצה הגדולה של לונדון

לונדון. – תושבי לונדון נפרדו אתמול בהתרגשות ובחגיגיות ממועצת העיר שניהלה אותם במשך 100 שנה.

הפיזור במועצת לונדון הגדולה, שנשלטה על־ידי מפלגות השמאל ובוטלה על־פי החלטת הממשלה השמרנית, החל מאמש בתוקף.

ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, שהיתה היריבה העיקרית של ניהול המועצה העירונית הגדולה של לונדון, אמרה, כי הממשלה החליטה לבטל מועצה זו ושבע מועצות גדולות בערים אחרות באנגליה כדי למנוע בזבוז, חוסר יעילות והוצאות פזרניות. (ע"ר)

● רעש גרם עלטה בחלק מסאן־פרנסיסקו

סאן־פרנסיסקו. — רעידת אדמה בעוצמה של 5.3 לפי סולם ריכטר הרעידה אתמול את אזור סאן־פרנסיסקו, וגרמה לעלטה בבתיהם של כ־20 אלף תושבים. לא היו נפגעים או נזקים. מוקד הרעידה היה 70 ק"מ מזרח־מזרח לסאן פרנסיסקו, בקירבת העיר פרימונט. (ע"צ)

● סימפוזיון צבאי במצרים

קאהיר. — משרד ההגנה המצרי ערך סימפוזיון אסטרטגי צבאי על הדרכים להגנת מצרים מפני התקפה מחוץ. (ע"ר)

ארמונו של הנרי ה־8 עלה באש

הליידי בת ה־86 נספתה, אוצרות אמנות הושמדו

האמפטון. — דליקה פרצה אתמול בהאמפטון קורט, ארמונו של הנרי ה־8, על חוף נהר התמזה. בדליקה נספתה אשה אחת ונשרפו אוצרות אמנות רבים ויקרים.

האישה שנספתה היא ליידי גייל, בת 86, אלמנתו של גנרל ריצ'רד גייל. הדליקה החלה בדירתה בתוך הארמון.

האש כילתה את כל האגף הדרומי של הארמון, שנבנה במאה ה־16 על־ידי סר כריסטופר ורן, האדריכל שבנה גם את קתדרלת סנט פאול בלונדון. מן האגף כולו נותר רק שלד. הגג קרס, החלונות נופצו ואוכלו באש ועשן התאבך מהן שעות רבות אחרי שהכבאים השתלטו על הדליקה.

הארמון, הנמצא בבעלות המלכה אליזבת, נחשב לאוצר גדול של ציורים וחפצי־ערך עתיקים אחרים. הכבאים הצילו חלק מן הפריטים האמנותיים, אך אין ספק שהושמדו אוצרות אמנות חשובים רבים. עדיין אין הערכה להיקף הנזק האמנותי והנזק שנגרם למבנה. (עי"ר וע"צ)

להבות ועמודי עשן מתמרים מעל גגו של ארמון המפטון בלונדון, שעלה אתמול באש, על אוצרות אמנות ושכיות החמדה הרבים שהיו בו. (צילום: אי.פי.)

רב־החובל שאונייתו נלכדה עם נשק מישראל יועמד לדין באתונה

מאת ז'אן כהן, כתב „על המשמר" ביוון

אתונה. — רב־החובל ולסיס זיציס, שאונייתו נלכדה ב־20 במארס על־ידי משמר החופים היווני כשעל סיפונה נשק ותחמושת מישראל, הואשם השבת באתונה בנסיון להבריח נשק דרך יוון, במטרה להפיצו באורח בלתי־חוקי.

האניה „אריה הים", נלכדה ליד חופי כרתים כשעל סיפונה מטוק, תת־מקלעים „עוזי" ותחמושת. אנשי האניה אמרו בחקירתם, כי הנשק הועמס על סיפונה בנמל אשדוד על־ידי החברה הישראלית „מגוס סיוויי".

רב־החובל טוען, כי מטענו חוקי ומסמכיו כשרים, אך אף־על־פי־כן התעקש התובע הכללי של אתונה להגיש נגדו כתב אישום וסירב לשחררו בערבות.

ידיעות שפורסמו באתונה מפי רב־החובל אומרות, כי הנשק היה בדרכו לפורטוגל ולגוואטמלה, אך לעומת זאת נפוצו באתונה שמועות, כי הנשק נועד לסנדיניסטים בניקראגואה.

סאול וייסמן, בעליה של חברת „מגוס סיוויי", סירב לומר מה היה יעדו של המטען. רב־החובל אומר, כי כל שנותיו פעל בשירותן של חברות ספנות ישראליות.

14 נהרגו עד עתה בדרום ביירות

ביירות. — עוד ארבעה או ששה בני־אדם נהרגו אתמול מיריות צלפים בקרבות בין המיליציה השיעית „אמל" לבין המחבלים במחנות הפלשתיניים בדרום ביירות. מספרם הכולל של הקורבנות בהתנגשויות, הנמשכות זה ארבעה ימים, הוא עתה 14.

בינתיים נמסר, כי הצדדים הסכימו במו"מ, בנוכחות משקיפים סוריים, לחזק את הפסקת האש שעליה הוסכם בלילה הקודם. לפי החלטות שנתקבלו בפגישה בה נכחו ראש אמל נביה ברי, נציגי המחבלים ומשקיפים סורים, הוחלט לסגור את משרדי אמל, להפסיק את הנוכחות הצבאית, הן של אמל והן של המחבלים ולהישמע להוראות הפסקת האש. נביה הביע תקווה בשיחה עם כתבים כי „זו הפעם האחרונה שאנשים בעלי אותה מטרה לוחמים זה בזה.

על אף ההסכם, נמשכו יריות צלפים מתוך מחנות סברה ושתילה. מקורות המיליציה אמל אמרו כי לוחם שיעי נהרג, נוסף על 4 שיעים שנהרגו קודם לכן ונמסר עליהם רק ביום שני. (עי"ר וע"צ)

ההרג נמשך – אם ואחות מתאבלות על מות יקירן, צעיר הינדי, שנהרג ביום א' באש טרוריסטים סיקיים, באחד מכפרי הודו. (צילום: אי.פי.)

בואינג התרסק במקסיקו: 166 נוסעים ניספו

מקסיקו. — 158 נוסעים ושמונה אנשי צוות של מטוס „בואינג 727" של חברת התעופה „מקסיקנה אייר ליינס" נהרגו אתמול בהתרסק מטוסם במערב מקסיקו — אמש אחר חצות מקור רשמי במקסיקו־סיטי.

דובר חברת התעופה המקסיקנית מסר, כי המטוס התרסק בסאן־מיגואל אל־אלטו, בערך במחצית הדרך בין גוואדאלאחארה ומקסיקו־סיטי. המטוס המריא ממקסיקו סיטי בשעה 8.51 בבוקר בדרכו לפוארטו ויארטה ולוס־אנג'לס. (אי.פי.)

44 נהרגו בהתרסק מטוס שהוביל בכירי ממשל במוזאמביק

מאפוטו.— מטוס תובלה של מוזאמביק התרסק ביום א' ובאסון ניספו 44 בני־אדם, ביניהם אשתו של שר ההגנה וכמה אישים בכירים של המישטר — נמסר אתמול רשמית.

מטוס התובלה, מדגם „אנטונוב־26", התרסק זמן קצר אחרי שהמריא משדה־התעופה של העיר פמבה, על חוף הים, 250 ק"מ דרומית לטנזניה. 5 אנשים ששרדו מן האסון אושפזו במצב קשה. המטוס התלקח ועלה בלהבות מיד אחרי שהתרסק.

ההודעה הרשמית קובעת, כי ההתרסקות היא „אסון לאומי" והיום הוכרז ליום אבל לאומי. (עי"ר וע"צ)

ספרד מפרסמת ערים בעלות מורשת יהודית

מדריד. — הממונים על ענף התיירות בספרד מפרסמים באחרונה בהרחבה אתרים בעלי מורשת יהודית — ערים ומחוזות, שבהן שגשגה התרבות היהודית לפני כ־500 שנה.

המכון הלאומי לתיירות בספרד מפרסם סידרה של עלונים, הקרויים „ספרד היהודית" ומתארים את המורשת היהודית של ערים ומחוזות בטולדו, קורדובה, סיביליה, ברצלונה, גרונה ומיורקה. ניתן להשיג את העלונים הללו בכל לשכות התיירות של ספרד בערים הגדולות באירופה. (אי.פי.)

מחיר הנפט בניו־יורק פחות מ־11 דולר לחבית

ניו־יורק. — מספר חוזים לאספקת נפט גולמי במחיר של פחות מ־11 דולר לחבית נחתמו אתמול בניו־יורק.

בבורסת הסחורות בניו־יורק נמכר לפני־הצהריים נפט מסוג טקסס־מערב במחיר של 10.86 דולר, לעומת 11.46 דולר ביום ה' שעבר. גם כל יתר סוגי הנפט ירדו במחיריהם.

סעודיה מצמצמת תפוקתה

חוגי נפט בבחריין מסרו, כי סעודיה צימצמה את תפוקת הנפט שלה בחודש מרס ב־500 אלף חביות ביום, לרמה של 3.9 מיליון חביות ביום.

שרי הנפט של אופ"ק עומדים להתכנס שוב ב־15 באפריל, במאמץ נוסף להסכים על קיצוץ בתפוקה הכוללת וקביעה למיכסות תפוקה חדשות. (ע"צ וע"ר)

בתו של סטאלין שוב מנסה לצאת מבריה"מ

מוסקווה.— סווטלאנה אלילוייבה, בתו של יוסף סטאלין, שחזרה מן המערב לבריה"מ ב־1984, מנסה לצאת שוב מבריה"מ ולשלוח את בתה לבית־ספר אנגלי — מסר אתמול העיתונאי הסובייטי ויקטור לואיס. (עי"ר וע"צ)

פרס בצאתו לביקור בארה"ב:

לא אבקש כספים — ישנן דרכים אחרות לפתור הבעיות

רה"מ ידון על השתלבות ישראל ב„מלחמת הכוכבים"

„אינני נושא אתי תוכנית מוגדרת בנסיעתי זו לוושינג־טון. אך אני מאמין שהבעיה הכלכלית תהיה הבעיה הראשית במזרח־התיכון ויש להתייחס אליה בכובד ראש. שכן אילמלא התייחסנו כך לבעיה הכלכלית, אפשר לצפות שיהיו זעזועים באזור" — אמר ראש הממשלה, שמעון פרס, לפני צאתו אתמול בבוקר במטוס של חיל־האוויר לוו־שינגטון, לביקור של ארבעה ימים בארה"ב.

פרס הוזמן על־ידי הקונגרס היהודי העולמי לקחת חלק בחגיגות היובל של אירגון יהודי גדול זה בארה"ב.

בנמל־התעופה לא נערך טקס מיוחד. אך ממלא מקום ראש הממשלה, השר יצחק שמיר, בא להיפרד מפרס לפני צאתו.

עם ראש הממשלה יצאו לארה"ב מנכ"ל משרדו אברהם טמיר, סגן שר האוצר עדי אמוראי, יועצו המדעי של ראש הממשלה אל שווימר, מזכיר הממשלה יוסי ביילין ואנשי פמליה אחרים. דוברו של פרס, אורי סביר, אינו משתתף בנסיעה זו ואת תפקיד הדובר ימלא יוסי ביילין.

פרס לא מסר כל הצהרה לפני צאתו את הארץ, אך הסכים להשיב על שאלות. בין היתר אמר: „אינני הולך לוושינגטון לבקש כספים. אך ישנן דרכים שבמאמץ נוסף אפשר לפתור באמצעותן בעיות כלכליות חשובות הקשורות בנו. אולם אין בדעתי להכנס לפרטים בעניין זה".

לשאלה בעניין השתלבותה של ישראל בתוכנית „מלחמת הכוכבים" אמר ראש הממשלה, כי ידון בכך בשהותו בוושינגטון. ובעניין זה יש לנו הסכם מלא עם האמריקנים. אך נבדוק זאת שוב ושוב.

לבסוף נשאל פרס, אם בשהותו בארה"ב יסייע לגורמים שונים במסירת מידע על פעילותו של קורט ואלדהיים, שמייחסים לו כעת פעילות נאצית אקטיבית. על כך השיב ראש הממשלה: „נושא זה איננו על סדר היום של ביקורי הנוכחי בארה"ב".

ספקות לגבי הענות הממשל

כתבנו בארה"ב זאב בליצר, מוסר, כי שמעון פרס, יפגש היום בוושינגטון עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש, עם שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, ועם פקידי רשות אמריקניים נוספים.

כה בעת גוברים הסימנים, כי אין בדעת הממשל להענות להצעות ישראליות שונות, בדבר הדרכים שבהן תוכל ארה"ב לחזק את כלכלת ישראל.

(עתים)

הגמילה מסמים אפסית, התמותה השנתית: 150

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר" וכתב עתי"ם

„פעם נרקומן — תמיד נרקומן" — משפט זה הנשמע קיצוני אינו רחוק מהמציאות. אמרו אתמול דוברי האגודה למלחמה בסמים, „אל־סם", במסיבת עיתונאים בבית־סוקולוב בתל־אביב.

השנה, בפעם הראשונה, אושר לאגודת „אל־סם" לארגן יום התרמה ארצי באמצעות תלמידי בתי־ספר יסודיים. 10,000 בני נוער ייצאו ב־8 באפריל לאסוף תרומות שישמשו את האגודה במאבק נגד נגע הסמים.

בארץ יש כ־150 מקרי מוות בשנה של משתמ־שים בסמים קשים.

סקר בין הצעירים מראה, כי 17 אחוז צרכו סמים עוד בטרם הגיוס. יו"ר ההנהלה הארצית, משה טיומקין, הסביר, כי האגודה שמה לה למטרה להביא למודעות הציבור והשלטון שקיימת בעיית מתמכ־רים צעירים לסמים. הצעירים מתחילים בסמים קלים ועוברים לקשים. הנוער הזה מתגייס לצבא ויש בכך בעייה בטחונית.

הוא מסר, כי האגודה מקיימת מספר סניפים בארץ לטיפול בנוער שלפני הצבא, כי אסור לגופים אזרחיים לטפל בחייל. טיומקין הוסיף, כי יש נסיון להקים רשות ממשלתית אשר תרכז את עניין הסמים.

חבר הנהלת „אל סם", עמירם קלאוס מירושלים, אמר כי ההשקעה בהסברה מועילה. הוא סיפר, כי יש סוחרי סמים המפיצים סמים חינם אין כסף ואח"כ סוחטים מהמשפחות. בירושלים טיפלו בשנה האחרונה בכ־600 בני־נוער. 10 אחוז מהם הצהירו, כי לקחו סמים.

מנהלת „אל סם" בחיפה, מירה רוזן אמרה, כי הסניף החיפאי חולש על כל הצפון. במשך השנה האחרונה הגיעו לסניף בחיפה 400 בני־נוער, בעיקר מחיפה. היום ממשיכים לטפל ב־20 מהם. מהצפון הגיעו לחיפה 260 בני־נוער כולל ערבים.

בקריית שמונה יש מחסור רב בציוד רפואי לחירום

שר הבריאות, גור, ביקר אתמול בעיר ובחן את המחסור

● גור: צריך לנסות לדבר עם „אמל" ו„חיזבאללה"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שר הבריאות, מרדכי גור, נוכח במהלך ביקורו אתמול בקריית־שמונה במצוקה ומחסור רב בציוד ואמצעים רפואיים. אתמול התקיימה בעיר ישיבה מיוחדת של הנהלת משרד הבריאות עם ראשי מערכת הבריאות בעיר ועם הנהלת העיר.

לאחר תחקיר ממצה התברר, שקיים מחסור באמצעים חיוניים לטיפול במקרה של נפגעים מפעולת טרור.

שר הבריאות אמר, שהביקור נועד לתת תשובות נכונות והמסקנות ימומשו בשטח, לאחר לימוד מקיף של כל הבעיות.

עם רסיס במצחו

גור ביקש לדעת איך קרה שהנער תום ג'מל, אשר נפצע כאשר נפלה קטיושה בחצר בית־ספרו, הסתובב שעות ארוכות כשרסיס במצחו עד שהובחנה חומרת הפציעה. מתשובות שקיבל השר עולה, שאין עזרי אבחון ראויים בעיר. והנער כשרסיס טבוע במצחו, טולטל מ־קריית־שמונה לצפת ומשם לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

לדבר עם חיזבאללה

בשיחות עם תלמידים אמר שר הבריאות, שפעילות צבאית לבדה לא תוכל להפסיק את ירי הקטיושות אל העיר. לדעתו יש לנסות ולמצוא כל דרך להידברות עם השיעים בדרום־לבנון, לרבות „אמל" וחיזבאללה.

לדבריו, מכיוון שאין מדובר במגעים עם אש"ף, המתנכל לעצם קיומה של ישראל, פתוחות כל הדרכים למו"מ עם השיעים בדרום־לבנון. גור הוסיף, כי לא קיים שום איסור להגיע עם תושבי דרום־לבנון להבנה באופן שהם ואנחנו נוכל לחיות בשקט.

סוכני הנסיעות קוראים להוזלת כרטיסי הטיסה

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

„מחירי הכרטיסים לאירופה, ארה"ב ואמריקה־הדרומית, עלו בעשרות אחוזים", אמר קובי קרני, דובר התאחדות סוכני נסיעות, במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב.

המחירים עלו, משום שעד כה העניקו חברות תעופה עמלות־יתר לסוכני נסיעות, ואלה העבירו אותן ללקוחות. כן העניקו חברות התעופה הנחות ל„מיוחסים" שבין הלקוחות, כמו ועדי עובדים של מפעלים גדלים.

עכשיו, עם פרסום תקנות משרד התחבורה האוסרות הענקת עמלות־יתר, חלה עלייה ריאלית במחירי כרטיסי הטיסות, למרות שמבחינה פורמלית הורדו התעריפים.

כך למשל, בקו לדרום־אמריקה אפשר היה לרכוש כרטיס במחיר של 900—1,000 דולר, בעוד שהיום עולה הכרטיס 1,400 דולר.

בניגוד למה שאומרים דוברי חברות תעופה, מחירי הטיסות יקרים יותר עבור הישראלים, בהשוואה למחירי כרטיסים באותו קו בכיוון הפוך.

פנחס סמולר, שדיבר אף הוא בשם אירגון סוכני הנסיעות, דרש הורדת המחירים לרמה שהיתה לפני קביעת התקנון בדבר אישור הענקת עמלות־יתר. כן דרש נטישת שיטת הצמדת התעריפים לדולר.

תיקון טעות

במאמרו של מ. גפן (בגליון יום ו', 28.3) „קשה לשחות נגד הזרם" — נפלה טעות בפרסום הפתגם הרומי. צריך להיות כתוב:

Quod Licet Jovi. non Licet bovi.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, קיבל אתמול את אנטולי שצ'רנסקי בביקורו הראשון בכנסת. (צילום: אוס 77)

עיריית חולון לא תספק מים לתושבים שהועברו לעיר ללא אישור

מאת א. שילוני, כתב „על המשמר"

עיריית חולון לא תאשר חיבור מים לדיירי חברות „עמידר" ו„חלמיש", שיועברו לעיר על־ידי משרד־השיכון ללא אישור העירייה ומבלי שהדבר סוכם עמה מראש.

החלטה זו התקבלה השבוע, לאחר שנודע כי משרד השיכון ממשיך להוריד לעיר משפחות מצוקה וקשישים מכל רחבי הארץ ומשכן אותם בדירות שהיו מיועדות לפתרון בעיות הדיור של תושבי העיר.

במברק ששיגר סגן ראש העירייה, אפרים קורן, הממונה על פרוייקט שיקום השכונות, למנהל משרד השיכון במחוז תל־אביב, יהודה מאירי, נאמר בין השאר: „היות ולא התייחסתם למצוקת הדיור של קשישי חולון, כי הקשישים ומשפחות אחרות שיועברו לחולון על־ידכם, לא יטופלו ולא יחוברו לרשת המים".

הזרמה מאסיבית של משפחות מצוקה וקשישים, על־ידי „עמידר" ו„חלמיש" גורמת בעירייה להתמרמרות רבה. שעה שזו מחפשת פתרון לבעיות דיור של קשישיה ומשפחות מצוקה.

כל הפניות למשרד השיכון בנדון לא נענו ויחידת האיכלוס של העירייה סגורה זה חודשים רבים מחוסר פתרונות, והפונים מופנים ישירות למשרד השיכון.

המיגזר העיסקי תובע מדב תבורי להתפטר

מאת זכריה הורודי, כתב „על המשמר"

הסוחרים וארגוני העצמאים ברחבי הארץ שלחו מברקים למרכז השלטון המקומי, למשרד הפנים ולוועדת הפנים של הכנסת, במחאה נגד העלאת הארנונה בכל הרשויות בכלל וזו בפתח־תקוה.

משלא נענו הסוחרים וארגוני העצמאים למחאתם להורדת דמי הארנונה, הם תובעים כיום מהמוסדות המוסמכים את התפטרותו של יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית פתח תקוה, דב תבורי, בטענה כי השלטון המקומי הורה לרשויות להעלות את דמי הארנונה ב־170 אחוז.

ארגוני המגזר העסקי קראו לתושבי פתח־תקוה לא לשלם את דמי הארנונה שמבקשת לגבות עיריית פתח־תקוה.

גוברת האבטלה בחיפה; פוטרו 15 עובדי „התכוף"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

15 פועלי מפעל „התכוף" שבמפרץ חיפה קיבלו שלשום מכתבי פיטורין שיכנסו לתוקפם מיד לאחר חג הפסח.

על כך מסר דובר מועצת פועלי חיפה, משה גוטר, שאמר כי הפיטורין נובעים לטענת הנהלת המפעל כתוצאה מצמצום ההזמנות של מערכת הבטחון ומצמצום ההזמנות מהשוק האזרחי.

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, אמר אתמול בתגובה למכתבים: „לא ייתכן שכל יום נקבל הודעות פיטורין ממפעל זה או אחר. מתקבל הרושם שכל מפעל שאינו מפטר אינו מתייעל ואינו צועד עם הזמן".

משה ורטמן תבע אתמול מהממשלה להתייחס לאלתר לנושא האבטלה הגוברת באיזור התעשייה בחיפה. לדבריו, הגיע מספר המובטלים באיזור חיפה בלבד לכעשרת אלפים איש.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 31.3.86

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים יציגים
		קנייה	מכירה	קנייה	מכירה	
דולר אמריקני	1	1.47	1.53	1.4907	1.5093	1.4989
לירה שטרלינג	1	2.17	2.27	2.2070	2.2345	—
מרק גרמני	1	0.63	0.66	0.6406	0.6486	—
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2081	0.2107	—
גילדן הולנדי	1	0.56	0.59	0.5704	0.5775	—
פרנק שווייצרי	1	0.75	0.79	0.7670	0.7766	—
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2043	0.2069	—
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2059	0.2085	—
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1741	0.1763	—
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2868	0.2904	—
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0686	1.0819	1.0728
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0606	1.0739	—
ראנד דר' אפריקני	1	0.60	0.72	0.7075	0.7163	—
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3130	0.3169	—
שילינג אוסטרי	10	0.90	0.94	0.9120	0.9234	—
לירה איטלקית	1,000	0.92	0.98	0.9389	0.9507	—
ין יפאני	100	0.82	0.86	0.8323	0.8427	0.8350

טלקס

● אגף חדש לייצור קלטות במפעל „ארקל"

אתמול נחנך אגף חדש במפעל „ארקל" של קיבוץ בית־זרע. העו־סק בייצור קלטות. המבנה החדש, המשתרע על 1500 מ"ר, מכיל ציוד חדיש ומתוחכם. המפעל מיועד להגיע לתפוקה של 5 מיליון דולר, כאשר רוב הייצור נועד לייצוא. בטקס חנוכת האגף החדש נטלו חלק אורחים רבים מאיגוד התע־שיה הקיבוצית, קיבוצי הסביבה, ראשי ישובים ואנשי תעשיה רבים. כיום פועלים במפעל 3 מערכים רובוטיים לייצור בשנה כ־30 מליון קלטות.

יהודה צור

● מדוע לא מחייבים דרוקר לאטום דירות?

מדוע מבזה עיריית חיפה את בית־המשפט ואינה נוהגת על־פי צו שהוציא בית־המשפט ומחייבת את חברת דרוקר זכריה לאטום דירות סטודיו. שאילתא ברוח זו הגישה אתמול חברת מועצת עיריית חיפה, פרופ' יהודית נאות, לראש העירייה, אריה גוראל. בשאילתא טוענת נאות כי ביוני 84 תבעו דיירי רחוב קוואדרס 17 בחיפה נגד חברת דרוקר זכריה על חריגה מהיתרי בנייה ובעקבות כך הורה בית המשפט לאטום את דירות הסטודיו. ואולם, הקבלן לא עשה זאת. הדיירים פנו לנציב תלונות בעיריית חיפה. אך הדבר לא נוגע.

יואב אביב

● קייטנות לילדים אסטמטיים — בערד

קייטנות ל־14 — 21 יום לבני 6 — 11 מציעה חברת מדי־נוע לילדים הסובלים מאסטמה בעיר ערד. הילדים יהיו תחת השגחה רפואית ויזכו לפעילויות תקופתיות וטיפולים. מדי־נוע עוסקת זה זמן בארגון קייטנות לילדים מאוסטריה. לאחר הפסקה, היא מציעה קייטנות גם לילדים ישראליים.

יוסף שמי

● פדיון תעודות מלווה ביטחון 1970 מתחיל היום

היום יחל הפדיון של תעודות מלווה ביטחון 1970. תפדה קבוצה מס' 1 של המלווה ובמשך 12 החודשים הבאים, תפדנה כל שאר הקבוצות לפי הסדר. כאשר קבוצה מס' 12 תפדה ב־1.3.87.

חישוב הפרשי ההצמדה למלווה בטחון 1970 לכל הקבוצות מבוסס על מדד דצמבר 1985. וזאת בהתאם לחוק מילווה בטחון 1970. על פי חישוב זה יקבל מי שבידו איגרת מלווה בטחון בעת הפדיון עבור כל 100 ל"י ערך נקוב סך של 93.92 שקלים חדשים.

בבנק ישראל נמסר כי ברשות הציבור 851 אלף תעודות ששווי הפדיון כ־311 מיליון ש"ח.

בעלי תעודות מלווה בטחון המחזיקים אותם בפקדון למשמרת בבנקים יזוכו ע"י הבנק ביום הפד־יון. מי שהאגרת מצויה בידיו יכול לקבל את תמורתה בסניפי הבנ־קים השונים. כמו כן ניתן יהיה לקבלה בסניפי בנק ישראל (ירוש־לים תל־אביב וחיפה). (שע"ה)

● המפד"ל נגד הרכבל

המפד"ל תפנה לראש הממשלה ותבקש התערבותו נגד הפעלת הרכבל בחיפה בשבת. ההפעלה מהווה פגיעה לסטטוס־קוו ותגרום לחילול שבת — טוענת סיעת המפד"ל בכנסת.

יצחק שור

● בן 27 נהרג בתאונה בכביש גולני־עפולה

סופיאן סאלח בן 27 מנצרת נהרג אתמול בבוקר בתאונת דר־כים בכביש גולני־עפולה. נהג מכו־נית פרטית שנסע מגולני לעפולה פנה לאיזור התעשייה החדש בעפו־לה וחסם את המכונית בה נסע המנוח שבלם את רכבו והחליק והתנגש חזיתית באוטובוס והדר־דר. נוסע נוסף שהיה ברכב נפצע קשה ואושפז בבית־החולים העמק בעפולה.

(כתב „על המשמר" בנצרת)

טקס גילוי מגילת אזרחות הכבוד לניספים בשואה ולחסידי אומות העולם נערך אתמול בכנסת. מימין לשמאל: השופט בייסקי, משה ברנשטיין, הצייר שעיטר את המגילה ויו"ר אגודת הסופרים, שולמית לפיד. (צילום: אוס 77)

בדיון ליד מיטתו בבית־החולים

החשוד בניסיון השוד במזנון „סמי בורקס" נעצר ל־15 יום

החשוד בהשתתפות בניסיון השוד, שהיה מלווה חילופי יריות, במזנון „סמי בורקס" ביפו, נעצר אתמול ל־15 יום, בדיון שנערך ליד מיטתו בבית־החולים „שיבא" בתל־השומר.

החשוד, דניאל חולי (21), אושפז בבית־החולים לאחר שהובא לשם כשהוא פצוע מפגיעת קליע בחזהו. ב"כ המשטרה טען, כי החשוד נורה במהלך ניסיון השוד, על־ידי אחד ממנהלי המזנון.

החוקר הזכיר, כי שודדים רעולי פנים ארבו לאנשי המזנון בשעה שעמדו להעביר את הפדיון להפקדה בבנק. השודדים ירו מנשקם ותוך כדי כך נפל אחד ממנהלי המזנון.

השודדים סברו כי פגעו בו. אחד מהם ניגש לחטוף את תיק הכסף. בשלב זה, שלף המנהל את אקדחו — המצוי ברשותו ברשיון — וירה לעבר השודד בלי להסיר את הנרתיק ופגע בו באיזור החזה.

השודדים נמלטו. החוקר טען כי החשוד הוא הפצוע שנפגע מאקדח בעל המזנון.

השופט, ארי זיו אב, הורה כי החשוד ייעצר ל־15 יום במסגרת אישפוזו בבית־החולים.

אתמול נעצר ע"י המשטרה חייל בן 23 מיפו, כשברשותו רובה מסוג „גלילון". לפי החשד, השתתף גם חשוד זה בניסיון השוד ופתח באש ברובהו, שהועבר לבדיקה בליסטית. (עתים)

מסקנות מכבי האש שנמסרו למשטרה:

השריפות בשני מפעלי המצות בהתקרב פסח — כנראה הצתות

מאת זכריה הורודי, כתב „על המשמר"

השריפות במפעלי המצות בפתח־תקווה ובבני־ברק נגרמו כנראה כתוצאה מהצתה — כך נאמר במסקנות החקירה של הנהלת מכבי־האש אשר הוגשו למשטרה.

החוקרים פסלו גורמים אפשריים של השלכת סיגריה בוערת בהיסח דעת או קצר חשמלי. גם העיתוי — סמוך לחג הפסח — עורר חשד של רצון לפגוע בזדון.

בין היתר, יהיה על המשטרה לבדוק את הסברה, כי ההצתה נבעה מריב מתמשך שהתגלע בין הבעלים — האחיות דננברג, ומשפחות וולף ורבינא.

החיילות סיפרו „חוויות" וגילו: מדובר באותו אנס

מאת שלי יחימוביץ

שתיים מעדות התביעה במשפטו של הנאשם באונס מאו־סקים, אסרים אסרים, היו שתי מרכזניות ששירתו יחד באותו בסיס בצה"ל. השתיים סיפרו זו לזו את פרטי המקרה, וגילו כי מדובר באותו אדם. כך עלה מעדותה של אחת החיילות ש־היו קורבנותיו של אסרים אסרים.

אתמול נמשך משפטו בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע, ושתיים מהחיילות מסרו את עדויותיהן בדלתיים סגורות. באולם ריק, כשרק אשתו של הנאשם והמסקרת הישירה של העדות נוכחות באולם, סיפרה החיילת, תושבת קריית־גת בשירות חובה על המעשים המגונים שביצע בה הנאשם. היא לקחה טרמפ במכוניתו שעה שהיתה שבית אוטובוסים בבאר־שבע, ולדבריה, היה זה הטרמפ הראשון שלקחה כחיילת. הנאשם ביצע בה מעשים מגונים כשהוא מאיים עליה בסכין, הוא איים עליה כי „אם תתנהגי באלימות לא תראי אור יום".

לדבריה, כשאמרה לו כי היא בתולה, התרכך, חדל ממעשיו והביא אותה לבסיס. כשהוריד אותה, אמר לה: „לא עשיתי לך שום דבר. רציתי רק להפחיד אותך, ולהבא אל תעלי על טרמפים". ארבעה חודשים אחר־כך אירע מקרה דומה למרכזנית אחרת בבסיס. השתיים השוו את פרטי המקרה וגילו כי מדובר באותו אדם.

זוג חשוד שהונה איש ערירי ועודדו להתאבד

בעל ואשתו נעצרו אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב כחשודים בהוצאת כספים רבים במירמה מאדם קשיש וערירי, ובניסיון לשכנעו להתאבד, כדי לזכות בירושתו.

השניים, אברהם שני (42) ועלייה שני (39) מבני־ברק, הובאו אתמול בפני השופטת דבורה ברלינר, אשר קבעה כי ברור ללא ספק שהחשד העיקרי הוא נגד הבעל, ואילו לאישה היה בפרשה זו תפקיד בעיקר פאסיבי.

ב"כ המשטרה רס"ל בנימין פלס, סיפר כי בסוף יולי 1985 מתה אשת המתלונן בנימין גורל (72). סמוך למותה פגש בו החשוד, אברהם שני, והציע לו לדאוג לסידורי ההלוויה והקבורה של המנוחה. בתוך כך הוא הוציא מן המתלונן 31 אלף דולר במירמה, ובתחבולות שונות — טען איש המשטרה — ושיכנעו לרשום את צוואתו על שם החשוד ומשפחתו.

החוקר טוען עוד, כי באותה תקופה חלה הידרדרות במצבו של הקשיש, אשר איבד כל טעם בחייו מאחר שנותר ערירי. אז שידל אותו אברהם שני — כטענת המשטרה — להתאבד.

החשוד אף נתן לו כמות גדולה של כדורי ואליום. ולאחר־מכן „נפתח" ברז הגז בביתו — ורק בנס לא הסתיים הדבר במותו.

הסניגור, עו"ד ששי גז, כפר באשמות בטענה שהכל אינו אלא עלילה של אדם נוסף. הבוחש בקדרה בהיותו המטפל כיום בקשיש ומעוניין לזכות בכספים לעצמו. הסניגור טען, כי הכספים ניתנו לחשוד ע"י המתלונן מרצונו המלא, לצרכי סידורי הקבורה וההלוויה, ואילו הצוואה נרשמה כדת וכדין במשרדו של עורך־דין.

השופטת ברלינר קבעה על־פי חומר הראיות שהוגש לה, כולל שני מסמכים חסויים, כי יש לאפשר למשטרה להמשיך בחקירה ללא הפרעות. אברהם שני נעצר ל־10 ימים, ואשתו עלייה ל־4 ימים לחקירה.

(עתים)

בפליליים

הודה בבעילת אסיר מעולף וקיבל עוד שנה וחצי בפועל

מאת שלי יחימוביץ

גזר־דינו של מנצור סרדר, אסיר מכלא באר־שבע, שהואשם בביצוע מעשה סדום באסיר חסר הכרה — ניתן אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע. משפטם של שני אסירים אחרים המואשמים בביצוע אותה עבירה — עדיין מתנהל. מנצור סרדר (24), קרעין ברדר (26) חוג'אב ברדר (20), הואשמו כי בספטמבר אשתקד, שעה שהאסיר שמעון זיתון איבד את הכרתו כתוצאה משימוש בסמים בעלו אותו. כאשר התעורר — ניסה להתנגד, אולם השלושה היכו אותו. השופטים הפרידו בין משפטו של מנצור סרדר לבין משפטם של שאר הנאשמים, משום שהודה בעבירה. התובע, עורך־דין זאב לם, אמר בעת הכרעת הדין בעניינו של סרדר: „הפיתויים בכלא גדולים והלחץ המיני גדול. לכן צריך שהעונש יהיה חמור". השופטים גלעדי, פריש וטומשוב, גזרו על הנאשם שתיים וחצי שנות מאסר. מהן שנה וחצי בפועל.

סם המוות

אסיר בן 25 מבאר־שבע, שהיה שפוט למאסר שבע וחצי שנים בכלא שאטה, מת אתמול בבית־החולים המרכזי לעמק בעפולה. כנראה „מהתפוצצות מטען סמים בגופו". אתמול בבוקר, 24 שעות לאחר שחזר מחופשה, נמצא האסיר על־ידי סוהר כשהוא שוכב במיטתו. מטושטש ומתקשה לנשום. חובש הוזעק למקום והחליט מייד על העברתו לבית־החולים המרכזי לעמק בעפולה. במהלך הנסיעה החמיר מצבו ונעשו בו פעולות הנשמה והחייאה. אולם לרופאים לא נותר אלא לקבוע את מותו. זה מקרה המוות השני תוך שבוע של אסיר המנסה להחדיר לכלא סמים בתוך גופו. (עתים)

תייר בלגי: אחותי הורעלה למוות על רקע כספי

תייר מבלגיה, הטוען כי אחותו נרצחה לאחר שהורעלה בהיותה מאושפזת בבית־חולים, פנה למשטרה ולבית־משפט השלום בחיפה בבקשה לערוך חקירה בנסיבות מותה של האשה, מיקלה טוסנובסקי (68) תושבת חיפה. אתמול הורה שופט השלום, רפאל חרסנוסקי, לעכב את קבורת האשה, לבקשת התייר וולף טוסנובסקי. במקביל, הורה השופט למשטרה לגבות עדויות מן הרופאים שטיפלו בה. התייר הבלגי ביקש לצוות על נתיחת גופת אחותו שעבדה בעבר בטכניון. לטענתו, נרצחה על־ידי אשה שהחזיקה בידה יפוי כוח לעסוק בענייניה הכספים של המנוחה בבנק. מיקלה נפטרה ב־22 במארס השנה בבית־חולים פרטי. וגופתה מונחת זה כשבוע בחדר המתים שבמרכז הרפואי רמב"ם. היא לקתה לפני כ־שש שנים בסרטן השד ועברה ניתוח מתאים. באחרונה התגלה כי חלתה במחלת פרקינסון ובעקבות הידרדרות במצבה הנפשי, עברה להתגורר בבית ירידתה עד אשר בתחילת השנה אושפזה בבית־חולים פרטי. (עתים)

„כך" ייעשה למתפרע

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אלי פרטוש, ראש הסניף של תנועת „כך" בפתח־תקווה, נידון אתמול בבית־משפט השלום בפתח־תקווה לשנת מאסר על תנאי למשך שלוש שנים ו־1000 ש"ח קנס. אלי פרטוש הורשע בעבירות של העלבת עובד ציבור, התנהגות פרועה במקום ציבורי, התקהלות אסורה וניסיון תקיפה. הוא זרק ביצים לעבר חברת הכנסת שולמית אלוני, ובהזדמנות אחרת גם לעבר חנן ארז, מזכיר מפ"ם. פרטוש הביע חרטה והבטיח כי לא יטול יותר חלק בשום אירוע של התנועה.

לנאוה דורון והמשפחה

אתכם באבלכם על מות האב

יעקב בנארי

בית להב

הננו משתתפים בצערם של

דליה נטר וכל המשפחה

על מות האב

יעקב בנארי

ההלוויה תתקיים בקיבוצנו היום, 1.4.86, בשעה 15.00.

קיבוץ יחיעם

לשמואל לוריא ומשפחתו

תנחומים במות

האב

מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי

לנירה ומשפחת מלול

משתתפים באבלכם הכבד במות

סימה

חברייך מקבוצת שקמה, הצוות, אורי וחדוה, וקיבוץ עין המפרץ